

EVANGELIUM PODLE JANA

4/2024

Průvodce studiem Bible

V tomto čtvrtletí otevíráme témata
sobotní školy s teologem

JOZEFEM KUČEROU

POŘAD **BIBLE PRO
DNEŠEK SLEDUJTE
VŽDY OD SOBOTNÍHO
POLEDNE NA
WWW.HOPETV.CZ**

Najdete nás také na:
fb.com/HopeTV

Web sobotní školy:
sobotniskola.casd.cz

HopeTV

EVANGELIUM PODLE JANA

4/2024

Průvodce studiem Bible

Obsah

1. Znamení, která ukazují cestu
2. Znamení Kristova božství
3. Prolog: Na počátku
4. Svědkové Krista jako Mesiáše
5. Svědectví Samařanů
6. Další svědectví o Ježíši
7. Blahoslavení, kteří věří
8. Naplnění starozákonních prorocství
9. Zdroj života
10. Cesta, pravda i život
11. Otec, Syn a Duch svatý
12. Hodina slávy: Kříž a vzkříšení
13. Epilog: Poznání Ježíše a jeho slova

Za materiály ke studiu sobotní školy je zodpovědné oddělení sobotní školy při Generální konferenci Církve adventistů sedmého dne a oddělení sobotní školy při Česko-Slovenské unii. Text materiálů byl při překladu upraven podle pravidel dohodnutých s oddělením sobotní školy při Generální konferenci.

Evangelium podle Jana

Průvodce studiem Bible

4. čtvrtletí 2024

Autoři: E. Edward Zinke a Thomas Shepherd

Šéfredaktor: Clifford R. Goldstein

Foto: iStock

Grafická úprava a sazba Grafické Studio

Vydala Církev adventistů sedmého dne

Vytiskla tiskárna ARTRON, s.r.o., Boskovice

Vydání první, Praha 2024

ISBN 978-80-88026-57-0

ISSN 0409-3208

Úvod

Úžasný perský koberec v obchodě v Teheránu v Íránu zobrazoval překrásný les. Nádherně provedenou scénérii ze Švýcarska: hory, vodopád, tyrkysově jezero, zalesněné svahy a rozlehlou modrou oblohu posetou mraky.

Při prohlížení koberce se člověk mohl soustředit na technické detaily: počet uzlíků na čtvereční centimetr, typ tkaniny, barvy použité k barvení. Všechny tyto drobnosti mohly návštěvníka obchodu naplno zaujmout.

Člověk se však mohl zaměřit i na něco jiného. Mohl se soustředit na umělecké znázornění a témata, která dodala koberci jeho jedinečnou krásu: obloha zrcadlící se v jezeře, sníh na vrcholcích hor, zelený les doplněný sytě zeleným mechem. Motivy na koberci se spojily dohromady v nádherné souhře zobrazení krásy, aby zachytily nádhru tohoto klidného místa v Alpách.

Toto čtvrtletí budeme společně studovat skvěle zpracované mistrovské dílo, které není výsledkem tahů štětce na plátně, dokonale zachyceným obrazem na fotografii ani zručně utkaným kobercem. Namísto toho se soustředíme na Boží slovo nádherně vyjádřené v Janově evangeliu.

Slova nabývají svého významu v kontextu. Aby každý pochopil, co chce Písmo říci, musí je studovat v kontextu. Potřebuje se soustředit nejen na význam jednotlivých odstavců, kapitol a knih, ale také na celkové poselství samotné Bible. Celé Písmo je přece inspirováno Duchem svatým, a proto každá jeho část by měla být studována v kontextu celku.

Naším cílem bude pochopit poselství Evangelia podle Jana. Od ostatních tří evangelií se v některých aspektech liší. Často se zaměřuje na osobní rozhovory Ježíše s konkrétními lidmi, mezi které patří Natanael, Nikodém, žena u studny, ochrnutý u rybníka Bethesda, slepý od narození, Lazar a jeho sestry, Pilát, Petr nebo Tomáš. Mnohé z těchto příběhů se objevují pouze u Jana.

Evangelium podle Jana je Boží slovo, které jsme dostali prostřednictvím apoštola. Tak jako celá Bible, i toto evangelium vzniklo z Boží vůle, ne z vůle člověka. Jan byl pouze ochotným nástrojem, který Duch svatý používal ke zprostředkování některých klíčových témat: Slovo (*logos*), světlo, chléb, voda, Duch svatý, jednotu, znamení, svědectví a proroctví. Tato témata se v evangeliu navzájem posilují a vysvětlují.

Studium Bible se často soustředí na význam slova nebo malého úryvku z Písma. Hledáme význam slova v biblickém slovníku, zkoumáme gramatiku, bezprostřední kontext a historický kontext. Pokud bychom použili naši analogii s kobercem, zkoumáme počet uzlíků na čtvereční centimetr, složení použité látky, barviv a podkladu. Všechny tyto detaily jsou důležité.

Nedovolme však, aby nám při zkoumání detailů unikl celkový obraz. Podobně jako mohl obraz na perském koberci někoho v duchu přenést na nádhernou alpskou scénérii, tak ať nás Janovo evangelium přivede zpět k životu a ke službě Ježíši Kristu, jehož znát znamená mít věčný život. Detaily mají svůj úkol, kterým je nasměrovat nás k podstatě. A v Evangeliu podle Jana je touto podstatou božsky inspirované zjevení Ježíše, našeho Pána a Spasitele.

E. Edward Zinke, bývalý zástupce ředitele Biblického výzkumného institutu při Generální konferenci CASD, je zapojen do mnoha církevních aktivit. Je držitelem tří čestných doktorátů z univerzit CASD.

Thomas Shepherd, PhD, DrPH, je vedoucím profesorem Nového zákona na Teologickém semináři CASD na Andrews University, kde vyučuje od roku 2008. On a jeho manželka Sherry Shepherd sloužili jako misionáři v Malawi a Brazílii. Mají dvě dospělé děti a šest vnoučat.

Znamení, která ukazují cestu

Texty na tento týden

J 2,1-11; J 4,46-54; J 5,1-16; Mk 3,22.23; Mt 12,9-14; J 5,16-47

Základní verš

„Ještě mnoho jiných znamení učinil Ježíš před očima učedníků, a ta nejsou zapsána v této knize. Tato však zapsána jsou, abyste věřili, že Ježíš je Kristus, Syn Boží, a abyste věřice měli život v jeho jménu.“ (J 20,30.31)

Proč Jan napsal své evangelium? Chtěl poukázat na Ježíšovy zázraky? Snažil se zdůraznit nějaké konkrétní Ježíšovo učení? Co ho vedlo k napsání právě takového textu?

Pod vlivem Ducha svatého a v jeho moci vysvětluje Jan svůj záměr. Svým čtenářům říká, že ačkoli by se toho o Kristově životě dalo napsat mnohem více (J 21,25), cílem příběhů, které zakomponoval do svého díla, je „abyste věřili, že Ježíš je Kristus, Syn Boží, a abyste věřice měli život v jeho jménu“ (J 20,31).

Tento týden se podíváme na to, jak Jan popisoval některé Ježíšovy rané zázraky – od proměny vody ve víno na svatbě přes uzdravení něčího velmi nemocného syna až po uzdravení muže u rybníka Bethesda.

Jan nazývá tyto zázraky „znameními“. Nemyslí tím znamení ve smyslu nějakých pokynů či upozornění (výstražné znamení). Jde mu spíše o připomenutí zázračných událostí, které nás vedou k hlubšímu poznání Ježíše jako Mesiáše. Ve všech Janových zprávách vidíme příklady lidí, kteří reagovali vírou. A jejich příklady nás vyzývají, abychom udělali to samé.

Osnova lekce

V této lekci se zaměříme na první tři velké Ježíšovy mocné činy, které Jan ve svém evangeliu označuje jako „znamení“, a na to, jak jimi chtěl Ježíš lidem ukázat, kým je a co pro ně chce udělat.

- ▶ J 2,1-11: Znamení na svatbě v Káně (neděle)
- ▶ J 4,46-54: Uzdravení syna královského služebníka (pondělí)
- ▶ J 5,1-9: Uzdravení chromého u rybníka Bethesda (úterý)
 - J 5,10-16: Reakce „zbožných“ na toto znamení (středa)
 - J 5,17-47: Ježíšovo vysvětlení (čtvrtek)

Budování společenství

- Podělte se ve skupině o to, co jste v posledním týdnu zažili. Jak vás tento prožitek ovlivnil ve vašem duchovním životě?
- Řekněte ostatním o situaci, kdy jste v poslední době vnímali výrazný projev Boží přítomnosti ve vašem životě. Vyjádřete veřejně Bohu své poděkování.

SVATBA V KÁNĚ

⁷Ježíš řekl služebníkům: „Naplňte ty nádoby vodou!“ I naplnili je až po okraj. ⁸Pak jim přikázal: „Teď z nich naberte a doneste správci hostiny!“ Učinili tak. ⁹Jakmile správce hostiny ochutnal vodu proměněnou ve víno – nevěděl, odkud je, ale služebníci, kteří vodu nabírali, to věděli – zavolal si ženicha ¹⁰a řekl mu: „Každý člověk podává nejprve dobré víno, a teprve když už se hosté napijí, víno horší. Ty jsi však uchoval dobré víno až pro tuto chvíli.“ ¹¹Tak učinil Ježíš v Káně Galilejské počátek svých znamení a zjevil svou slávu. A jeho učedníci v něho uvěřili. (J 2,7-11)

Osobní studium

Přečti si text J 2,1-11. Jaké znamení učinil Ježíš v Káně? Jak to pomohlo jeho učedníkům, aby v něj uvěřili?

To, že učedníci viděli Ježíše zázračně proměnit vodu ve víno, pro ně bylo důkazem, že jejich rozhodnutí následovat Ježíše bylo správné. Toto mocné znamení jednoznačně ukazovalo, že je poslán Bohem. (Učedníci pravděpodobně ještě nebyli připraveni pochopit, že *Ježíš je Bůh.*)

Mojžíš byl vůdcem Izraelitů a vyvedl národ z Egypta, přičemž všichni mohli vidět „znamení a zázraky veliké a zlé“ (Dt 6,22; Dt 26,8). Byl to on, koho Bůh použil k osvobození Izraele z egyptského zajetí. (Mojžíš byl v jistém smyslu „zachránce“ svého národa.)

Bůh prostřednictvím Mojžíše předpověděl, že přijde prorok, který bude jako Mojžíš. Bůh vyzval Izraelce, aby tohoto proroka poslouchali (Dt 18,15; Mt 17,5; Sk 7,36.37). Tím „prorokem“ byl Ježíš a v Janovi 2. kapitole čteme o jeho prvním znamení, které přihlížejícím připomnělo vysvobození dětí Izraele z Egypta.

Řeka Nil byla pro Egyptany klíčovým zdrojem a božstvem. Jedna z ran byla nasměrována právě na řeku – proměnila její vodu v krev. V Káně Ježíš udělal podobný zázrak, ale místo toho, aby proměnil vodu v krev, ji proměnil ve víno.

Voda byla v šesti nádobách používaných k očišťování při židovských rituálech, a proto se zázrak ještě více propojil s biblickým tématem spasení. Tím, že Jan popsal událost proměnění vody ve víno a odkazoval tak zpět na Exodus, ukázal na Ježíše jako na našeho Vysvoboditele.

Jaký byl názor správce hostiny na nekvašené víno, které mu poslal Ježíš? Správce byl mimořádně překvapen kvalitou nápoje a jelikož nevěděl o zázraku, který Ježíš vykonal, domníval se, že organizátoři hostiny ponechali to nejlepší víno na konec.

Řecký výraz *oinos* se používá k označení čerstvé i fermentované hroznové šťávy (viz SDA BD 1177). „Vino, které Kristus opatřil pro svatební hostinu, i to, které podával učedníkům jako symbol své krve, byla čistá hroznová šťáva.“ (DA 149; TV 91) Ti, kdo se o uvedených událostech dozvěděli, byli nepochybně udiveni Ježíšovou mocí.

Aplikace

Existuje mnoho důvodů pro následování Ježíše. Které jsou pro tebe nejdůležitější?

DRUHÉ ZNAMENÍ V GALILEJI

⁴⁶Přišel tedy opět do Kány Galilejské, kde předtím proměnil vodu ve víno. V Kafarnaum byl jeden královský služebník, jehož syn byl nemocen. ⁴⁷Když uslyšel, že Ježíš přišel z Judska do Galileje, vydal se k němu a prosil ho, aby přišel a uzdravil jeho syna, který byl už blízek smrti. ⁴⁸Ježíš mu odpověděl: „Neuvidíte-li znamení a zázraky, neuvěříte.“ ⁴⁹Královský služebník mu řekl: „Pane, pojď, než mé dítě umře!“ ⁵⁰Ježíš mu odpověděl: „Vrať se domů, tvůj syn je živ!“ Ten člověk uvěřil slovu, které mu Ježíš řekl, a šel. ⁵¹Ještě když byl na cestě, šli mu naproti jeho sluhové a oznámili mu: „Tvůj syn žije.“ [...] ⁵⁴Toto druhé znamení učinil Ježíš opět v Galileji, kam přišel z Judska. (J 4,46–51.54)

Osobní studium

Během celé své pozemské služby dělal Ježíš zázraky, které pomáhaly lidem v něho věřit. Jan tyto zázraky zaznamenal, aby v Ježíše uvěřili i další.

Přečti si J 4,46–54. Proč evangelista spojuje děj se zázrakem na svatební hostině?

Když Jan podává zprávu o druhém znamení, které Ježíš učinil v Galileji, poukazuje na první znamení, na svatbu v Káně. Jakoby tím říkal: Znamení, která Ježíš udělal, vám pomohou vidět, kdo Ježíš je. Potom dodává: „Toto druhé znamení učinil Ježíš opět v Galileji, kam přišel z Judska“ (J 4,54).

Na první pohled se Ježíšova odpověď na prosbu královského služebníka může zdát nevládná. Pro tohoto muže však bylo uzdravení syna důležité natolik, že se pro něj stalo kritériem víry v Ježíše. Ježíš četl v jeho srdci a přesně označil duchovní nemoc, která byla závažnější než život ohrožující onemocnění jeho syna. Jako blesk

z modrého nebe zasáhlo muže pochopení, že jeho duchovní chudoba může stát život jeho syna.

Je důležité si uvědomit, že zázraky samy o sobě nedokazují, že Ježíš je Mesiáš. Zázraky dokázali dělat i proroci – praví i ti falešní. Zázraky sice poukazují na existenci nadpřirozena, ale jejich původcem nemusí být Bůh. (I satan může dělat „zázraky“, pokud pod „zázraky“ myslíme nadpřirozené činy.)

Muž se v úzkosti chopil Ježíšova milosrdenství a prosil ho, aby uzdravil jeho syna. Ježíšova odpověď byla uklidňující: „Vrať se domů, tvůj syn je živ!“ (J 4,50). Sloveso „žije“ je zde v řečtině ve formě přítomného času, který se označuje jako prorocký prezent, kdy se o budoucí události mluví s takovou jistotou, jako kdyby se již děla. Muž nespěchal. Když se ve víře v Ježíše druhý den vrátil domů – zjistil, že přesně ve chvíli, kdy Ježíš řekl tato slova, klesla jeho synovi horečka.

To byl mocný důvod věřit v Ježíše!

Aplikace

I kdybychom byli očitými svědky zázraku, jaká kritéria musíme vzít v úvahu, abychom mohli říci, že pochází od Boha?

ZÁZRAK U RYBNÍKA BETHESDA

²V Jeruzalémě je u Ovčí brány rybník, hebrejsky zvaný Bethesda, a u něho pět sloupořadí. ³V nich lehávalo množství nemocných, slepých, chromých a ochrnutých. ⁴Neboť anděl Páně čas od času sestupoval do rybníka a vířil vodu; kdo první po tom zviření vstoupil do vody, býval uzdraven, ať trpěl kteroukoli nemocí. ⁵Byl tam i jeden člověk, nemocný již třicet osm let. ⁶Když Ježíš spatřil, jak tam leží, a poznal, že je už dlouho nemocen, řekl mu: „Chceš být zdravý?“ ⁷Nemocný mu odpověděl: „Pane, nemám nikoho, kdo by mě donesl do rybníka, jakmile se voda rozvíří. Než se tam sám dostanu, jiný mě předejde.“ ⁸Ježíš mu řekl: „Vstaň, vezmi své lože a chod!“ ⁹A hned byl ten člověk uzdraven; vzal své lože a chodil. Toho dne však byla sobota. (J 5,2–9)

Osobní studium

Další znamení, které Jan zaznamenává, se odehrálo u rybníka Bethesda (J 5,1–9). Věřilo se, že anděl rozvíří vodu a že první nemocný člověk, který do vody vstoupí, bude uzdraven. Výsledkem bylo, že přístřešky kolem rybníka byly přeplněné lidmi, kteří doufali, že právě oni budou při dalším rozvíření vody uzdraveni. Když Ježíš při své cestě do Jeruzaléma procházel vedle rybníka, všiml si čekajících davů lidí.

Jaký to musel být pohled! Všichni tito lidé, někteří určitě dost nemocní, čekali na uzdravení, které téměř jistě nenastane. Jaká příležitost pro Ježíše!

Přečti si text J 5,1–9. Bylo zřejmé, že každý z lidí čekajících u rybníka se chtěl uzdravit. Proč se tedy Ježíš ptal ochrnutého, zda chce být zdravý (J 5,6)?

Když je člověk nemocný delší dobu, nemoc se stává nedílnou součástí jeho života.

Ať se to zdá jakkoli zvláštní, nemocný může mít obavy z možné změny. Muž ve své odpovědi naznačuje, že po uzdravení touží. Problém je v tom, že ho hledá na nesprávném místě. Vždyť ten, který stvořil lidské nohy, stojí přímo před ním. Muž netušil, kdo s ním mluví, ale po uzdravení mohl pochopit, že Ježíš je skutečně někdo velmi výjimečný.

„Tentokrát Ježíš od nemocného nežádal, aby v něho uvěřil. Řekl jen: Vstaň, vezmi své lože a chod!“ (J 5,8). Muž se s vírou spolehl na jeho slova. Do všech jeho nervů a svalů pronikl nový život a do nemocných končetin se vrátilo zdraví. Bez jediné námítky se rozhodl splnit Kristův příkaz a tělo se zcela podřídilo jeho vůli. Vstal a zjistil, že je zdravý. Ježíš ho nijak neujišťoval o Boží pomoci. Muž mohl pochybovat, a připravit se tím o jedinou příležitost k uzdravení. On však uvěřil Kristovu slovu, uposlechl je a Bůh mu dal sílu.“ (DA 202.203; TV 125)

Aplikace

Ježíš později vyhledal tohoto muže v chrámu a řekl mu: „Hle, jsi zdravý. Už nehřeš, aby tě nepotkalo něco horšího!“ (J 5,14). Jaký je vztah mezi nemocí a hříchem? Je každá nemoc přímým následkem konkrétních hříchů v našem životě? A pokud ne, jak by to mělo ovlivnit náš pohled na těžké situace v našem životě či v životě druhých?

TVRDÁ SRDCE

¹⁰Židé řekli tomu uzdravenému: „Je sobota, a proto nesmíš nosit lože.“ ¹¹Odpověděl jim: „Ten, který mě uzdravil, mi řekl: *Veźmi své lože a chod!*“ ¹²Zeptali se ho: „Kdo je ten člověk, který ti řekl: *Veźmi je a chod?*“ ¹³Ale uzdravený nevěděl, kdo to je, neboť Ježíš se mu ztratil v zástupu, který tam byl. ¹⁴Později vyhledal Ježíš toho člověka v chrámě a řekl mu: „Hle, jsi zdrav. Už nehřeš, aby tě nepotkalo něco horšího!“ ¹⁵Ten člověk šel a oznámil Židům, že je to Ježíš, kdo ho uzdravil. ¹⁶A proto Židé začali Ježíše pronásledovat, že takové věci dělal v sobotu. (J 5,10–16)

Osobní studium

Znamení, zázraky a divy samy o sobě nedokazují, že pocházejí od Boha. Jsou-li však opravdu od Boha, je nebezpečné je odmítat.

Přečti si úvodní verše J 5,10–16. Jaké ponaučení si můžeme vzít z chování náboženských vůdců, kteří odmítli zázrak vykonaný Ježíšem?

Když Ježíš odhalil svou totožnost uzdravenému muži, ten okamžitě řekl Židům, o koho jde. Mohli bychom si myslet, že takové zázračné uzdravení bude dostatečným důvodem pro chválení Boha. Židé však místo toho „začali Ježíše pronásledovat, že takové věci dělal v sobotu“ (J 5,16).

Léčení bylo v sobotu povoleno jen v akutních případech. Tentomuž však byl nemocný již osmatřicet let, a proto jeho uzdravení nevnímali jako naléhavé. A konečně, copak bylo nezbytné, aby si hned nesl i své lůžko? Člověk by si myslel, že někdo, kdo má moc od Boha provést takový zázrak, bude také vědět, jestli je dovoleno v sobotu nosit lůž-

ko... Je zřejmé, že se je Ježíš snažil přivést k hlubším biblickým principům, které přesahují rámec lidských pravidel a nařízení. Tyto předpisy totiž v některých případech potlačovaly pravou víru.

Co se z následujících textů můžeme naučit o tom, jak se lidé mohou stát duchovně tvrdými a nebrat ohled ani na očividné důkazy?

J 9,1–16

Mk 3,22.23

Mt 12,9–14

Jak mohli být tito náboženští vůdci tak slepí? Pravděpodobnou odpovědí je, že to bylo kvůli jejich zkaženým srdcím, jejich falešné víře, že Mesiáš je vysvobodí z římské poroby. Kromě toho bažili po moci a chyběla jim pokora a odevzdání se Bohu. To vše je vedlo k odmítnutí pravdy, která stála přímo před nimi.

Aplikace

Přečti si text J 5,38–42. Před čím Ježíš varoval? Co se můžeme z těchto slov naučit? Co by tě mohlo zaslepit vůči pravdám, které potřebuješ znát a aplikovat do života?

JEŽÍŠOVA TVRZENÍ

¹⁶A proto Židé začali Ježíše pronásledovat, že takové věci dělal v sobotu. ¹⁷On však jim odpověděl: „Můj Otec pracuje bez přestání, proto i já pracuji.“ ¹⁸To bylo příčinou, že Židé ještě více usilovali Ježíše zabít, protože nejen znesvěcoval sobotu, ale dokonce nazýval Boha vlastním Otcem, a tak se mu stavěl naroveň. (J 5,16–18)

Osobní studium

Zázrak u rybníka Bethesda poskytl Janovi vynikající příležitost zdůraznit, kdo je Ježíš. Jan v devíti verších popisuje samotný zázrak (J 5,1–9) a téměř čtyřicet veršů (J 5,10–47) využívá k popisu toho, kdo zázrak vykonal.

Proč podle úvodních veršů (J 5,16–18) Židé Ježíše pronásledovali za to, co udělal v sobotu?

Text J 5,18 může být znepokojující. Zdá se totiž, jako by Ježíš porušoval sobotní přikázání. Bližší pohled na verše J 5,16–18 však ukazuje opak. Ježíš tvrdí, že to, jak se choval v sobotu, je v souladu s tím, jak se chová jeho nebeský Otec. Bůh v sobotu nepřestává udržovat vesmír. Proto bylo Ježíšovo jednání v sobotu potvrzením jeho božského původu. Náboženští vůdci ho pronásledovali na základě údajného po-

rušování soboty a nárokování si rovnosti s Bohem.

Přečti si text J 5,19–47. Jakými slovy se Ježíš snažil vysvětlit náboženským vůdcům svou podstatu? Jak to potvrdil svým zázrakem?

Ježíš hájí své činy ve třech krocích. Nejprve vysvětluje svůj důvěrný vztah s Otcem (J 5,19–30). Ježíš naznačuje, že on a jeho Otec jednají v souladu až do té míry, že Ježíš má moc soudit i křísit mrtvé (J 5,25–30).

Za druhé, Ježíš se na svou obranu odvolává na čtyři „svědky“: na Jana Křtitele (J 5,31–35); na zázraky, které Ježíš dělá (J 5,36); na Otce (J 5,37,38) a na Písma (J 5,39). Každý z těchto „svědků“ mluví ve prospěch Ježíše.

A konečně, v textu J 5,40–47 Ježíš odhaluje svým žalobcům kontrast mezi svou službou a jejich zaměřením na sebe. Říká, že jejich odsouzení přijde od Mojžíše (J 5,45–47), od toho, do něhož vkládají své naděje.

Aplikace

V čem spočívá nebezpečí toho, že se sice odvoláváme na víru v Boha a na správnou věrouku, ale neodevzdali jsme se úplně Kristu? Co můžeme udělat, abychom se nechtyli do takové pasti?

PODNĚTY K ZAMYŠLENÍ

„Ježíš ho nijak neujišťoval o Boží pomoci. Muž mohl pochybovat, a připravit se tím o jedinou příležitost k uzdravení. On však uvěřil Kristovu slovu, uposlechl je a Bůh mu dal sílu.

Stejnou vírou můžeme být duchovně uzdraveni i my. Hřích nás odloučil od Boha. Jsme duchovně chromí. Sami od sebe nejsme schopni žít čistým životem, stejně jako chromý muž nebyl schopen chodit. [...] Všichni malomyslní a zápasící lidé by měli vzhlednout ke Spasiteli. On je vykoupil svou krví, s nekonečnou láskou a bezmezným soucitem se k nim sklání a říká: ‚Chceš být zdrav?‘ Každého z nás nabádá, abychom ve zdraví a pokoji vstali. Nemáme čekat, až se budeme cítit zdraví. Máme věřit jeho slovu a on je splní. Podřizujme mu svoji vůli. Když mu budeme chtít sloužit a jednat podle jeho slova, dá nám sílu. Kristus může a chce osvobodit člověka od všech zlovyků a vášní, kterým tak často a dlouho podléhá a které zotročují jeho tělo i duši. Všem, kdo jsou ‚mrtví pro své viny a hříchy‘ (Ef 2,1), dává Ježíš život. Osvobozuje otroky spoutané slabostí, neštěstím a okovy hříchu.“ (DA 203; TV 125)

„Ježíš odmítl nařčení z rouhání. ‚To, z čeho mě obviňujete,‘ řekl, ‚činím proto, že jsem Boží Syn a jsem jedno s Bohem v podstatě, vůli i úmyslech.‘“ (DA 208; TV 129)

Otázky k rozhovoru

1. *Přemýšlejte o lekci na tento týden. Víra byla klíčem, který umožnil uzdravení popsaná ve 4. a 5. kapitole Janova evangelia. Naproti tomu postoje náboženských vůdců odhalily nebezpečí pochybností a nevěry. Proč nesmíme zaměňovat otázky (které si můžeme oprávněně klást) s pochybnostmi? V čem spočívá zásadní rozdíl mezi otázkami a pochybnostmi?*
2. *Podívejte se znovu na otázky z aplikace ve čtvrtek. Jsme jako adventisté v podobném nebezpečí? Jakkoli je důležité znát a zachovávat správný den odpočinku nebo vědět pravdu o stavu mrtvých, takové poznání nás nezachrání. Proč? V čem spočívá naše záchrana?*
3. *Pozorně si prostudujte text J 5,47. V čem jsou postoje těch, kteří dnes popírají například univerzálnost potopy nebo doslovně šestidenní stvoření, stejně jako to, před čím v tomto verši varoval Ježíš?*

Znamení Kristova božství

Texty na tento týden

J 6,1–15; Iz 53,4–6; 1K 5,7; J 6,26–36; J 9,1–41; 1K 1,26–29; J 11

Základní verš

„Ježíš jí řekl: ‚Já jsem vzkříšení a život. Kdo věří ve mne, i kdyby umřel, bude žít.

A každý, kdo žije a věří ve mne, neumře navěky. Věříš tomu?‘“ (J 11,25.26)

Bible jasně říká, že Ježíš Kristus je věčný Syn, jedno s Otcem, nestvořený a neodvozený. Ježíš je ten, který stvořil všechno, co bylo stvořeno (J 1,1–3). Ježíš tedy vždy existoval a nikdy nebyl čas, kdy by neexistoval. Přestože Ježíš přišel na tento svět a vzal na sebe naše lidství, vždy si zachoval své božství a v přesně určené době říkal a dělal to, co zjevovalo jeho božství.

Tato pravda byla pro Jana důležitá. Proto prostřednictvím popisu některých Ježíšových zázraků poukazoval i na Kristovo božství. Ježíš nejen říkal pravdy, které odhalovaly jeho božství, ale svá slova podpořil skutky, které jeho božství projevíly a potvrdily.

Tento týden se zaměříme na tři největší znamení Ježíšova božství. Zarážející je, že v každém uvedeném případě někteří lidé konkrétnímu zázraku buď neuvěřili, nebo nepochopili jeho význam. Pro některé to byl čas odvrácení se od Ježíše, pro jiné čas na prohloubení vlastní slepoty a pro další čas plánování Ježíšovy smrti. A pro ostatní to byl čas uvěřit, že Ježíš je Mesiáš.

Osnova lekce

I v druhé lekci ještě zůstaneme (podobně jako v lekci předchozí) u „znamení“, která Ježíš vykonal. Další tři z nich nám mohou pomoci, stejně jako Ježíšovým současníkům, lépe pochopit Ježíšovo jedinečné božství.

- ▶ J 6,1–14: Nasycení pěti tisíců lidí (neděle)
 - J 6,14–36: Reakce na toto znamení a Ježíšovo vysvětlení (pondělí)
- ▶ J 9,1–16: Uzdravení slepého muže (úterý)
 - J 9,17–34: Reakce na toto znamení a Ježíšovo vysvětlení (středa)
- ▶ J 11: Vzkříšení Lazara (čtvrtek)

Budování společenství

- Podělte se ve skupině o to, co jste v posledním týdnu zažili. Jak vás tento prožitek ovlivnil ve vašem duchovním životě?
- Řekněte ostatním o situaci, kdy jste v poslední době vnímali výrazný projev Boží přítomnosti ve vašem životě. Vyjádřete veřejně Bohu své poděkování.

NASYCENÍ PĚTI TISÍCŮ

¹⁰Ježíš řekl: „Ať se všichni posadí!“ Na tom místě bylo mnoho trávy. Posadili se tedy, mužů bylo asi pět tisíc. ¹¹Pak vzal Ježíš chleby, vzdal díky a rozdíl je sedícím; stejně i ryby, kolik kdo chtěl.

¹²Když se nasytili, řekl svým učedníkům: „Seberte zbylé nalámané chleby, aby nic nepřišlo na zmar!“ ¹³Sebrali je tedy a naplnili dvanáct košů nalámanými díly, které z těch pěti ječných chlebů po jídle zbyly. ¹⁴Když lidé viděli znamení, které Ježíš učinil, říkali: „Opravdu je to ten Prorok, který má přijít na svět!“ (J 6,10–14)

Osobní studium

V textu J 6,4.5 chce apoštol zdůraznit, že nasycení pěti tisíců bylo načasováno na dobu těsně před velikonočními svátky, které byly vzpomínkou na vysvobození Izraelců z Egypta. Velikonoční beránek zemřel místo prvorozeného. Tato oběť symbolizovala Ježíšovu smrt místo nás. Na kříži nesl Ježíš trest, který jsme si zasloužili my všichni za naše hříchy. Kristus, Beránek, byl zabit pro nás a místo nás (1K 5,7).

„Nesl vinu za přestoupení. Tvář jeho Otce se před ním ukryla, až jeho srdce puklo a život v něm uhasl. Přinesl takovou oběť proto, aby hříšníci mohli být zachráněni.“ (GC 540; VDV 352)

Přečti si pasáž J 6,1–14. Jaké paralely mezi životem Ježíše a Mojžíše zde můžeme najít? Jaké Ježíšovo jednání mělo lidem připomenout vysvobození, které prožili Izraelci díky Mojžíšovi?

Četné detaily tohoto příběhu nabízejí paralelu mezi Ježíšem a Mojžíšem. Velikonoce (J 6,4) poukazují na velké vysvobození z Egypta. Ježíš vystoupil na horu (J 6,3), podobně jako Mojžíš na horu Sínaj. Ježíš zkouší Filipa (J 6,5.6), jako byli Izraelité zkoušeni na poušti. Rozmnožení chlebů (J 6,11) připomíná manu. Sebrání nalámaných chlebů (J 6,12) se podobá tomu, jak Izraelité sbírali manu. Sesbíralo se dvanáct košů zbytků (J 6,13), což je stejný počet jako je kmenů Izraele. A lidé říkají, že Ježíš je „Prorok, který má přijít na svět“ (J 6,14). To je splněním zaslíbení, že přijde prorok jako Mojžíš v Dt 18,15. Vše ukazuje na Ježíše jako na nového Mojžíše, který přišel vysvobodit svůj lid.

Jan popisuje, že Ježíš nedělá jen znamení a zázraky, ale dělá je tak, že v daném kontextu mají pro židovský národ zvláštní význam. Tím, co dělá, Ježíš projevuje své božství.

Aplikace

Přečti si texty Iz 53,4–6 a 1Pt 2,24. Jakou pravdu se z nich dozvídáme o Ježíši jako o Božím Beránkovi? Jak s touto pravdou souvisí jeho božství a proč je tak důležitá?

„OPRAVDU JE TO TEN PROROK“

¹⁴Když lidé viděli znamení, které Ježíš učinil, říkali: „Opravdu je to ten Prorok, který má přijít na světě!“ ¹⁵Když Ježíš poznal, že chtějí přijít a zmocnit se ho, aby ho povolali králem, odešel opět na horu, zcela sám. (J 6,14.15)

³⁴Řekli mu: „Pane, dávej nám ten chléb stále!“ ³⁵Ježíš jim řekl: „Já jsem chléb života; kdo přichází ke mně, nikdy nebude hladovět, a kdo věří ve mne, nebude nikdy žíznit.“ ³⁶Ale řekl jsem vám: Viděli jste mě, a přece nevěříte.“ (J 6,34–36)

Osobní studium

Přečti si verše J 6,14.15.26–36. Jak lidé reagovali na Ježíšův zázrak a jak toho Ježíš využil, aby se jim pokusil vysvětlit, kým je?

Židé očekávali pozemského mesiáše, který by je vysvobodil z útlaku Římanů. V každé válce se setkáváme se dvěma problémy: jak nasytit vojáky a jak se postarat o raněné a mrtvé. Ježíš svými zázraky prokázal, že dokáže obojí.

To však nebyl pravý důvod Ježíšova příchodu ani jeho zázraků. Zpráva o nasycení pěti tisíců poskytla příležitost ukázat, že Ježíš je Chléb života, že sám Bůh sestoupil z nebe. Ježíš řekl: „Já jsem chléb života, kdo přichází ke mně, nikdy nebude hladovět...“ (J 6,35).

V tomto textu nacházíme první ze sedmi výroků „JÁ JSEM“ v Janově evangeliu. „Já jsem“ je spojeno s konkrétním jmenným přísudkem („chléb života“ – J 6,35; „světlo světa“ – J 8,12; „dveře“ – J 10,7,9; „dobrý pastýř“ – J 10,11.14; „vzkříšení a život“ (J 11,25); „cesta, pravda i život“ – J 14,6 a „pravý vinný kmen“ – J 15,1.5). Každý z těchto výroků od-

haluje důležitou pravdu o Ježíši. Výroky „JÁ JSEM“ odkazují na 3. kapitolu knihy Exodus, kde se Bůh představuje Mojžíšovi jako JSEM, KTERÝ JSEM (porovnej s J 8,58). A stejné označení JSEM, KTERÝ JSEM platí i pro Ježíše.

Toto všechno však lidem unikalo.

„Ve své nespokojenosti se ptali: Proč by Ježíš, který před jejich zraky vykonal tolik zázraků, nemohl dát zdraví, sílu a bohatství všemu svému lidu, osvobodit ho od utlačovatelů, vyvýšit ho, dát mu moc a slávu? Ježíš se prohlašoval za Bohem seslaného, a přitom se nechtěl stát izraelským králem. To nemohli pochopit. Jeho odmítání trůnu si špatně vykládali. Mnozí se domnívali, že se neodvažuje uplatňovat svůj nárok, protože sám není zcela přesvědčen o božské podstatě svého poslání. Svými úvahami dávali prostor satanovi, který v nich zaséval nevíru. Ta potom přinášela své ovoce – nepochopení a odpadnutí.“ (DA 385; TV 242)

Lidem nešlo o pravdu, která přetrvává do věčnosti. Namísto toho jim šlo o materiální prospěch. Pokud si nedáme pozor, pád do této pasti hrozí i každému z nás.

Aplikace

Jak se můžeme vyhnout tomu, aby se náš život soustředil jen na materiální věci? Co můžeme udělat pro to, abychom se v životě soustředili na duchovní bohatství?

UZDRAVENÍ SLEPÉHO MUŽE (1)

¹Cestou uviděl člověka, který byl od narození slepý. ²Jeho učedníci se ho zeptali: „Mistře, kdo se prohřešil, že se ten člověk narodil slepý? On sám, nebo jeho rodiče?“ ³Ježíš odpovéděl: „Nezhřešil ani on, ani jeho rodiče; je slepý, aby se na něm zjevily skutky Boží.“ ⁴Musíme konat skutky toho, který mě poslal, dokud je den. Přichází noc, kdy nikdo nebude moci pracovat. ⁵Pokud jsem na světě, jsem světlo světa.“ ⁶Když to řekl, plivl na zem, udělal ze sliny bláto, potřel slepému tím blátem oči ⁷a řekl mu: „Jdi, umyj se v rybníce Siloe.“ (To jméno znamená „Poslaný“.) On tedy šel, umyl se, a když se vrátil, viděl. ⁸Sousedé a ti, kteří jej dříve vídali žebrať, se ptali: „Není to ten, kdo tu sedával a žebrať?“ ⁹Jedni říkali: „Je to on.“ Jiní pak: „Není, ale je mu podoben.“ On sám řekl: „Jsem to já.“ (J 9,1–7)

Osobní studium

Přečti si text J 9,1–16. Co bylo podle učedníků příčinou slepoty tohoto muže? Jak Ježíš napravil jejich nesprávný názor?

Učedníci spojovali nemoc a hřích. Několik pasáží Starého zákona nás opravdu může vést k podobnému uvažování (srov. Ex 20,5; 2Kr 5,15–27; 2Kr 15,5; 2Pa 26,16–21). Jóbův příběh nás však naopak vybízí, abychom byli opatrní, zda se v konkrétním případě skutečně jedná o příčinu a následek.

Ježíš uvádí skutečnost na pravou míru. Nezpochybňuje ani nepotvrzuje souvislost mezi hříchem a utrpením, ale poukazuje na vyšší záměr: uzdravením bude oslaven Bůh. Zpráva obsahuje určité podobnosti s příběhem o stvoření. Tak jako Bůh stvořil prvního člověka z prachu země (Gn 2,7), i Ježíš bere hlínu, aby dal slepému to, co mu chybělo od narození.

V evangeliích Matouše, Marka a Lukáše se zázračná uzdravení odehrávají podle společného vzoru: vyjádření problému, přive-

dení jednotlivce k Ježíši, uzdravení a chvála Bohu za uzdravení.

V příběhu o uzdravení slepého je tato sekvence dokončena ve verši J 9,7. Ale jak je typické pro Jana, význam zázraku se stává námětem k mnohem širší diskuzi, což vede k dlouhé interakci mezi uzdraveným mužem a náboženskými vůdci. Tato pozoruhodná diskuze se soustřeďuje na dvě dvojice protichůdných pojmů: hřích x Boží skutky a slepota x zrak.

Až do 14. verše vypravěč před čtenáři tají, že Ježíš uzdravil slepého v sobotu. Podle tradice (ne podle Písma) tím přestoupil sobotní příkázání. A tak ho farizeové považovali za porušovatele soboty. Jejich závěr byl, že „nezachovává sobotu“ a tedy že nepochází od Boha. Jiní však považovali za znepokojující, že by hříšný člověk mohl dělat taková znamení (J 9,16).

Diskuze ani zdaleka neskončila, ale už se objevuje rozdělení. Slepému je stále jasnější, kdo je Ježíš, ale farizeové jsou stále více zmateni nebo zaslepeni, pokud jde o jeho skutečnou identitu.

Aplikace

Co by nám měl tento příběh říci o nebezpečí zaslepenosti vlastními názory a tradicemi? Proč nám tak mohou uniknout důležité pravdy?

UZDRAVENÍ SLEPÉHO MUŽE (2)

²⁴Zavolali tedy ještě jednou toho člověka, který byl dříve slepý, a řekli mu: „Vyznej před Bohem pravdu! My víme, že ten člověk je hříšník.“²⁵Odpověděl: „Je-li hříšník, nevím; jedno však vím, že jsem byl slepý a nyní vidím.“²⁶Řekli mu: „Co s tebou učinil? Jak ti otevřel oči?“²⁷Odpověděl jim: „Již jsem vám to řekl, ale vy jste to nevzali na vědomí. Proč to chcete slyšet znovu? Chcete se snad i vy stát jeho učedníky?“²⁸Ospili se na něho: „Ty jsi jeho učedník, ale my jsme učedníci Mojžíšovi.“²⁹My víme, že k Mojžíšovi mluvil Bůh, o tomhle však nevíme, odkud je.“³⁰Ten člověk jim odpověděl: „To je právě divné: Vy nevíte, odkud je – a otevřel mi oči! (J 9,24–30)

Osobní studium

Přečti si text J 9,17–34. Jaké otázky kladli farizeové a jak odpověděl uzdravený slepý muž?

Tato obsáhlá perikopa 9. kapitoly je jedinou částí Evangelia podle Jana, kde Ježíš nevystupuje osobně, ale je předmětem vášnivě diskuze. Příběh začal tématem hříchu („kdo se prohřešil?“ – J 9,2) a pokračuje tak i dál. Farizeové jsou přesvědčeni, že Ježíš je hříšník, protože uzdravoval v sobotu (J 9,16.24). Na základě toho dokonce osočí uzdraveného muže: „celý ses narodil v hříchu...“ (J 9,34).

Nastává kuriózní zvrat. Slepý vidí stále lépe, nejen fyzicky, ale také duchovně, protože roste v poznání a pochopení Ježíše a ve víře v něho. Naproti tomu farizeové jsou ve svém uvažování stále zaslepenější: nejprve se hádají o Ježíšově moci (J 9,16) a nakonec ani nevědí, odkud přišel (J 9,29).

Janovi však dává vyprávění o tomto zázraku příležitost přiblížit čtenáři, kdo je Ježíš. Téma znamení v Janovi 9. kapitole se

prolíná s několika dalšími tématy evangelia. Jan znovu potvrzuje, že Ježíš je Světlo světa (J 9,5; porovnej s J 8,12). Příběh mluví i o Ježíšově tajemném původu. Kdo je, odkud je, jaké je jeho poslání (J 9,12.29; porovnej s J 1,14)? V této kapitole se znovu (a naposledy) objevuje i postava Mojžíše (J 9,28.29), na kterého autor odkazoval již při předchozích Ježíšových zázracích (viz J 5,45.46 a 6,32). A konečně se v textu hovoří o reakci lidí. Někteří milují spíše tmu než světlo, zatímco jiní odpovídají vírou (J 9,16–18.35–41; porovnej s J 1,9–16; 3,16–21 a 6,60–71).

Duchovní slepota náboženských vůdců je děsivá. Dříve slepý žebrák může prohlásit: „Co je svět světem, nebylo slýcháno, že by někdo otevřel oči slepého od narození. Kdyby tento člověk nebyl od Boha, nemohl by nic takového učinit“ (J 9,32.33). A přece farizeové, duchovní elity národa, ti, co měli jako první pochopit, kdo je Ježíš a přijmout ho jako Mesiáše, navzdory přesvědčivým důkazům zůstávají slepí. Nevidí nebo dokonce nechťejí vidět. Je to silné varování před tím, jak i nás může klamat naše vlastní srdce!

Aplikace

Přečti si text 1K 1,26–29. Jak se to, co Pavel píše v těchto verších, shoduje s Janovým popisem příběhu v 9. kapitole? V čem je tento princip platný i dnes?

VZKŘÍŠENÍ LAZARA

³⁸Ježíš, znovu rozhorlen, přichází k hrobu. Byla to jeskyně a na ní ležel kámen. ³⁹Ježíš řekl: „Zvedněte ten kámen!“ Sestra zemřelého Marta mu řekla: „Pane, už je v rozkladu, vždyť je to čtvrtý den.“ ⁴⁰Ježíš jí odpověděl: „Neřekl jsem ti, že uvidíš slávu Boží, budeš-li věřit?“ ⁴¹Zvedli tedy kámen. Ježíš pohlédl vzhůru a řekl: „Otče, děkuji ti, žeš mě vyslyšel. ⁴²Věděl jsem sice, že mě vždycky slyšíš, ale řekl jsem to kvůli zástupu, který stojí kolem, aby uvěřili, že ty jsi mě poslal.“ ⁴³Když to řekl, zvolal mocným hlasem: „Lazare, pojď ven!“ ⁴⁴Zemřelý vyšel, měl plátnem svázaný ruce i nohy a tvář zahalenu šátkem. Ježíš jim řekl: „Rozvažte ho a nechte odejít!“ (J 11,38–44)

Osobní studium

Celá 11. kapitola Janova evangelia je naplněna smutkem. Zaznívá v ní smutná zpráva o nemoci drahého přítele (J 11,1–3), pláč nad jeho smrtí (J 11,19.31.33), nářek sester, že Lazar by nezemřel, kdyby tam byl Ježíš (J 11,21.32), a vidíme dokonce i slzy v očích Ježíše (J 11,35).

Ježíš však čekal dva dny, než se vydal na cestu za Lazarem (J 11,6). Naznačil dokonce, že je rád, že neodešel dříve (J 11,14.15). Nešlo však o žádnou vypočítavost či bezcitnost. Jak se ukázalo, Ježíš toužil zjevit Boží slávu.

Když Ježíš přichází do Betanie (J 11,17–27), Lazar je mrtvý čtyři dny. Po čtyřech dnech se už jeho tělo začalo rozkládat a Marta k tomu později dodává: „Pane, už je v rozkladu, vždyť je to čtvrtý den“ (J 11,39). Ježíšovo „zpoždění“ nepochybně způsobilo, že zázrak, který následoval, byl ještě úžasnější. Vzkřísit rozkládající se mrtvolu? Jaký větší důkaz mohl Ježíš poskytnout, že je skutečně Bohem?

Jako Bůh, jako ten, který stvořil život, měl Ježíš moc nad smrtí. Ježíš tedy využívá této

příležitosti, aby o sobě odhalil zásadní pravdu: „Já jsem vzkříšení a život. Kdo věří ve mne, i kdyby umřel, bude žít. A každý, kdo žije a věří ve mne, neumře navěky“ (J 11,25.26).

Uvažuj znovu o úvodním textu (J 11,38–44). Jak Ježíš potvrdil svá slova?

Stejně jako Ježíš ukázal, že je Světlem světa (J 8,12; 9,5) tím, že dal slepému zrak (J 9,7), tak i zde vzkřísil Lazara z mrtvých (J 11,43.44), čímž dokázal, že je také Vzkříšení i Život (J 11,25).

Tento zázrak, více než kterýkoli jiný, představuje Ježíše jako Dárce života, jako samotného Boha. Podporuje Janovo téma, že Ježíš je Syn Boží, a jestliže věříme, můžeme mít v jeho jménu život (J 20,30.31).

Mnozí, kteří viděli Ježíšův čin, v něho uvěřili (J 11,45). Na konci příběhu se však před námi odkrývá smutná ironie (J 11,45–54). Ačkoli Ježíš prokázal, že může přivést mrtvé zpět k životu, náboženští vůdci přicházejí postupně k přesvědčení, že je třeba ho zabít. Naplno se tak projevuje obrovský rozdíl mezi zkažeností lidí a Boží moudrostí a mocí.

Aplikace

Co tě nejvíc oslovuje na příběhu o vzkříšení Lazara? Proč?

PODNĚTY K ZAMYŠLENÍ

Přečtěte si 41. kapitolu „Križe v Galileji“ (DA 383–394; TV 241–249), 58. kapitolu „Lazarovo vzkříšení“ (DA 524–536; TV 334–341) a 59. kapitolu „Odezva na Lazarovo vzkříšení“ (DA 537–542; TV 342–345) z knihy *Touha věků*.

„Kristův život, který dává život světu, je v jeho slově. Právě slovem uzdravoval Ježíš nemocné a vyháněl démony. Slovem tišil moře a křísil mrtvé a lidé dosvědčovali, že v jeho slově je moc. Dříve promlouval prostřednictvím starozákonních proroků a učitelů, nyní znělo Boží slovo přímo z jeho úst. Celá Bible je zjevením Krista, a proto chtěl Spasitel zaměřit víru svých následovníků na Boží slovo. Až jej nebudou moci vídat v těle, bude pro ně slovo zdrojem síly. I oni měli stejně jako jejich Učitel žít ‚každým slovem, které vychází z Božích úst‘ (Mt 4,4).

Stejně jako jídlo uspokojuje potřeby těla, sytí Boží slovo duši a podporuje duchovní život. Každý z nás má čerpat život z Božího slova sám pro sebe. Tak jako musíme sami jíst, abychom dostali do těla potřebné živiny, musíme sami přijímat i slovo. Neměli bychom je poznávat jen prostřednictvím druhých lidí. Sami máme pečlivě zkoumat Bibli a prosit Boha o pomoc Ducha svatého, abychom správně pochopili jeho slovo.“ (DA 390; TV 246)

Otázky k rozhovoru

1. Tento týden jsme studovali o Ježíši, který nasytil pětitisícový zástup, uzdravil člověka slepého od narození a nakonec vzkřísil Lazara z mrtvých. V každém příběhu Ježíš poskytl přesvědčivý důkaz o svém božství. Přesto tyto zázraky, jakkoli byly úžasné, vyústily v rozdělení. Někteří odpověděli vírou, jiní pochybnostmi. Co se z toho dozvídáme o skutečnosti, že lidé se i přes přesvědčivé důkazy mohou rozhodnout odmítnout Boha?
2. Všechny zmíněné příběhy poukazují na Krista jako Syna Božího. Proč je jeho božství tak důležité pro víru v Ježíše jako Spasitele?
3. Prostuduj znovu text 1K 1,26–29. V čem je dnes situace stejná nebo podobná? Co je dnes považováno za „bláznivé“, „slabé“, „neurozené“ a „opovrhované“? A co naopak za „moudré“ a „mocné“? Jak rozumíte tomuto textu?

Prolog: Na počátku

Texty na tento týden

J 1,1–5; Gn 1,1; J 1,9–13; J 3,16–21; J 9,35–41; Mt 7,21–23; J 17,1–5

Základní verš

„Na počátku bylo Slovo, to Slovo bylo u Boha, to Slovo bylo Bůh.“ (J 1,1)

V první lekci jsme se věnovali závěru Evangelia podle Jana, ve kterém autor vysvětluje důvod napsání knihy. Tento týden se soustředíme na úvod evangelia. Jan, inspirovaný Duchem svatým, v něm ukazuje směr, kterým chce vést své čtenáře. V prvních slovech a větách svých knih pisatelé Nového zákona obvykle odhalují témata, kterým se chtějí věnovat. Podobně jedná i Jan. Svá témata představuje jako součást velkého kosmického příběhu, který zobrazuje nejdůležitější pravdy o Ježíši Kristu – pravdy, které sahají ještě před stvoření.

Jan tedy na úvod představuje Ježíše jako Mesiáše. Tím získávají čtenáři výhodu, kterou postavy v jeho knize neměly. Čtenář může jasně rozpoznat velká témata, ke kterým se evangelista vrací při vyprávění Ježíšova příběhu. Autor je zasazuje do historického období Ježíšova pozemského života.

Osnova lekce

Tento týden se tedy zaměříme na *Prolog Evangelia podle Jana* (J 1,1–18) a na nejdůležitější témata knihy. Tato témata pak budeme sledovat i na jiných místech evangelia.

- ▶ J 1,1–5: „To Slovo bylo Bůh“ (neděle)
- ▶ J 1,14: „A Slovo se stalo tělem“ (pondělí)
- ▶ J 1,9–13: Lidská reakce na setkání se „Slovem“ (úterý)
 - J 3,16–21: Lidská víra x nevěra (středa)
- ▶ J 17,1–5: Sláva Otce i Syna (čtvrtek)

Budování společenství

- Podělte se ve skupině o to, co jste v posledním týdnu zažili. Jak vás tento prožitek ovlivnil ve vašem duchovním životě?
- Řekněte ostatním o situaci, kdy jste v poslední době vnímali výrazný projev Boží přítomnosti ve vašem životě. Vyjádřete veřejně Bohu své poděkování.

„NA POČÁTKU BYLO SLOVO“

¹Na počátku bylo Slovo, to Slovo bylo u Boha, to Slovo bylo Bůh. ²To bylo na počátku u Boha. ³Všechno povstalo skrze ně a bez něho nepovstalo nic, co jest. ⁴V něm byl život a život byl světlo lidí. ⁵To světlo ve tmě svítí a tma je nepohltila. (J 1,1–5)

Osobní studium

Co odhalují úvodní verše Janova evangelia (J 1,1–5) o Slovu, Ježíši Kristu?

Evangelium podle Jana začíná touto úžasnou myšlenkou: „Na počátku bylo Slovo, to Slovo bylo u Boha, to Slovo bylo Bůh“ (J 1,1). Tato jediná věta obsahuje tak hlubokou myšlenku, že ji jen sotva dokážeme pochopit v plnosti.

Nejdříve evangelista připomíná příběh o stvoření, který také začíná slovy „Na počátku“ (Gn 1,1). Slovo existovalo již před počátkem vesmíru. Jan tedy potvrzuje Ježíšovu věčnou existenci.

Potom pokračuje: „to Slovo bylo u Boha“ a o něco později evangelista upřesňuje: „v náručí Otcově“ (J 1,18). Bez ohledu na to, jak se můžeme snažit představit si, co to přesně znamená, jedna věc je jistá: Ježíš a Otec jsou si důvěrně blízcí.

A nakonec říká: „to Slovo bylo Bůh“. Ale jak může být Slovo u Boha a zároveň být

Bůh? S odpovědí nám může pomoci původní řecký originál textu. Řečtina u některých slov používá to, co se v jazykovědě označuje jako „člen“. Ten obvykle označuje něco konkrétního – nějaký konkrétní předmět nebo osobu.

Ve frázi „Slovo bylo u Boha“ má výraz „Bůh“ člen, tedy poukazuje na konkrétní bytost, Otce. Dalo by se to vyjádřit jako *a Slovo bylo u Otce*. Ve frázi „a to Slovo bylo Bůh“ nemá výraz Bůh člen, což v tomto kontextu poukazuje na vlastnosti Božství. *Ježíš je Bůh*. Není Otec, ale stále je božským Synem Božím, druhou osobou Božství.

Takové chápání potvrzuje apoštol i v dalších verších. Text J 1,3.4 říká, že Ježíš je Stvořitelem všeho. Všechno, co kdysi neexistovalo, ale pak vzniklo, začalo existovat pouze skrze Ježíše, Boha Stvořitele.

„Ježíš Kristus byl od věčnosti jedno s Otcem, byl ‚obrazem Božím‘, ztělesněním Boží velikosti a vznešenosti, ‚odleskem Boží slávy.‘“ (DA 19; TV 9)

Aplikace

Proč je plné božství Krista tak důležitou součástí křesťanské teologie? O co bychom přišli, kdyby byl Ježíš (jakýmkoli způsobem) pouze stvořenou bytostí? Podělte se o svou odpověď ve třídě sobotní školy. Buďte připraveni diskutovat o tom, proč je Kristovo věčné božství tak důležité pro naši víru.

SLOVO SE STALO TĚLEM

¹Na počátku bylo Slovo, to Slovo bylo u Boha, to Slovo bylo Bůh. ²To bylo na počátku u Boha.

³Všechno povstalo skrze ně a bez něho nepovstalo nic, co jest. [...] ⁴A Slovo se stalo tělem a přebývalo mezi námi. Spatřili jsme jeho slávu, slávu, jakou má od Otce jednorozený Syn, plný milosti a pravdy. (J 1,1–3.14)

Osobní studium

Co říkají úvodní verše (J 1,1–3.14) o Ježíšově díle? V čem je tato pravda tak důležitá?

Jan nezačíná své evangelium jménem „Ježíš“ nebo tím, že je Mesiášem, ale výrazem *logos*. Přibližně v době vzniku evangelia používaly různé filozofie termín *logos* k označení rozumového principu celého vesmíru nebo k označení samotné myšlenky logiky a rozumu.

V této souvislosti uvedme, že učení vlivného antického filozofa Platona rozdělilo realitu na dvě sféry. Jednou je nebeská a neměnná říše, kde existuje absolutní dokonalost. Tou druhou je zdejší říše – podléhající zkáze, měnící se, velmi nedokonale reprezentuje dokonalou říši „nahore“, ať už existuje kdekoliv. (Platon na tuto otázku nikdy neodpověděl.) Některé filozofie identifikovaly *logos* jako nějakého abstraktního prostředníka mezi věčnými a pomíjivými pozemskými formami.

Jan používá tento výraz zcela jiným způsobem. Tvrdí, že pravda, *logos*, není nějaký éterický a abstraktní pojem vznášející se mezi nebem a zemí. Naopak, *logos* je osoba: Ježíš Kristus, který se stal tělem a přebýval mezi námi (J 1,14).

Pro Jana je *logos* Boží Slovo. Ještě důležitější je, že Bůh s lidmi komunikoval a zjevil se lidstvu tím nejpřímočařejším způsobem: Bůh se stal jedním z nás.

V Janově evangeliu *logos* představuje věčného Boha, který vstupuje do času a prostoru, mluví, jedná a setkává se osobně s lidmi. Věčný Bůh se stal lidskou bytostí, jedním z nás.

V J 1,14 apoštol naznačuje, že *logos*, Slovo, „se stalo tělem a přebývalo mezi námi“. Řecké slovo překládané jako „přebývat“ vychází ze stejného základu jako „postavit si stan“, „stanovat“. Jan tím odkazuje na Ex 25,8, kde Bůh řekl Izraelcům, aby udělali svatyni, protože chtěl „bydlet uprostřed nich“. Také Ježíš, božský Syn Boží, se vtělil do lidského těla a zakryl svou slávu, aby se s ním lidé mohli setkat.

Aplikace

Uvažuj nad důsledky Janových slov. Sám Bůh, Stvořitel, se stal lidskou bytostí, jedním z nás, a žil zde mezi námi. (A to jsme ještě nezmínili, že za nás i zemřel!) Co nám to říká o Boží lásce k lidem? V čem je tato úžasná pravda pro nás zdrojem útěchy a naděje?

SLYŠET NEBO NESLYŠET SLOVO

⁹Bylo tu pravé světlo, které osvěcuje každého člověka; to přicházelo do světa. ¹⁰Na světě byl, svět skrze něj povstal, ale svět ho nepoznal. ¹¹Přišel do svého vlastního, ale jeho vlastní ho nepřijali. ¹²Těm pak, kteří ho přijali a věří v jeho jméno, dal moc stát se Božími dětmi. ¹³Ti se nenarodili, jen jako se rodí lidé, jako děti pozemských otců, nýbrž narodili se z Boha. (J 1,9–13)

Osobní studium

Jak Jan zobrazuje reakci lidí na příchod Ježíše (J 1,9–13)?

Prolog Evangelia podle Jana (J 1,1–18) popisuje nejen to, kdo je Ježíš Kristus – Slovo (*logos*) – ale i to, jaký postoj k němu zaujali lidé. Ve verši J 1,9 je nazván pravým světlem, které osvěcuje každého člověka. Toto světlo osvětluje svět a dává mu smysl. C. S. Lewis napsal: „Věřím v křesťanství, stejně jako věřím, že Slunce vyšlo – nejen proto, že ho vidím, ale proto, že díky němu vidím všechno ostatní“. (LEWIS, C. S. „Is Theology Poetry?“ Samizdat. University Press, 2014, původně vydáno v roce 1944, s. 15)

Všimněme si také důsledků toho, co říká verš J 1,9. Světlo přichází ke každému, ale ne každý ho přijímá. Jak uvidíme v zítřejší části, důležitým tématem Janova evangelia je, zda lidé přijímají, nebo odmítají Ježíše. Toto téma začíná již v *prologu*. Smutným konstatováním je, že Mesiáš přišel ke svému lidu (lidu Izraele), ale mnozí ho nepřijali jako Mesiáše.

Také apoštol Pavel se zabývá tímto tragickým tématem v Ř 9–11, kde píše, že Židé

Ježíše odmítli. Ale Pavel nekončí negativně. Ukazuje, že nakonec i mnoho Židů spolu s pohany Ježíše jako svého Mesiáše přijme. Ve skutečnosti varuje pohany, aby se nad Židy nevyvyšovali. „Jestliže tys byl vyťat ze své plané olivy a proti přírodě naroubován na ušlechtilou olivu, tím spíše budou na svou vlastní olivu naroubováni ti, kteří k ní od přírody patří!“ (Ř 11,24).

V podobném duchu Jan říká, že všichni, kdo přijmou Ježíše jako svého Spasitele, se stanou Božími dětmi. Toto se děje vírou v jeho jméno. (Viz J 1,12.13.)

Zde nacházíme souvislost mezi *prologem* a *epilogem* (závěrem evangelia). V J 20,31 apoštol uvádí, proč napsal svou knihu: „Abyste věřili, že Ježíš je Kristus, Syn Boží, a abyste věřice měli život v jeho jméno.“

Úvod a závěr tvoří jakousi jednotu, jsou to související a doplňující se pojmy, které dávají smysl všemu, o čem se v knize mluví. Toto spojení ukazuje na hlavní myšlenku Evangelia podle Jana: *Lidé mohou být spaseni vírou v Ježíše Krista jako svého Spasitele.*

Aplikace

Jak se změnil tvůj život, když ses stal(a) synem nebo dcerou Boží?

OPAKUJÍCÍ SE TÉMATA – VĚŘIT, NEBO NEVĚŘIT

¹⁶Neboť Bůh tak miloval svět, že dal svého jediného Syna, aby žádný, kdo v něho věří, nezahynul, ale měl život věčný. ¹⁷Vždyť Bůh neposlal svého Syna na svět, aby svět soudil, ale aby skrze něj byl svět spasen. ¹⁸Kdo v něho věří, není souzen. Kdo nevěří, již je odsouzen, neboť neuvěřil ve jméno jednorozeného Syna Božího. ¹⁹Soud pak je v tom, že světlo přišlo na svět, ale lidé si zamilovali více tmu než světlo, protože jejich skutky byly zlé. ²⁰Neboť každý, kdo dělá něco špatného, nenávidí světlo a nepřichází k světlu, aby jeho skutky nevyšly najevo. ²¹Kdo však činí pravdu, přichází k světlu, aby se ukázalo, že jeho skutky jsou vykonány v Bohu. (J 3,16–21)

Osobní studium

Jak uvedené texty opakují téma víry a nevěry z prologu?

J 3,16–21

J 9,35–41

J 12,36–46

Zdá se, že v Janově evangeliu jsou lidé rozděleni na dvě velké skupiny: na ty, kteří věří v Ježíše a přijímají ho jako Mesiáše, a na ty, kteří se navzdory příležitosti uvěřit rozhodnou nevěřit.

Jedenáct učedníků patří do první skupiny, stejně jako mnoho dalších: Nikodém (jeho víra roste postupně), žena u studny nebo člověk slepý od narození. Ve druhé skupině jsou farizeové a velekněží, lidé při zázraku nasycení pěti tisíců, a dokonce i jeden z učedníků, Jidáš.

Je zajímavé, že podstatné jméno „víra“ (řecky *pistis*) se v Evangeliu podle Jana nevyskytuje ani jednou. Avšak sloveso „věřit“ (*pisteuó*) se objevuje 98krát, v porovnání

s celkovým počtem 241krát v celém Novém zákoně! Otázka víry je u Jana skutečně důležitým tématem. Použití slovesa „věřit“ namísto podstatného jména „víra“ může poukazovat na aktivní, dynamické prožívání křesťanství. Věřit v Ježíše je něco aktivního, co se projevuje ve způsobu našeho života, nejen v přijaté víře. Jak víme, také ďábel věří (viz Jk 2,19).

U Jana je hlavním rozdílem mezi lidmi z obou výše uvedených skupin jejich postoj k Ježíši. Věřící nebo ti, kdo uvěří, jsou vůči němu otevření, i když je napomíná nebo kárá. Neutíkají od Ježíše, naopak, přicházejí k němu. On je Světlo, které na ně svítí. A prostřednictvím víry a důvěry se stávají Božími dětmi.

Naopak nevěřící obvykle přicházejí k Ježíši, aby s ním bojovali. Představují je ti, kdo milují spíše tmu než světlo. Nejsou ochotni přijímat jeho slovo a to, co dělá, vnímají jako porušování starých tradic. Ježíš nesplňuje jejich očekávání. Soudí, posuzují a odsuzují ho místo toho, aby nechali jeho Světlo hodnotit a soudit je. Tento postoj se opakovaně objevoval u náboženských vůdců, kteří měli být vlastně prvními, kteří Ježíše přijmou.

Aplikace

Jak prožíváš svou víru v Ježíše? V čem je to jiné než jen rozumem přijmout, že je Mesiáš? Proč je důležité si uvědomovat tento rozdíl? (Viz Mt 7,21–23.)

OPAKUJÍCÍ SE TÉMATA – SLÁVA

¹Po těch slovech Ježíš pozvedl oči k nebi a řekl: „Otče, přišla má hodina. Oslav svého Syna, aby Syn oslavil tebe, ²stejně jako jsi učinil, když jsi mu dal moc nad všemi lidmi, aby vše, co jsi mu svěřil, dal jim: život věčný. ³A život věčný je v tom, když poznají tebe, jediného pravého Boha, a toho, kterého jsi poslal, Ježíše Krista. ⁴Já jsem tě oslavil na zemi, když jsem dokonal dílo, které jsi mi svěřil. ⁵A nyní ty, Otče, oslav mne svou slávou, kterou jsem měl u tebe, dříve než byl svět. (J 17,1–5)

Osobní studium

Uvažuj o úvodním textu (J 17,1–5). Co měl Ježíš na mysli, když řekl „Otče, přišla má hodina. Oslav svého Syna, aby Syn oslavil tebe“?

Včera jsme se zaměřili na pozemskou, lidskou linii příběhu Evangelia podle Jana, jejímž centrem je zápas člověka o pochopení, kdo je Ježíš a jaký k němu máme mít vztah. Dnes se zaměříme na božskou, vesmírnou linii příběhu, o které se mluví u Jana.

Prolog začíná právě vesmírnou dějovou linií. Ježíš je představován jako Syn Boží, Stvořitel vesmíru. Opět platí, že všechno, co kdysi neexistovalo, ale vzniklo, začalo existovat pouze díky Ježíši. „Všechno povstalo skrze ně [Slovo] a bez něho nepovstalo nic, co jest“ (J 1,3). Tato zpráva pokračuje zdůrazněným slávy toho, který se stal lidskou bytostí (J 1,14). Jan používá výrazy „sláva“ (*doxa*; také „jas, lesk, čest“) a „slavit“ (*doxazó*; také „chválit, ctít, vychvalovat“), aby popsal přijetí slávy od lidí a přijetí slávy od Boha.

U Jana je myšlenka oslavování Ježíše spojena s konceptem „jeho hodiny“, která

vyjadřuje čas a událost jeho smrti (porovnej s J 2,4; 7,30; 8,20; 12,23–27; 13,1; 16,32 a 17,1). Kříž se stává „jeho hodinou“ a je důvodem k oslavování Ježíše.

Tato myšlenka je poměrně paradoxní, protože ukřižování bylo ve starověkém římském světě nejostudnějším a nejvíce ponižujícím způsobem poprav. Tento neuvěřitelný kontrast – Bůh na kříži – ilustruje prolínání lidského příběhu s příběhem Boha.

Z lidského pohledu Ježíš zemřel v agónii jako opovrhovaný zločinec, který ve své slabosti křičel: „Bože můj, Bože můj, proč jsi mě opustil?“ Na tuto lidskou, temnou stranu kříže se soustřeďují především Matouš a Marek (Mt 27,46; Mk 15,34).

Slavnou a oslavenou stranu kříže představují zejména Lukáš a Jan (L 23,32–47; J 19,25–30). Je to místo spásy a milosrdenství, kde se Syn odevzdává svému Otci.

Je v tom kus ironie: Největší Boží sláva se projevuje v jeho největší hanbě a v největším ponížení – v tom, že právě on nese hříchy celého světa.

Aplikace

Jak rozumíš skutečnosti, že k tomu, aby nás Ježíš zachránil od hříchu, byla nutná tak drastická věc, jako byl sám Bůh na kříži? Co nám to vypovídá o oblundnosti hříchu?

PODNĚTY K ZAMYŠLENÍ

Přečtěte si 1. kapitolu „Největší dar lidstvu“ (DA 19–26; TV 9–13) z knihy *Touha věků*.

„Pán Ježíš Kristus, Božský Syn, existoval od věčnosti jako jedinečná osoba, a přece byl jedno s Otcem. Byl nepřekonatelnou a nepomíjivou slávou nebe. Byl velitelem nebeského sboru a uctívání andělů přijímal jako své právo. Neokrádal o nic Boha. [Moudrost] říká: Hospodin mě vlastnil jako počátek své cesty, dříve než co konal odedávna. Od věků jsem ustanovena, od počátku, od pravěku země. Ještě nebyly propastné tůně, když jsem se zrodila, ještě nebyly prameny vodami obtěžkány. Když ještě byly hory ponořeny, před pahorky jsem se narodila. Ještě než učinil zemi a všechno kolem a první hroudy pevniny, když upevňoval nebesa, byla jsem při tom, když vymezoval obzor nad propastnou tůní“ (Př 8,22–27).

Světlo a sláva jsou obsaženy v pravdě, že Kristus byl jedno s Otcem předtím, než byly položeny základy země. Toto světlo září v temnotě a naplňuje ji Boží slávou. Tato pravda, sama o sobě nekonečná a tajemná, vysvětluje jiná tajemství a nevysvětlitelné pravdy, zatímco je zahalena v neprostupitelném a nepochopitelném světle.“ (5BC 1126)

„Ježíš Kristus slíbil: ‚A já, až budu vyvýšen ze země, přitáhnu všechny k sobě‘ (J 12,32). My, hříšní lidé, se musíme nejdříve seznámit se Spasitelem, který zemřel za viny celého světa. Když si uvědomíme, jak Boží Syn trpěl na kříži, začneme chápat Boží plán, pomocí něhož se nás snaží zachránit. Boží dobrota nás pak povede k pokání. Když Ježíš Kristus zemřel za hříšné lidstvo, projevil lásku, kterou sotva někdy plně pochopíme. Pokud si však začneme uvědomovat jeho lásku, dotkne se našich srdcí a ovlivní naše myšlení natolik, že začneme pocítovat lítost nad svým nesprávným životem. [...] Kdykoli však [lidé] chtějí ve svém životě něco změnit, protože upřímně touží po dobru a spravedlnosti, působí na ně Boží moc. Působí na ně Boží Duch a vede je k lepšímu životu.

Když člověka začne přitahovat Ježíš Kristus a jeho kříž, začne si uvědomovat, že Ježíš zemřel za jeho hříchy, a nutně to ovlivní jeho svědomí. Dojde mu, jak hrůzné jsou jeho hříchy.“ (SC 26.27; CVP 28)

Otázky k rozhovoru

1. Co vedlo Jana k tomu, aby začal nejdříve o Ježíši mluvit jako o Stvořiteli? Co se z toho dovídáme o důležitosti stvoření v celé teologii? Proč je třeba, abychom správně chápali příběh stvoření, jak je zjeven v Písmu?
2. Přemýšlejte o otázce položené na konci našeho nedělního studia. Co se stane s křížem, pokud místo toho, aby na něm zemřel věčný Bůh, na něj umístíme stvořenou bytost? O co bychom přišli, kdyby Ježíš byl kýmkoliv jiným, a ne věčným Bohem?

Svědkové Krista jako Mesiáše

Texty na tento týden

J 1,19–23; Iz 40,1–5; J 1,29–37; Ř 5,6; J 1,35–39; J 1,43–51; J 3,1–21

Základní verš

„Ježíš mu odpověděl: Amen, amen, pravím tobě, nenarodí-li se kdo znovu, nemůže spatřit království Boží.“ (J 3,3)

Není pochyb o tom, že Ježíš poskytl lidem silné biblické důkazy na podporu tvrzení, která o sobě vyslovil, včetně výroku: „Amen, amen, pravím vám, kdo věří, má život věčný“ (J 6,47).

Nešlo však jen o to, co říkal. Důležitou součástí potvrzení toho, kým Ježíš je, byly jeho činy: přeměna vody ve víno; nasycení zástupů několika bochníky chleba; uzdravení syna králova služebníka; uzdra-

vení muže u rybníka Bethesda; vrácení zraku slepému od narození; vzkříšení Lazara z mrtvých. Svědectví o Ježíši vydávají v Evangeliu Jana různí lidé: Židé i pohané, bohatí i chudí, muži i ženy, vládcí i obyčejní lidé, vzdělaní i nevzdělaní.

Jan poukazuje dokonce i na svědectví samotného Otce a na důkazy z Písma. To vše – události, lidé, Otec a Písmo – vydává svědectví o Ježíšově totožnosti.

Osnova lekce

Tento týden začíná působivým svědectvím Jana Křtitele o Ježíši a o tom, kým je. Na scéně přicházejí i další svědci: Ondřej a Šimon Petr, Filip a Natanael a nakonec nečekaný svědek, farizeus Nikodém. A další svědek zůstává ve stínu (ten další učedník s Ondřejem v J 1,35.40), sám apoštol Jan.

- ▶ J 1,19–34: Svědectví Jana Křtitele (neděle, pondělí)
- ▶ J 1,35–39: Svědectví Ondřeje a Šimona Petra (úterý)
- ▶ J 1,43–46: Svědectví Filipa a Natanaela (středa)
- ▶ J 3,1–21: Svědectví Nikodéma (čtvrtek)

Budování společenství

- Podělte se ve skupině o to, co jste v posledním týdnu zažili. Jak vás tento prožitek ovlivnil ve vašem duchovním životě?
- Řekněte ostatním o situaci, kdy jste v poslední době vnímali výrazný projev Boží přítomnosti ve vašem životě. Vyjádřete veřejně Bohu své poděkování.

SVĚDECTVÍ JANA KŘTITELE

¹⁹Toto je svědectví Janovo, když k němu Židé z Jeruzaléma poslali kněze a levity, aby se ho otázali: „Kdo jsi?“ ²⁰Nic nepopřel a otevřeně vyznal: „Já nejsem Mesiáš.“ ²¹Znovu se ho zeptali: „Jak to tedy je? Jsi Eliáš?“ Řekl: „Nejsem.“ „Jsi ten Prorok?“ Odpověděl: „Ne.“ ²²Řekli mu tedy: „Kdo jsi? Ať můžeme přinést odpověď těm, kdo nás poslali. Za koho se sám pokládáš?“ ²³Řekl: „Jsem hlas volajícího na poušti: Urovňte cestu Páně – jak řekl prorok Izaiáš.“ (J 1,19–23)

Osobní studium

Jak ukazuje lekce z minulého týdne, evangelium podle Jana začíná Ježíšem Kristem, Slovem věčně existujícím ještě před stvořením. Ale ve stejném prologu vystupuje i Jan Křtitel jako Ježíšův svědek. Někteří Židé v Ježíšově době očekávali příchod dokonce dvou mesiášů – jednoho kněžského a druhého královského. Evangelista jasně ukazuje, že Jan Křtitel si nenárokoval, že by byl jedním z těchto mesiášů. Naopak, Jan Křtitel vydával svědectví o jediném pravém Mesiáši.

Jak Jan Křtitel podle úvodních versů vysvětlil svou službu a poslání (J 1,19–23)?

Náboženští vůdcové poslali kněze a levity, aby se Jana zeptali, kdo je. Vzhledem k vysokým mesiášským očekáváním v Judeji bylo důležité, aby Jan Křtitel objasnil svůj vztah k těmto očekáváním. Nebyl Světlem, ale byl

poslán od Boha, aby vydal svědectví o Světle a připravil lidi na příchod Mesiáše (J 1,6–8). Proto jim odpověděl tak jasně, jak se jen dalo: „Já nejsem Mesiáš“ (J 1,20).

Kromě toho, Jan sice křtil vodou, ale Kristus bude křtít Duchem (J 1,26.33). Jan nebyl hoděn rozvázat řemínek u Ježíšovy obuvi (J 1,27). Kristus měl ve všem přednost před Janem, protože existoval dříve než Jan (J 1,30). Ježíš byl Boží Syn a Jan na něho pouze ukazoval a vydával o něm svědectví (J 1,34).

Jak Jan vykládá text Iz 40,1–5 (viz J 1,23)?

V dobách hrbolatých a z kamení postavených cest šli někdy před královským průvodem služebníci, jejichž úkolem bylo opravovat různé výmoly, a dokonce i ostré zatáčky, aby bylo královo cestování co nejpohodlnější. Aby se naplnilo proroctví, přišel Jan, který připravoval srdce lidí na příchod skutečného Mesiáše.

Aplikace

Jakým způsobem bychom jako adventisté sedmého dne měli vykonávat službu, kterou dělal Jan Křtitel? V čem je naše služba podobná službě Jana Křtitele?

BERÁNEK BOŽÍ

²⁹Druhého dne spatřil Jan Ježíše, jak jde k němu, a řekl: „Hle, beránek Boží, který snímá hřích světa. ³⁰To je ten, o němž jsem řekl: Za mnou přichází někdo větší, neboť byl dříve než já. ³¹Já jsem nevěděl, kdo to je, ale přišel jsem křtít vodou proto, aby ho poznal Izrael.“ ³²Jan vydal svědectví: „Spatřil jsem, jak Duch sestoupil jako holubice z nebe a zůstal na něm.“ ³³A já jsem stále nevěděl, kdo to je, ale ten, který mě poslal křtít vodou, mi řekl: „Na koho spatříš sestupovat Ducha a zůstat na něm, to je ten, který křtí Duchem svatým.“ ³⁴Já jsem to viděl a dosvědčuji, že toto je Syn Boží.“ (J 1,29–34)

Osobní studium

Židovský národ toužil po Mesiáši, který by je vysvobodil zpod římské nadvlády. Cílem Evangelia podle Jana bylo změnit jejich chápání Mesiáše, aby mohli v Ježíši rozpoznat naplnění proroctví o přicházejícím Králi. Mesiáš neměl být pozemským vládcem. Přišel, aby naplnil všechna starozákonní zaslíbení o něm. Týkala se jeho sebeobětování ve prospěch světa a obnovení vztahu mezi Bohem a jeho lidem.

Přečti si text J 1,29–37. Co říká Jan Křtitel o Ježíši? Jaký obraz používá k jeho zobrazení a proč je tak důležitý pro pochopení toho, kdo Ježíš byl a jaké bylo jeho poslání?

Výrok Jana Křtitele o Ježíši jako o Beránku Božím podporuje cíl Janova evangelia, kterým je přinést nové pochopení díla a povahy Mesiáše. Ježíš se měl stát naplněním

zslíbení obětního systému. Ten odkazoval na zaslíbení o Vykupiteli, které poprvé zaznělo v Gn 3,15.

„Při křtu označil Jan Ježíše za Beránka Božího, a tím vrhl na Mesiášovo dílo nové světlo. Prorok měl na paměti Izajášova slova: ‚Byl... jako beránek vedený na porážku‘ (Iz 53,7).“ (DA 136; TV 82)

Jak nám tyto verše pomáhají pochopit úlohu Ježíše jako „Beránka Božího“?

Mk 10,45

Ř 5,6

1Pt 2,24

I když Jan Křtitel potřeboval hlouběji pochopit povahu Ježíšovy služby, od začátku si byl jistý, že Ježíš je zaslíbený Mesiáš, který přišel, aby se naplnila proroctví.

Aplikace

Uvažuj o titulu, kterým Jan Křtitel označil Ježíše jako „Božího Beránka“. Jaké myšlenky ti tento obraz evokuje? Jak to souvisí se starozákonním obětním systémem? Jak toto propojení ukazuje na velkou cenu našeho spasení?

DVA JANOVÍ UČEDNÍCI

³⁵Druhého dne tam byl opět Jan s dvěma ze svých učedníků. ³⁶Spatřil Ježíše, jak jde okolo, a řekl: „Hle, beránek Boží.“ ³⁷Ti dva učedníci slyšeli, co řekl, a šli za Ježíšem. ³⁸Když se Ježíš obrátil a uviděl, že jdou za ním, otázal se jich: „Co chcete?“ Řekli mu: „Rabbi (což přeloženo znamená: Mistrě), kde bydlíš?“ ³⁹Odpověděl jim: „Pojďte a uvidíte!“ Šli tedy, viděli, kde bydlí, a zůstali ten den u něho. Bylo kolem čtyř hodin odpoledne. (J 1,35–39)

Osobní studium

Když Ježíš procházel kolem, stáli u něj dva učedníci Jana Křtitele. Jan prohlásil: „Hle, beránek Boží“ (J 1,36). Učedníci poslouchali Janovo poselství o Kristu, který naplní starozákonní proroctví o příchodu Mesiáše. Učedníci odešli od Jana, aby následovali Ježíše. Poznali totiž, že Ježíš je větší než Jan Křtitel a že je naplněním Janova poselství.

Co udělali podle úvodního textu (J 1,35–39) zmínění dva učedníci, když slyšeli Janovo svědectví o Ježíši?

Tito dva učedníci toužili být s Ježíšem a strávili s ním den. Kdoví, jaké úžasné věci se tehdy naučili a co všechno s ním zažili!

Muselo to být opravdu úžasné, protože se zanedlouho zatoužili podělit o svou zkušenost s ostatními. Ondřej, jeden ze dvou učedníků, vyhledal svého bratra Šimona a řekl: „Nalezli jsme Mesiáše (což je v překladu: Kristus)“ (J 1,41). Když Ondřej přivedl

svého bratra k Ježíši, Ježíš hned ukázal, že ho zná, a řekl mu: „Ty jsi Šimon, syn Janův; budeš se jmenovat Kéfas (což se překládá: Petr) (J 1,42). Ježíš věděl o Petrovi a rozuměl mu. Skutečnost, že Ježíš zná člověka a jeho myšlenky, je důležitým motivem evangelia podle Jana. (Viz například J 2,24.25.)

„Kdyby měli Jan a Ondřej tak malou víru jako kněží a přední muži Izraele, nebyli by se stali Ježíšovými žáky. Byli by za ním přišli kritizovat a odsuzovat jeho výroky. Mnozí lidé se tímto způsobem připravují o nejcennější příležitosti ve svém životě. První dva učedníci však uposlechli výzvu Ducha svatého, kterou slyšeli v kázání Jana Křtitele. Rozpoznali hlas nebeského Učitele. V Ježíšových slovech našli sílu, pravdu a krásu. Ukázala jim učení starozákonních spisů v novém světle.“ (DA 139; TV 84)

Jan ve svém evangeliu objasňuje kdo Ježíš je, aby se dobrá zpráva o něm mohla rozšířit do celého světa.

Aplikace

Jak změnil Kristus a tvoje víra v něj tvůj život? Jaké další změny bys ještě chtěl prožít?

FILIP A NATANAEL

⁴⁷Ježíš spatřil Natanaela, jak k němu přichází, a řekl o něm: „Hle, pravý Izraelec, v němž není lsti.“⁴⁸Řekl mu Natanael: „Odkud mě znáš?“ Ježíš mu odpověděl: „Dříve než tě Filip zavola, viděl jsem tě pod fíkem.“⁴⁹„Mistré,“ řekl mu Natanael, „ty jsi Syn Boží, ty jsi král Izraele.“⁵⁰Ježíš mu odpověděl: „Ty věříš proto, že jsem ti řekl: ‚Viděl jsem tě pod fíkem‘? Uvidíš věci daleko větší.“⁵¹A dodal: „Amen, amen, pravím vám, uzříte nebesa otevřená a anděly Boží vystupovat a sestupovat na Syna člověka.“ (J 1,47–51)

Osobní studium

Přečti si text J 1,43–46. Co se na základě Filipova jednání dozvídáme o jeho víře v Ježíše?

Stejně jako Ondřej a Petr, i Filip byl z Betsaidy. Našel svého přítele Natanaela a řekl mu o Ježíši. Jan Křtitel nazval Ježíše „Beránkem Božím“. Ondřej řekl Petrovi, že našel „Mesiáše“. A Filip označuje Ježíše za toho, o němž psali Mojžíš a proroci, a přidává informaci, že je synem Josefa z Nazareta. Jeho zmínka o Nazaretu vyvolá u Natanaela ostrou reakci.

Zdá se, že Natanael měl vůči městečku Nazaret značné předsudky. Král by určitě nepocházel z takového odlehlého a nevýznamného města. Předsudky snadno zaslepí naše oči tak, že nevidíme skutečnou hodnotu člověka. Zdá se, že Filip znal Natanaela opravdu dobře. Chápal, že nepomůže Natanaelovi vyrovnat se s předsudky nějakou vznešenou filozofickou nebo teologickou argumentací, ale spíše pozváním, aby osobně poznal pravdu. Proto mu řekl:

„Pojď a přesvědč se“ (J 1,46). A přesně to Natanael udělal. Šel a viděl.

Jak Ježíš přesvědčil Natanaela o tom, kým je? Jaká byla Natanaelova odpověď (J 1,47–51)?

To, co se odehrálo mezi verši 46 a 47, je klíčovým detailem Natanaelovy reakce na Filipovo pozvání. Vstal a šel se přesvědčit na vlastní oči. Jeho přátelství s Filipem bylo silnější než předsudky a tento postoj změnil jeho život.

Ježíš se o Natanaelovi vyjadřuje velmi pozitivně. Nazývá ho pravým Izraelem, „v němž není lsti“ (J 1,47). Jeho výrok je v protikladu s tím, co řekl o Ježíši Natanael (J 1,46). Ten nyní reaguje velmi překvapeně, protože se s Ježíšem do té doby nesetkal.

Ježíš mluví o tom, že ho viděl pod fíkovníkem, a tato zmínka Natanaela přesvědčila. Ježíš díky nadpřirozenému vnímání viděl Natanaela modlit se a hledat pravdu. (Viz DA 140.141; TV 84.85.) Natanael pak s úctou vyzná Ježíši: „ty jsi Syn Boží, ty jsi král Izraele“. Všimněme si, jak zdánlivě bezvýznamné zjevení vede k velkolepému vyznání víry.

Aplikace

Proč je důležité dávat si pozor na předsudky vůči druhým? Jak správně rozlišit mezi předsudky a opatrností?

NIKODÉMOVO SVĚDECTVÍ

¹Mezi farizeji byl člověk jménem Nikodém, člen židovské rady. ²Ten přišel k Ježíši v noci a řekl mu: „Mistře, víme, že jsi učitel, který přišel od Boha. Neboť nikdo nemůže činit ta znamení, která činíš ty, není-li Bůh s ním.“ [...] ⁸„Vít vane, kam chce, jeho zvuk slyšíš, ale nevíš, odkud přichází a kam směřuje. Tak je to s každým, kdo se narodil z Ducha.“ ⁹Nikodém se ho otázel: „Jak se to může stát?“ ¹⁰Ježíš mu řekl: „Ty jsi učitel Izraele, a tohle nevíš?“ ¹¹Amen, amen, pravím tobě, že mluvíme o tom, co známe, a svědčíme o tom, co jsme viděli, ale vy naše svědectví nepřijímáte.“ (J 3,1.2.8-11)

Osobní studium

Přečti si text J 3,1-21. Jak Nikodémovo svědectví podporuje téma Evangelia podle Jana?

Nikodém byl v Izraeli uznávaným učitelem a bohatým členem velerady. Jeho svědectví hraje v Evangeliu podle Jana důležitou roli. Vede k tomu několik důvodů. Nikodém pokládal Ježíše za „mistra“ a poukazoval na znamení, která Ježíš dělal jako důkaz svého božského poslání. Proto ještě předtím, než si to Nikodém naplno uvědomil, podával důkazy na podporu Ježíšova mesiášství.

Nikodém považoval Ježíšova znamení za důkaz jeho božského povolání. Nevnímal je však zprvu tak, že poukazují na Ježíše jako na naplnění starozákonních proroctví o Mesiáši. Takže Nikodém přišel za Ježíšem s určitými pochybnostmi o tom, zda je opravdu Kristem.

Co řekl Ježíš Nikodémovi, aby ukázal, že vidí přímo do jeho nitra (J 3,3-21)?

Ježíš zná srdce každého člověka. Jeho odpověď Nikodémovi se může zdát zvláštní, ale Ježíš šel přímo k problému. Přestože Židé věřili, že pohané se musí obrátit, mnozí nechápali, že i oni, členové vyvoleného národa, potřebují prožít zkušenost obrácení. Nikdo se nenarodil spasený, bez ohledu na jeho národnost nebo církev, ve které byl vychován.

Není pochyb o tom, že úžasně dědictví Židů, sahající až k Abrahamovi, jim nabízel mnoho důležitých výhod (viz Ř 3,1.2). To ovšem samo o sobě nestačilo. Ježíš řekl Nikodémovi něco, co bylo nepředstavitelné. On, učitel a přední muž mezi Židy, se musí narodit znovu!

Ježíš pak konfrontoval Nikodéma s jeho vlastní duchovní nevědomostí: „Ty jsi učitel Izraele, a tohle nevíš?“ (J 3,10). Jak jsi to ty, vznešený učitel, mohl nevědět? Pokárání muselo být pro Nikodéma ohromující.

Ano, Nikodém měl na začátku mnohé otázky a pochybnosti. Později se však postavil na Ježíšovu stranu spolu s jeho následovníky (viz J 19,39).

Aplikace

Co znamená být „znovuzrozený“ a proč na to Ježíš kladl tak velký důraz?

PODNĚTY K ZAMYŠLENÍ

Přečtěte si 17. kapitolu „Nikodém“ (DA 167–177; TV 103–108) z knihy *Touha věků*.

Nikodém „začal zkoumat Písmo jinak – ne proto, aby o něm mohl učeně hovořit, ale proto, aby mohl duchovně žít. Nechal se vést Duchem svatým a začal chápat nebeské království. [...] Vírou přijímáme Boží milost, ale víra není naším Spasitelem. Sama o sobě nic neznamená. Je jen rukou, jíž se chytáme Krista, když si přivlastňujeme jeho zásluhy – jediný lék proti hříchu. [...] Pokání i odpuštění přichází od Krista.

Jak tedy můžeme být spaseni? ‚Jako Mojžíš vyvýšil hada na poušti, tak byl vyvýšen Syn člověka a každý, kdo byl podveden a uštknut hadem, na něho může hledět a žít. ‚Hle, beránek Boží, který snímá hřích světa.‘ (J 1,29) Světlo kříže zjevuje Boží lásku. Ta nás přitahuje k Bohu. Pokud se jí nevzpíráme, dovede nás ke kříži a my s lítostí v srdci vyznáme hříchy, které ukřížovaly našeho Spasitele. Boží Duch v nás pak skrze víru probudí nový život. Své touhy a myšlenky budeme podřizovat Kristově vůli. Dostaneme nové srdce a novou mysl podle Ježíšova obrazu, neboť on v nás probouzí ochotu cele se mu podřídít. Pak budeme mít Boží zákon zapsaný ve své mysli a ve svém srdci a spolu s Kristem budeme moci říct: ‚Plnit, Bože můj, tvou vůli je mým přáním, tvůj zákon mám ve svém nitru‘ (Ž 40,9).“ (DA 175.176; TV 107.108)

Otázky k rozhovoru

1. Jan Křtitel přišel připravit cestu Ježíši. Jak úspěšná byla (z lidského hlediska) jeho služba? Když budete přemýšlet o své odpovědi, položte si také důležitou otázku: Jak definovat „úspěch“ v duchovních věcech?
2. Jan Křtitel později vyjádřil určité pochybnosti (Mt 11,2.3; L 7,19). Co vyvolalo jeho otázky? Co se z nich můžeme naučit o tom, jak můžeme být pevní ve víře?
3. Jak se mohlo stát, že někdo jako Nikodém – vedoucí představitel té správné církve, někdo, kdo měl určitě mnoho znalostí –, mohl být stále tak duchovně nevědomý v tom, na čem skutečně záleží? Jaké poučení si můžeme vzít z jeho situace?

Svědectví Samařanů

Texty na tento týden

J 4,1–42; J 3,26–30; Jr 2,13; Za 14,8; Ez 36,25–27

Základní verš

„Oné ženě pak říkali: ‚Teď už věříme ne pro to, cos nám ty o něm řekla; sami jsme ho slyšeli a víme, že toto je opravdu Spasitel světa.‘“ (J 4,42)

Kdo byli Samařané? Severní izraelské království se v roce 722 před Kristem dostalo do područí Asyřanů. Aby Asyřané udrželi na ovládaných územích politickou stabilitu, rozptýlili své zajatce po celé říši. Takto se zajatci z jiných národů (hlavně z Mezopotámie) dostali do oblasti Severního království. Tito noví obyvatelé Samaři se postupně smísili s původním obyvatelstvem a začali praktikovat vlastní formu judaismu.

Vztahy mezi nimi a Židy však nebyly dobré. Samařané se například snažili mařit obnovu chrámu při návratu Židů z Babylóna. Postavili si totiž mezitím svůj vlastní chrám na hoře Gerizim. Tento chrám však zničil židovský vládce Jochanan Hyrkán v roce 128 před Kristem.

Nevraživost mezi nimi však pokračovala i v prvním století. Židé se Samaři vyhýbali, jak se jen dalo. Přestože vzájemně omezeně obchodovali, jakékoli další vztahy byly tabu. Židé si od Samařanů nepůjčovali, ba odmítali od nich přijmout jakoukoli laskavost. Právě v tomto kontextu Jan vypráví o setkání Ježíše se ženou u studny a následném setkání s lidmi ze samařského města Sychar.

Osnova lekce

Při studiu této lekce budeme číst příběh zaznamenaný ve 4. kapitole Janova evangelia. Uvidíme, jakým způsobem se Ježíš představí samařské ženě, na základě jejíhož svědectví v něj uvěří i ostatní obyvatelé samařského města Sychar.

- ▶ J 4,1–9: Okolnosti setkání (neděle)
- ▶ J 4,7–15: Setkání se ženou u studny (pondělí)
- ▶ J 4,15.16; Ez 36,25–27: Dar živé vody (úterý)
- ▶ J 4,16–24: Ježíš odhaluje ženě, kým je (středa)
- ▶ J 4,27–42: Samařané a jejich víra v Ježíše (čtvrtek)

Budování společenství

- Podělte se ve skupině o to, co jste v posledním týdnu zažili. Jak vás tento prožitek ovlivnil ve vašem duchovním životě?
- Řekněte ostatním o situaci, kdy jste v poslední době vnímali výrazný projev Boží přítomnosti ve vašem životě. Vyjádřete veřejně Bohu své poděkování.

OKOLNOSTI SETKÁNÍ

⁵Na té cestě přišel [Ježíš] k samařskému městu jménem Sychar, v blízkosti pole, jež dal Jákob svému synu Josefovi; ⁶tam byla Jákobova studna. Ježíš, unaven cestou, usedl u té studny. Bylo kolem poledne. ⁷Tu přichází samařská žena, aby načerpala vody. Ježíš jí řekne: „Dej mi napít!“ ⁸Jeho učedníci odešli předtím do města, aby nakoupili něco k jídlu. – ⁹Samařská žena mu odpoví: „Jak ty jako Žid můžeš chtít ode mne, Samařanky, abych ti dala napít?“ Židé se totiž se Samařany nestýkají. (J 4,5–9)

Osobní studium

Přečti si text J 4,1–4. Co vedlo Ježíše k cestě přes Samaři?

Farizeové zjistili, že Ježíšovi učedníci křtí více lidí než učedníci Jana Křtitele. Tato situace by mohla vytvořit napětí mezi Janovými a Ježíšovými následovníky. Janovi učedníci zcela přirozeně žárlili na pověst a postavení svého mistra (porovnej s J 3,26–30). Odpověď Jana Křtitele byla působivá – on se musí menšit a Ježíš musí růst (J 3,30). Pravděpodobně aby se vyhnul konfrontaci, odešel Ježíš z Judeje do Galileje. Přes Samaři vedla nejkratší cesta, ale nebyla to jediná možnost. Když se potřebovali z Judeje do Galileje (nebo naopak) dostat zbožní Židé, obvykle je čekalo dlouhé putování východní cestou přes Pereu. Ježíš však měl své poslání přímo v Samaři.

Jak Ježíš využil této příležitosti k tomu, aby začal rozhovor se ženou u studny (J 4,5–9)?

Jákobova studna se nacházela nedaleko městečka Sychar, které bylo od studny vzdále-

no asi jeden a půl kilometru. Ježíš seděl u studny, zatímco jeho učedníci šli do města nakoupit jídlo. Přestože byl u studny, neměl si jak nabrat osvěžující vodu. Když přišla pro vodu žena, poprosil ji, aby mu dala napít.

Ve 3. kapitole bylo překvapující, že se Nikodém, učitel a člen velerady, pokořil a přišel za Ježíšem. Objevil se v noci, tajně, aby se neprozradil. Ale ve 4. kapitole se žena skrývá za bílého dne. Možná se chtěla vyhnout setkání s jinými ženami, které chodily pro vodu buď ráno nebo večer, když slunce tak nepálilo. Vždyť proč by šla tak dlouhou cestu pro vodu uprostřed dne, kdy bylo největší horko? Bez ohledu na důvod, proč šla ke studni právě v poledne, setkání s Ježíšem od základu změnilo její život.

Co se z příběhu dozvídáme? V kontextu předchozího příběhu je židovský učitel Nikodém v příkrém protikladu se Samariťankou, jejíž pověst nebyla nejlepší. Mezi těmito dvěma lidmi je velký kontrast. A přece se právě pod horkým sluncem odehrává nesmírně pozoruhodné setkání.

Aplikace

Které tabu v naší kultuře brání vydávání svědectví jiným? Jak je můžeme překonávat?

ŽENA U STUDNY

¹¹Žena mu řekla: „Pane, ani vědro nemáš a studna je hluboká; kde tedy vezmeš tu živou vodu?
¹²Jsi snad větší než náš praotec Jákob, který nám tuto studnu dal? Sám z ní pil, stejně jako jeho synové i jeho stáda.“¹³Ježíš jí odpověděl: „Každý, kdo pije tuto vodu, bude mít opět žízeň.“¹⁴Kdo by se však napil vody, kterou mu dám já, nebude žíznit navěky. Voda, kterou mu dám, stane se v něm pramenem, vyvěrajícím k životu věčnému.“¹⁵Ta žena mu řekla: „Pane, dej mi té vody, abych už nežíznila a nemusela už sem chodit pro vodu.“ (J 4,11–15)

Osobní studium

Přečti si text J 4,7–15. Jak Ježíš využívá toto setkání, aby ženě vydal svědectví?

„Nenávist mezi Židy a Samařany ženě nedovolila nabídnout Ježíši vodu. Ježíš se však snažil najít klíč k jejímu srdci. S ohleduplností sobě vlastní jí nenabídl žádnou laskavost, ale naopak o ni sám požádal. Nabídnutou pomoc by žena mohla odmítnout, projev důvěry však budí zase důvěru.“ (DA 184; TV 112)

Podobně jako při setkání s Nikodémem, i nyní Ježíš věděl, co je v srdci druhého člověka. V reakci na její překvapení, že on, Žid, žádá Samařanku o laskavost, šel Ježíš přímo k věci. „Kdybys znala, co dává Bůh, a věděla, kdo ti říká, abys mu dala napít, požádala bys ty jeho, a on by ti dal vodu živou“ (J 4,10).

Odpověď ženy se podobala reakci Nikodéma, který se v souvislosti s novým narozením Ježíše zeptal: „Jak se to může stát?“

(J 3,9). Žena se Ježíše zeptala: „Pane, ani vědro nemáš a studna je hluboká; kde tedy vezmeš tu živou vodu?“ (J 4,11). V obou případech Ježíš poukázal na duchovní pravdy, které jeho posluchače (Nikodéma i Samařanku) přesahovaly a které měli slyšet a pochopit. Ježíš jim oběma řekl v podstatě totéž: potřebují zkušenost obrácení.

Jaké je starozákonní pozadí Ježíšova výroku o živé vodě?

Jr 2,13

Za 14,8

Voda je pro život nezbytná. Lidé bez ní nemohou existovat, a proto je voda výstižným obrazem věčného života. Ježíš říká: „Kdo by se však napil vody, kterou mu dám já, nebude žíznit navěky. Voda, kterou mu dám, stane se v něm pramenem, vyvěrajícím k životu věčnému“ (J 4,14).

Aplikace

Přečti si text J 7,37.38. Co Ježíš slibuje v těchto verších? Jak se jeho zaslíbení může naplnit ve tvém životě?

„PANE, DEJ MI TĚ VODY“

²⁵Pokropím vás čistou vodou a budete očištěni; očištím vás ode všech vašich nečistot a ode všech vašich hnusných model. ²⁶A dám vám nové srdce a do nitra vám vložím nového ducha. Odstráním z vašeho těla srdce kamenné a dám vám srdce z masa. ²⁷Vložím vám do nitra svého ducha; učiním, že se budete řídit mými nařízeními, zachovávat moje rády a jednat podle nich. (Ez 36,25–27)

Osobní studium

Jak úvodní text (Ez 36,25–27) odráží pravdy, které se Ježíš snažil vysvětlit Nikodémovi a ženě u studny?

V obou případech se Ježíš snažil oslovit tyto lidi duchovními pravdami, přestože k tomu použil ilustrace z fyzického světa.

Ani jeden z nich pravděpodobně hned na začátku nepochopil, co měl Ježíš na mysli. Nikodém se ptá: jak se může člověk znovu narodit? Jak by se mohl vrátit do matčina lůna? Nikodém zjevně uvažoval na světské a tělesné úrovni, i když mu Ježíš jasně ukazoval na duchovní pravdy. I žena u studny pochopila Ježíšova slova o vodě doslovně, ačkoli Ježíš jasně mluvil o duchovních principech.

Žena na Ježíšovu nabídku živé vody nakonec odpověděla: „Pane, dej mi té vody, abych už nežíznila a nemusela už sem cho-

dit pro vodu“ (J 4,15). Usoudila, že voda, kterou jí Ježíš nabízí, zamezí každodennímu putování ke studni, čímž se vyhne konfrontaci s lidmi, o jejichž společnost nestála. Je pozoruhodné, jak rychle se změnilo směřování jejich rozhovoru. Na začátku prosil o vodu Ježíš, ale už po několika replikách prosí o vodu žena.

Přečti si verš J 4,16. Jak Ježíš odpověděl na ženinu prosbu?

Ježíš náhle mění téma diskuze. Vyzývá ženu, aby šla zavolat svého manžela. Proč ta náhlá změna tématu? Ženin jednání naznačovalo snahu vyhýbat se určitým lidem i tématům. Ježíš dokázal číst v jejím srdci. Nyní se žena musí postavit vzniklé situaci čelem, aby našla skutečné uzdravení. „Dříve než může žena přijmout dar, který jí chce dát, musí si uvědomit svůj hřích a poznat svého Spasitele.“ (DA 187; TV 114)

Aplikace

Jakou oběť od tebe Bůh žádá v souvislosti se sdílením jeho lásky s druhými lidmi? Důvěřuješ mu, že splní svůj slib a odmění tvou oběť?

JEŽÍŠOVO ZJEVENÍ

²²„Vy uctíváte, co neznáte; my uctíváme, co známe, neboť spása je ze Židů. ²³Ale přichází hodina, ano, již je tu, kdy ti, kteří Boha opravdově ctí, budou ho uctívat v Duchu a v pravdě. A Otec si přeje, aby ho lidé takto ctíli. ²⁴Bůh je Duch a ti, kdo ho uctívají, mají tak činit v Duchu a v pravdě.“ ²⁵Žena mu řekla: „Vím, že přichází Mesiáš, zvaný Kristus. Ten až přijde, oznámí nám všechno.“ ²⁶Ježíš jí řekl: „Já jsem to – ten, který k tobě mluví.“ (J 4,22–26)

Osobní studium

Přečti si text J 4,16–24. Co udělal Ježíš, aby ženě u studny ukázal, že zná její nehlubší tajemství? Jak žena zareagovala?

Světlo bylo příliš oslepující, než aby se do něj dalo dívat přímo. Přestože žena uznává Ježíše jako proroka, některým tématům se snaží vyhnout. Klade Ježíši otázku, která se týká náboženských sporů mezi Židy a Samařany: ptá se na správné místo uctívání.

Ježíš v odpovědi poukázal na to, že Samařané uctívají, co neznají. Jejich náboženství bylo sloučením judaismu a pohanství. Židé uctívali Boha, který se zjevuje. Pochopit tuto skutečnost bylo pro Samařanku velmi důležité.

Uctívání pravého Boha se neváže na konkrétní místo. Diskuze o místě uctívání byla proto pro rozhovor nepodstatná. Bůh je

totiž Duch a ti, kdo ho uctívají, musí tak činit v Duchu a v pravdě. Žena tuto jasnou pravdu pochopila, a proto byla připravena jít ve svém poznání ještě dál.

Jak Ježíš odhalil ženě svou totožnost? (J 4,25.26)

Ze všech čtyř evangelií jde o jedinou pasáž, kdy Ježíš někomu jasně odhalil, že je Mesiáš, ještě před budoucím soudním procesem. A on tuto pravdu neodhalil ani velkému zástupu, ani nějaké důležité osobnosti, nýbrž Samařance, jejíž jméno neznáme a která si přišla v poledním žáru nabrat vodu z Jákobovy studny. Ježíš se zajímá o každého osamělého člověka.

A tak Ježíš odhaluje svou totožnost právě této ženě, přestože byla z cizí kultury a její morální kredit nebyl příliš vysoký. A když jí odhalil svou znalost jejích nejnějsších tajemství, dal této ženě také dobrý důvod mu uvěřit.

Aplikace

Co se z tohoto příběhu můžeme naučit o tom, že evangelium potřebuje prolomit bariéry, které si my lidé navzájem vytváříme?

SVĚDECTVÍ SAMAŘANŮ

³⁹Mnoho Samařanů z onoho města v něho uvěřilo pro slovo té ženy, která svědčila: „Všecko mi řekl, co jsem dělala.“ ⁴⁰Když k němu ti Samařané přišli, prosili ho, aby u nich zůstal. I zůstal tam dva dny. ⁴¹A ještě mnohem víc jich uvěřilo pro jeho slovo. ⁴²Oně ženě pak říkali: „Teď už věříme ne pro to, cos nám ty o něm řekla; sami jsme ho slyšeli a víme, že toto je opravdu Spasitel světa.“ (J 4,39–42)

Osobní studium

Přečti si text J 4,27–29. Jaký překvapivý čin udělala žena?

Ježíšův rozhovor se ženou přerušil příchod učedníků. Přestože byli překvapeni, že mluví se ženou, neptali se ho na důvod. Namísto toho Ježíše vyzvali, aby se najedl.

Žena mezitím nechala na místě svůj džbán na vodu a spěchala do města, aby se s ostatními podělila o to, co právě zažila s Ježíšem u studny.

Přečti si text J 4,30–42. Co se stalo po setkání u studny? Co se z příběhu dozvídáme o možnosti šíření evangelia?

Může se zdát překvapivé, že Ježíšovo vyprávění o sklizni náhle přerušila zpráva o obrácení mnoha Samařanů ve městě. Jan však chtěl, abychom poznali, jak Ježíš chápe

vzniklou situaci. Sdílení plánu spasení se Samařankou bylo pro něj mnohem důležitější než se najíst. Jeho záměrem bylo přivést lidi ke spasení. Tuto příležitost využil, aby poučil své učedníky o důležitosti hlásat evangelium všem lidem – dokonce i těm, kteří nejsou jako oni.

V Janově evangeliu se nachází mnoho důležitých míst. Patří mezi ně i verše J 4,39–42. „Mnoho Samařanů z onoho města v něho uvěřilo pro slovo té ženy, která svědčila: ‚Všecko mi řekl, co jsem dělala‘“ (J 4,39).

Samařané Ježíše prosili, aby u nich zůstal. Výsledkem pak bylo, že ještě mnohem více lidí uvěřilo díky Ježíšovu slovu. Nakonec ženě vyznali: „Teď už věříme ne pro to, cos nám ty o něm řekla; sami jsme ho slyšeli a víme, že toto je opravdu Spasitel světa“ (J 4,42).

Aplikace

Co se z tohoto příběhu můžeme naučit o tom, jak významné může být poselství jediného člověka? Jak vydáváš svědectví o tom, co Ježíš vykonal ve tvém životě?

PODNĚTY K ZAMYŠLENÍ

Přečtěte si 19. kapitolu „Zastavení v Samařsku“ (DA 183–195; TV 112–120) z knihy *Touha věků*.

„Jakmile Samařanka poznala Spasitele, přivedla k němu další. Projevila se jako lepší misionář než Ježíšovi učedníci. Ti v Samařsku neviděli vhodné pole pro misijní práci. Mysleli jen na veliké dílo, které vykonají někdy v budoucnosti. Neviděli, že přímo před nimi leží úroda zralá ke sklizni. Žena, kterou pohrdali, přivedla ke Spasiteli celé město. Okamžitě se vydala za svými krajany a nesla jim světlo.

Samařská žena je příkladem působení skutečné víry v Krista. Každý opravdový učedník se rodí do Božího království jako misionář. Člověk, který pije z vody života, se stává zdrojem života. Kdo dostává, rozdává. Kristova milost v lidském srdci je jako pramen v poušti. Rozlévá se, každého občerstvuje a v těch, kdo hynou, probouzí touhu napít se vody života.“ (DA 195; TV 119.120)

Otázky k rozhovoru

1. *Ve třídě sobotní školy se podělte o své odpovědi na nedělní aplikační otázku. Buďte upřímní. Jaké tabu a předsudky cítíte v naší kultuře? Které z nich mohou bránit vašemu svědectví druhým lidem?*
2. *Proč se podle vás Ježíši dostalo vřelejšího přijetí mezi Samařany než u některých z jeho vlastního lidu?*
3. *Zkuste si představit, že jste na místě Samařanky. Přijde cizinec a dá vám vědět, že zná vaše nejhlubší tajemství. Jak mohl něco takového vědět úplný cizinec? Není divu, že Ježíšova slova na ženu zapůsobila. Co se z tohoto příběhu můžeme naučit o tom, že Hospodin o nás ví všechno, dokonce i ta nejhlubší a nejtemnější tajemství, která bychom nechtěli, aby někdo věděl? Co nám způsob, jakým Ježíš se ženou zacházel, říká o tom, jak k nám chce přistupovat, přestože zná naše tajemství? Jakou útěchu můžete čerpat z této pravdy?*
4. *Jaká témata z Evangelia podle Jana můžeme poznat v Ježíšově službě Samařance u studny?*

Další svědectví o Ježíši

Texty na tento týden

J 3,25–36; J 1,32–36; Da 7,18; J 6,51–71; J 5,36–38; J 7,37–53

Základní verš

„A já, až budu vyvýšen ze země, přitáhnu všechny k sobě.“ (J 12,32)

Ježíš nejen říkal úžasné věci o sobě, o tom, kdo je, kdo ho poslal nebo odkud přišel. On také ukazoval, kdo je, prostřednictvím svých zázraků a znamení. Mnozí z těch, kdo v něho uvěřili, vydali o Ježíši svědectví: „Až přijde Mesiáš, bude snad činit více znamení než on?“ (J 7,31).

Ježíš svá slova podpořil činy, které dokazovaly pravdivost jeho slov.

Postupně však mezi lidmi začínalo docházet k rozdělení. Uzdravení muže u rybníka Bethesda vyvolalo hněv některých náboženských vůdců. Diskuze v Kafarnau po nasycení pěti tisíc vedla k tomu, že zástupy Ježíše nakonec odmítly. Vzkříšení Lazara některé přivedlo k víře, ale v jiných vzbudilo nepřátelství, které vedlo až k odsouzení a popravě Ježíše.

Onova lekce

Tento týden se zaměříme na situace, při kterých lidé viděli Ježíšovy činy a svědčili o něm. Při každé z těchto událostí se odhalují některé aspekty toho, kým Ježíš skutečně je, a dohromady vytvářejí hlubší pohled na Ježíše jako Mesiáše.

- ▶ J 3,25–30; 1,32–36: Svědectví Jana Křtitele (neděle, pondělí)
- ▶ J 6,51–71: Svědectví učedníků (úterý)
- ▶ J 5,36–38: Svědectví nebeského Otce (středa)
- ▶ J 7,37–53: Svědectví zástupů (čtvrtek)

Budování společenství

- Podělte se ve skupině o to, co jste v posledním týdnu zažili. Jak vás tento prožitek ovlivnil ve vašem duchovním životě?
- Řekněte ostatním o situaci, kdy jste v poslední době vnímali výrazný projev Boží přítomnosti ve vašem životě. Vyjádřete veřejně Bohu své poděkování.

POKORA DUŠE: DALŠÍ SVĚDECTVÍ JANA KŘTITELE

²⁵Mezi učedníky Janovými a Židy došlo ke sporu o očišťování. ²⁶Přišli k Janovi a řekli mu: „Mistře, ten, který byl s tebou na druhém břehu Jordánu, o němž jsi vydal dobré svědectví, nyní sám křtí a všichni chodí k němu.“ ²⁷Jan odpověděl: „Člověk si nemůže nic přisvojit, není-li mu to dáno z nebe. ²⁸Vy sami jste svědkové, že jsem řekl: Já nejsem Mesiáš, ale jsem vyslán jako jeho předchůdce. ²⁹Ženich je ten, kdo má nevěstu. Ženichův přítel, který u něho stojí a čeká na jeho rozkaz, upřímně se raduje, když uslyší ženichův hlas. A tak je má radost dovršena. ³⁰On musí růst, já však se menšit.“ (J 3,25–30)

Osobní studium

Ve druhé lekci jsme studovali, jak svědectví Jana Křtitele přivedlo k Ježíši první učedníky: Ondřeje, Jana, Petra, Filipa a Natanaela. Někdo by možná očekával, že Jan Křtitel se po vydání svědectví o Kristu stáhne a nadobro odejde ze scény. Ale v Janově evangeliu se s Janem Křtitelem setkáváme opakovaně.

Přečti si text J 3,25–36. Jak Jan Křtitel srovnává svou roli s Ježíšovým posláním?

Mezi učedníky Jana Křtitele a jedním nebo více nejmenovanými Židy vznikl spor o očišťování. Pravděpodobně se jednalo o otázku účinnosti křtu (viz Mk 1,4.5). Je zajímavé, že když za Janem přijdou jeho učedníci, aby jim pomohl tento spor vyřešit, přivedou řeč na Ježíše. On totiž „křtí a všichni chodí k němu“ (J 3,26). Není těžké rozpoznat, co zaznívá mezi řádky: záviděli Ježíši a litovali svého učitele Jana Křtitele i sami sebe.

Kdyby začal žárlit Jan, bylo by to možná i oprávněné či pochopitelné, ale nic takového se nestalo. Jan ví totiž velmi přesně,

jaké je jeho poslání. Proto svým učedníkům připomíná, že on sám se nikdy za Krista neprohlašoval. Naopak přišel, aby ukázal na Mesiáše, připravil mu cestu a vydal o něm svědectví (J 1,6–8).

Jan Křtitel používá ilustraci svatby. Nazývá se přítelem ženicha, kterým je Ježíš, nevěstou je Boží lid (porovnej s Oz 2,16–23; Iz 62,1–5). A konečně použije slova, kterými ukazuje, kde je jeho vlastní místo: „On musí růst, já však se menšit“ (J 3,30).

Text J 3,31–36 pokračuje v myšlenkách z předchozích veršů. Soustřeďuje se však na Ježíše a jeho svědectví. Z textu jednoznačně vyplývá vyvýšenost Mesiáše (toho, který je z nebe) nad jeho předchůdcem (tím, kdo je ze země). I tyto verše zdůrazňují myšlenku svědectví. Ti, kteří přijímají toto svědectví a věří v Syna, mají věčný život. Ti však, kteří ho nepřijmou, „neuzří život“ a spočívá na nich Boží hněv (J 3,36). Bůh miluje svět a poslal svého Syna, aby svět vykoupil (J 3,16.17). Ale ti, kdo odmítnou nabízený dar, budou muset zaplatit trest za své hříchy – věčnou smrt.

Aplikace

Jak se můžeme naučit pokoře před Bohem i před lidmi? Co se můžeme naučit z příkladu Jana Křtitele o pokoře duše?

NOVÉ CHÁPÁNÍ MESIÁŠE

³²Jan vydal svědectví: „Spatřil jsem, jak Duch sestoupil jako holubice z nebe a zůstal na něm.

³³A já jsem stále nevěděl, kdo to je, ale ten, který mě poslal křtít vodou, mi řekl: „Na koho spatříš sestupovat Ducha a zůstat na něm, to je ten, který křtí Duchem svatým.“³⁴Já jsem to viděl a dosvědčuji, že toto je Syn Boží.“³⁵Druhého dne tam byl opět Jan s dvěma ze svých učedníků.

³⁶Spatřil Ježíše, jak jde okolo, a řekl: „Hle, beránek Boží.“ (J 1,32–36)

Osobní studium

S příchodem Mesiáše byla spojena různá očekávání. Které skutečnosti ze svědectví Jana Křtitele byly pro lidi překvapující (J 1,32–36)?

Židé očekávali příchod Mesiáše, který je vysvobodí z područí Říma, pod jehož nadvládou se židovský národ nacházel v té době již téměř sto let. Židé byli přesvědčeni nejen o tom, že Mesiáš svrhne a pokoří Řím, ale také o tom, že z nich samotných opět učiní velký a mocný národ. Jan Křtitel však nazval Ježíše „Beránkem Božím“. Ačkoli toto označení přímo poukazovalo na Ježíšovu obět smíření, většina lidí tento význam pravděpodobně nepochopila. Mnozí zcela jistě nerozuměli, co má Jan Křtitel na mysli.

Jan chtěl prostřednictvím svého evangelia změnit očekávání, která se u většiny Židů spojovala s příchodem Mesiáše. Toužil, aby v Ježíši rozpoznali naplnění proctví o přicházejícím Králi a o jeho díle. Mesiáš nepřišel jako politický či vojenský vůdce. Přišel, aby se obětoval za hříchy světa. To byl jeho skutečný záměr. Teprve potom, až

bude vše dokonáno, přijde věčné království (viz Da 7,18).

„Při křtu označil Jan Ježíše za Beránka Božího, a tím vrhl na Mesiášovo dílo nové světlo. Prorok měl na paměti Izajášova slova: „Byl... jako beránek vedený na porážku“ (Iz 53,7).“ (DA 136; TV 82)

Jan Křtitel říká o Kristu, že na začátku „nevěděl, kdo to je“ (J 1,31). Jak tedy v Ježíši poznal Mesiáše? Odpověď je, že ten, který poslal Jana Křtitele křtít vodou, mu předtím řekl: „Na koho spatříš sestupovat Ducha a zůstat na něm, to je ten, který křtí Duchem svatým.“ Já jsem to viděl a dosvědčuji, že toto je Syn Boží“ (J 1,33.34). Byl to tedy Bůh, kdo Janu Křtiteli zjevil, že Ježíš je Mesiáš.

Kristus je „Boží moc a Boží moudrost“ (1K 1,24). Poznání, že Ježíš je Kristus, pochází od samotného Boha prostřednictvím usvědčující moci Ducha svatého. Toto téma se u Jana objevuje často. Spasení nezískáváme studiem světské filozofie ani prostřednictvím vědy či vzdělání. Spasení je Boží dar člověku, který své srdce ve víře a v poslušnosti odevzdá Ježíši.

Aplikace

Jak jinak bychom mohli poznat pravdu o Ježíši jako o naší smírné oběti, kdyby nám nebyla zjevena? Proč je v tomto kontextu tak důležité poznání Bible a toho, co učí o Ježíši?

PŘIJETÍ A ODMÍTNUTÍ

⁶⁰Když to jeho učedníci slyšeli, mnozí z nich řekli: „To je hrozná řeč! Kdo to může poslouchat?“

⁶¹Ježíš poznal, že učedníci na to reptají, a řekl jim: „Nad tím se urážíte? ⁶²Co až uvidíte Syna člověka vystupovat tam, kde byl dříve? ⁶³Co dává život, je Duch, tělo samo nic neznamená. Slova, která jsem k vám mluvil, jsou Duch a jsou život. ⁶⁴Ale někteří z vás nevěří.“ Ježíš totiž od počátku věděl, kteří nevěří a kdo je ten, který ho zradí. – ⁶⁵A řekl: „Proto jsem vám pravil, že nikdo ke mně nemůže přijít, není-li mu to dáno od Otce.“ (J 6,60–65)

Osobní studium

Ve druhé lekci jsme se věnovali nasycení pětitisícového zástupu (J 6), ale nestudovali jsme poslední část tohoto příběhu.

Přečti si text J 6,51–71. Která z Ježíšových slov měli lidé problém přijmout?

Po zázračném nasycení pětitisícového zástupu byli lidé připraveni prohlásit Ježíše za krále (J 6,1–15). Ale když s nimi později mluvil v kafarnaumské synagoze, vysvětlil jim duchovní význam zázraku slovy: „Já jsem chléb života“ (J 6,35). Následně podrobně vysvětluje, že tento chléb je jeho tělem, které dává za život světa (J 6,51).

Na základě těchto slov lidé pochopili, že Ježíš neplánuje stát se jejich pozemským králem. Svými výroky nezapadl do představ, které si lidé o očekávaném králi vytvořili. Zároveň odmítli obrácení, které by změnilo způsob jejich myšlení a pomohlo jim rozpoznat a přijmout Ježíše jako Mesiáše. Dokonce i mnozí z jeho učedníků Ježíše při této příležitosti opustili (J 6,66).

Z lidského hlediska to muselo být pro Ježíše obtížné. Obdiv a uznání davu mohly být povzbuzující, a dokonce potěšující. Ale vidět, jak se lidé odtahují, a dokonce zpochybňují vaše slova, to může člověka zmalomyslnět, nebo dokonce odradit. Když Ježíš viděl, jak od něho mnozí lidé odcházejí, zeptal se svých nejbližších Dvanácti, zda chtějí odejít i oni.

Právě při této příležitosti říká Petr své úžasné vyznání, svědectví o tom, kým Ježíš je a co přináší: „Ty máš slova věčného života. A my jsme uvěřili a poznali, že ty jsi ten Svätý Boží“ (J 6,68.69).

Učedníci byli s Ježíšem několik let, putovali s ním, viděli jeho zázraky, poslouchali jeho kázání. Ze zkušenosti věděli, že se mu nikdo nevyrovná. Zakořenilo se v nich přesvědčení, že ať jsou některé situace jakkoli neobvyklé, tento člověk je Mesiáš – bez ohledu na to, že ještě zcela nerozuměli, jaký je význam jeho příchodu. Teprve po jeho smrti a zmrtvýchvstání začali chápat, proč Ježíš přišel.

Aplikace

Co se můžeme z tohoto příběhu naučit o tom, že i většina se může mýlit? Proč si to musíme uvědomit zejména v souvislosti s těmi aspekty naší věrouky, které mnozí křesťané odmítají?

SVĚDECTVÍ OTCE

³⁶*Svědectví, které mám já, je větší než Janovo: skutky, jež mi Otec svěřil, abych je vykonal. Tyto skutky, které činím, svědčí o tom, že mě Otec poslal.* ³⁷*A sám Otec, který mě poslal, vydal o mně svědectví. Vy jste však nikdy neslyšeli jeho hlas ani jste nespátřili jeho tvář* ³⁸*a jeho slovo ve vás nezůstává, poněvadž nevěříte tomu, koho on poslal. (J 5,36–38)*

Osobní studium

Evangelium podle Jana začíná vyprávěním o Slově (*logos*). Už jsme se dozvěděli, že Slovo bylo u Boha, tedy u Boha Otce (J 1,1). Když se Slovo stalo tělem, Duch svědčil o Ježíši tak, že na něm spočinul při jeho křtu (J 1,32–34). I Otec však během jeho pozemské služby opakovaně vydal svědectví o Ježíši.

Co se z úvodního textu (J 5,36–38) dovídáme o Otcí?

Ježíš spojuje Otce se skutky a zázraky, které sám vykonal. Velmi zřetelně ukazuje, že ho poslal Otec a že o něm Otec vydal svědectví.

Jaké svědectví vydává Otec o Ježíši na základě těchto veršů?

2Pt 1,17,18

Mt 3,17

Mt 17,5

Mk 1,11

L 3,22

Při Ježíšově křtu se Otec a Duch připojili k Synu. Začátek Ježíšovy služby byl totiž významnou událostí. Otec říká, že Ježíš je jeho milovaný Syn, ve kterém má zalíbení, kterého si vyvolil. V klíčové době Kristovy služby Otec znovu promlouvá a tuto zmínku nacházíme v J 12,28.

Události vrcholily. Náboženským představitelům se nedařilo Ježíše zastavit a umlčet (viz J 12,19), proto se rozhodli, že ho zabijí. Zástupy však byly z Ježíše nadšené. Stále více lidí slyšelo svědectví těch, kteří byli při Lazarově vzkříšení (J 12,17,18), a i oni začali následovat Ježíše. Chtěli ho vidět dokonce i Řekové, kteří přišli do Jeruzaléma na svátek.

Právě při této příležitosti zaznívá Ježíšova prosba: „Otče, oslav své jméno!“ a z nebe zaznívá Otcův hlas: „Oslavil jsem a ještě oslavím“ (J 12,28).

Už jsme zmínili, že hodinou, kdy měl být Ježíš oslaven, byla událost ukřižování. Otcovo svědectví o Ježíši tedy poukazuje na přinesení velké oběti Božího Beránka za hříchy světa. Je to vyvrcholení Ježíšovy pozemské služby a jeho smrt zaplatila plnou cenu za všechny naše hříchy. Když Ježíšovu oběť přijímáme vírou, my sami nikdy nedeme muset čelit takovému trestu.

Aplikace

Ježíš prosil Otce, aby Otec oslavil své jméno. Nešlo mu tedy o vlastní slávu, ale o slávu Otce. Proč? Co se z toho můžeme dozvědět?

SVĚDECTVÍ ZÁSTUPU

³⁷V poslední, velký den svátku Ježíš vystoupil a zvolal: „Jestliže kdo žízni, ať přijde ke mně a pije! ³⁸Kdo věří ve mne, proudy živé vody poplynou z jeho nitra, jak praví Písmo.“ (J 7,37.38)

Osobní studium

Jan mnohokrát zaznamenal Ježíšova odvažná slova, která prohlásil o sobě, o tom, kým je a co přišel udělat.

Úvodní text (J 7,37.38) je dalším příkladem toho, co Ježíš tvrdil o sobě a o tom, co udělá pro všechny, kdo k němu přijdou. Šlo o překvapující tvrzení.

Přečti si text J 7,37–53. Ježíš promluvil k Židům, kteří se účastnili svátku stánků. Jak na jeho slova reagovali lidé? Proč?

Někteří říkali, že Ježíš je Prorok, jehož příchod už kdysi předpověděl Mojžíš (viz Dt 18,15–19). Jiní došli k názoru, že Ježíš je Mesiáš. Takové tvrzení však vedlo k roztržce. Posluchači argumentovali, že Mesiáš přece nemůže pocházet z Galileje. Každý věděl, že někdo takový by musel být z Davidova rodu a musel by se narodit v Betlémě. To vše však o Ježíši platilo (porovnej

s Mt 1–2), ačkoli mnozí o této skutečnosti pravděpodobně nevěděli.

Dokonce i stráže byly zaskočeny a zmateny Ježíšovou osobou a jeho výmluvností. Farizeové na jejich zhodnocení situace reagovali slovy: „Uvěřil v něj někdo z předních mužů či farizeů“ (J 7,48)? Tato otázka dala Janovi příležitost znovu přivést na scénu Nikodéma, který se po setkání s Ježíšem snažil ochránit ho před jejich intrikami: „Odsoudí náš zákon někoho, aniž ho napřed vyslechne a zjistí, čeho se dopustil“ (J 7,51)?

Přijal někdy Nikodém Ježíše jako Mesiáše? Tato scéna to sice nedokazuje, ale jeho chování po Ježíšově smrti (viz J 19,39.40) velmi silně naznačuje, že Nikodém v něho skutečně uvěřil.

A tak správná odpověď na otázku Ježíšových nepřátel měla znít: „Ano, ve skutečnosti minimálně jeden z farizeů v něho přece jen uvěřil.“

Aplikace

Přečti si text J 7,49. Co řekli farizeové o zástupu, který následoval Ježíše? Jaké ponaučení z toho může pro nás vyplývat?

PODNĚTY K ZAMYŠLENÍ

Přečtěte si 41. kapitolu „Krise v Galileji“ (DA 383–394; TV 241–249) a 68. kapitolu „Na vnějším nádvoří“ (DA 621–626; TV 396–400) z knihy *Touha věků*.

„Ke komu bychom šli? Učitelé Izraele byli v zajetí formalizmu. Farizeové a saduceové vedli neustálé spory. Opustit Ježíše znamenalo klesnout mezi tvrdošíjné zastánce obřadů a tradic, mezi lidi, které ctižádost žene za vlastní slávou. Avšak učedníci od chvíle, kdy přijali Krista, zažili více pokoje a radosti než v celém svém předchozím životě. Jak by se tedy mohli vrátit k lidem, kteří pohrdali Přítelem hříšníků a pronásledovali ho? Dlouho na Mesiáše čekali, a když nyní přišel, nemohli se od něho odvrátit a přidat se k těm, kdo mu usilovali o život a pronásledovali je, protože se stali jeho následovníky.

„Ke komu bychom šli? Máme se snad vzdát Kristova učení, jeho příkladu lásky a milosrdenství a vrhnout se do tmy nevěry a hříchu světa? Mnozí z těch, kdo byli svědky Ježíšových zázračných činů, Spasitele opustili. Petr však vyjádřil víru učedníků slovy: ‚Ty jsi ten svatý Boží.‘ Pouhé pomýšlení na to, že by mohli ztratit útočiště pro svoji duši, je děsilo a bolelo. Bez Spasitele by byli vydáni napospas temnému rozbouřenému moři.“ (DA 393; TV 248.249)

Otázky k rozhovoru

1. Zamyslete se společně nad složitou otázkou, proč někteří lidé po vyslechnutí důkazů o Ježíši jako Mesiáši a o pravdách křesťanství tyto skutečnosti s radostí přijmou, a proč je jiní odmítnou.
2. Co může být důležitější než to, že Ježíš Kristus zemřel za naše hříchy? Jak jsme však poznali tuto klíčovou pravdu? Prostřednictvím vědeckého zkoumání nebo prostřednictvím přírodních zákonů, přirozené teologie (Augustin), logiky či rozumu? I když by nás takové zkoumání mohlo přivést k víře v Boha Stvořitele, prvotní příčinu, nehybného hybatele nebo cokoli jiného, žádná z těchto disciplín, ať už sama, nebo všechny spolu, by nás nemohla naučit tu nejdůležitější pravdu, kterou potřebujeme vědět: Kristus zemřel za naše hříchy. Co by nás měla skutečnost, že žádná z těchto disciplín nás nijak nemohla přivést k tomu nejdůležitějšímu, naučit o tom, že ve věcech víry a spasení je právě Bible naší konečnou a nejvyšší autoritou?
3. Proč může být pro posílení naší víry důležité, abychom mluvili o tom, co pro nás Bůh udělal?

Blahoslavení, kteří věří

Texty na tento týden

J 8,54–58; Gn 12,3; Ř 4,1–5; J 12,1–8; J 19,4–22; J 20,19–31; Da 2; Da 7

Základní verš

„Ježíš mu [Tomášovi] řekl: „Že jsi mě viděl, věříš. Blahoslavení, kteří neviděli, a uvěřili.““ (J 20,29)

V Evangeliu podle Jana nacházíme množství různých lidí, kteří se lišili zkušenostmi, vírou a společenským postavením. Ti všichni vydávali svědectví o tom, kdo je Ježíš.

„Hle, beránek Boží“ (J 1,36). „Nalezli jsme Mesiáše“ (J 1,41). „Nalezli jsme toho, o němž psal Mojžíš v Zákoně i Proroci“ (J 1,45). „Mistře, [...] ty jsi Syn Boží, ty jsi král Izraele“ (J 1,49). „Není to snad Mesiáš“ (J 4,29)? „Teď už věříme ne pro to, cos nám ty o něm řekla; sami jsme ho slyšeli a víme, že toto je opravdu Spasitel světa“ (J 4,42). „Pane, ke komu bychom šli? Ty máš slova věčného života. A my jsme uvěřili a poznali, že ty jsi ten Svatý Boží“ (J 6,68.69). „Ano, Pane. Já jsem uvěřila, že ty jsi Mesiáš, Syn Boží, který má přijít na svět“ (J 11,27). „Je-li hříšník, nevím; jedno však vím, že jsem byl slepý a nyní vidím“ (J 9,25). „Hle, váš král!“ (J 19,14). „Já na něm vinu nenalézám“ (J 19,6). „Můj Pán a můj Bůh“ (J 20,28).

Kdo byli někteří z těchto lidí? A proč vydali o Ježíši právě taková svědectví?

Osnova lekce

Také v této lekci uvidíme několik lidí, zmíněných v Janově evangeliu, kteří uvěřili, že Ježíš je skutečně Bohem poslaným Mesiášem, Božím Synem. Opět se zaměříme na jejich svědectví o tom, koho v Ježíši rozpoznali.

- ▶ J 8,56: Prorocké svědectví Abrahama (neděle)
- ▶ J 12,1–8: Svědectví Marie (pondělí)
- ▶ J 18,38; 19,4.6.19: Svědectví Piláta (úterý)
- ▶ J 20,19–31: Svědectví Tomáše (středa)
- ▶ J 20,30.31: Naše svědectví (čtvrtek)

Budování společenství

- Podělte se ve skupině o to, co jste v posledním týdnu zažili. Jak vás tento prožitek ovlivnil ve vašem duchovním životě?
- Řekněte ostatním o situaci, kdy jste v poslední době vnímali výrazný projev Boží přítomnosti ve vašem životě. Vyjádřete veřejně Bohu své poděkování.

ODVOLÁVÁNÍ SE NA ABRAHAMA

Tvé potomstvo rozmnožím jako nebeské hvězdy; tvému potomstvu dám všechny tyto země. V tvém potomku dojdou požehnání všechny pronárody země. (Gn 26,4)

Osobní studium

Ježíš se neostýchal mluvit otevřeně o tom, kým je. Neměl problém ani odvolávat se na různé svědky, včetně těch, kteří už nežili. Mezi ně patřil i Abraham: „Váš otec Abraham zajásal, že spatří můj den; spatřil jej a zaradoval se“ (J 8,56).

Proč bylo Abrahamovo „svědectví“ tak důležité?

Gn 12,3

Gn 18,16–18

Gn 26,4

Mt 1,1

Sk 3,25

„Protože se v Písmu předvídá, že Bůh na základě víry ospravedlní pohanské národy, dostal už Abraham zaslíbení: V tobě dojdou požehnání všechny národy“ (Ga 3,8). Patriarchova víra byla upřena na Vykupitele, který měl přijít. Kristus řekl: „Váš otec Abraham zajásal, že spatří můj den; spatřil jej a zaradoval se“ (J 8,56). Beran obětovaný namísto Izáka před-

stavoval Božího Syna, který má být obětován za nás. Otec, když se díval na svého Syna, řekl hříšníkovi: „Žij, našel jsem za tebe výkupné.“ (PP 154; NUD 67,68)

Abraham byl pokládán za otce židovského národa. Dostal zaslíbení, že jeho prostřednictvím budou požehnány všechny národy. Toto požehnání přišlo díky Mesiáši, který se narodil z jeho rodové linie.

Abraham byl také otcem těch, kteří odpovídají Bohu vírou (Žd 11,8.17–19). Patriarchova ochota obětovat svého syna Izáka (Gn 22), syna zaslíbení, nebyla jen důkazem víry, ale i nahlédnutím do plánu spasení.

Když Ježíš řekl: „Váš otec Abraham zajásal, že spatří můj den; spatřil jej a zaradoval se“ (J 8,56), náboženští vůdci reagovali: „Ještě nemáš padesát let a viděl jsi Abrahama?“ (J 8,57). Ježíšova odpověď byla ohromující. „Amen, amen, pravím vám, dříve, než se Abraham narodil, JÁ JSEM“ (J 8,58).

Ježíšův jazyk připomíná slova, která Bůh řekl Mojžíšovi z hořícího keře. Šlo o tvrzení, že je Bůh, Ten, jehož existence není odvozena ani závislá na nikomu a na ničem jiném. Není pochyb o tom, že vůdci velmi dobře pochopili význam Ježíšových slov, protože okamžitě „se chopili kamenů a chtěli je po něm házet“ (J 8,59).

Aplikace

Přečti si text Ř 4,1–5. Jak zde Pavel používá příběh o Abrahamovi, aby odhalil velkou pravdu o spasení pouze vírou, bez skutků zákona? Jak nám tyto verše pomáhají pochopit Abrahama jako otce těch, kdo žijí vírou?

SVĚDECTVÍ MARIE

¹Šest dní před Velikonocemi přišel Ježíš do Betanie, kde bydlel Lazar, kterého vzkřísil z mrtvých. ²Připravil mu tam večeri; Marta při ní obsluhovala a Lazar byl jeden z těch, kteří byli s Ježíšem u stolu. ³Tu vzala Marie libru drahého oleje z pravého nardu, pomazala Ježíšovi nohy a otřela je svými vlasy. Dům se naplnil vůní té masti. [...] ⁷Ježíš řekl: „Nech ji, uchovala to ke dni mého pohřbu! ⁸Chudé máte vždycky s sebou, ale mne nemáte vždycky.“ (J 12,1–3.7.8)

Osobní studium

Krátce před Velikonocemi přišel Ježíš navštívit Marii, Martu a jejich bratra Lazara, kterého Ježíš vzkřísil. Šimon, který byl uzdraven z malomocenství, uspořádal hostinu jako poděkování za to, co pro něj Ježíš udělal. Marta obsluhovala a Lazar seděl u stolu s hosty (J 12,1–8).

Jaký význam mělo Mariino jednání? Jak vydala svědectví o tom, kým Ježíš skutečně byl (J 12,1–3.7.8)?

Olej, o kterém je zde řeč, byl velmi drahý. Jeho cena se rovnala přibližně roční mzdě běžného dělníka. Marie pravděpodobně přinesla tento dar jako projev díky Spasiteli za odpuštění jejích hříchů a za vzkříšení bratra. Je pravděpodobné, že zamýšlela jednoho dne použít tuto mast k pomazání Ježíšova těla při jeho pohřbu. Potom však slyšela, že Ježíš bude brzy pomazán za krále. Pokud by se to opravdu stalo, byla by první, kdo by mu takovým způsobem vzdal čest.

Marii nešlo o získání pozornosti, ale jak poznamenává Jan, „dům se naplnil vůní té masti“ (J 12,3). Jidáš pohotově odsoudil takové jednání s tím, že olej mohli radě-

ji prodat a výtěžek dát chudým. Ježíš se Marie zastal slovy: „Nech ji... Chudé máte vždycky s sebou, ale mne nemáte vždycky“ (J 12,7.8).

Evangeliem prochází opakující se téma: *Ježíš ví, co je v lidech* (J 2,24.25; J 6,70.71; J 13,11; J 16,19). V tomto případě, na Šimonově hostině, Ježíš ví, co je v Jidášovi. Jan záměrně poukazuje na to, že Jidáš byl zloděj a nezáleželo mu na chudých (J 12,6).

„Voňavý olej, kterým by Marie byla pomazala Spasitelovo mrtvé tělo, na něho vylila již zaživa. Při pohřbu by vůně naplnila jen hrob, nyní však potěšila Ježíšovo srdce, neboť svědčila o Mariině víře a lásce. [...] Marie však dokázala Spasiteli svoji lásku v době, kdy její oddanost vnímal, a pomazala jej k pohřbu. Když potom nadešla temná chvíle jeho veliké zkoušky, připomínal si Spasitel tento čin jako předzvěst lásky, kterou mu jednou jeho vykoupení budou prokazovat na věčnosti.“ (DA 560; TV 355)

Aplikace

Ježíš věděl, co je v srdci Marie i v srdci Jidáše. On také ví, co je ve tvém srdci. Co by nám měla tato pravda říci o tom, že potřebujeme Krista jako naši proměňující a přikrývající spravedlnost?

NEÚMYSLNÉ SVĚDECTVÍ PILÁTA

Pilát mu řekl: „Co je pravda?“ Po těch slovech vyšel opět k Židům a řekl jim: „Já na něm žádnou vinu nenalézám.“ (J 18,38)

¹³Když to Pilát uslyšel, dal vyvést Ježíše ven a zasedl k soudu na místě zvaném „Na dláždění“, hebrejsky Gabbatha. ¹⁴Byl den přípravy před svátky velikonočními, kolem poledne. Pilát Židům řekl: „Hle, váš král!“ (J 19,13.14)

Osobní studium

Jan opakovaně zaznamenává pokusy náboženských vůdců zajmout Ježíše a ve vykonstruovaném procesu ho odsoudit k smrti. V Evangelii podle Jana se často setkáváme s Ježíšovými slovy, že ještě nepřišla jeho „hodina“. Již jsme zmiňovali, že tento výrok odkazoval na dobu jeho ukřižování (J 2,4; J 7,6.8.30; J 12,7.23.27; J 13,1; J 17,1).

Nyní však už tato hodina nastala. Ježíš byl zatčen v Getsemanské zahradě, přivezen před velekněze – nejprve před Annáše, potom před Kaifáše, dvakrát před Piláta a mezitím i před krále Heroda.

Ukázali jsme si svědectví různých lidí rozličného postavení o tom, že Ježíš byl Kristus. Nyní Jan povolává za svědka místodržitele Piláta, který Ježíše vyslyšel. Pilátovo svědectví je důležité, neboť šlo o Římana, místodržitele a soudce. Většina ostatních svědků byli Židé a obyčejní lidé.

Jak souvisí Pilátův rozsudek s tématem Evangelia podle Jana (J 18,38; J 19,4–22)?

Ježíše předvedli před Piláta v pátek ráno (J 18,28). Místodržitelovým plánem bylo co nejrychleji se vězně zbavit. Ale Ježíšovo chování zaujalo Pilátovu pozornost. Velmi podrobně ho vyslyšel a z Ježíšových úst zaznělo: „Já jsem se proto narodil a proto jsem přišel na svět, abych vydal svědectví pravdě. Každý, kdo je z pravdy, slyší můj hlas“ (J 18,37).

Přestože místodržitel nakonec odsoudil Ježíše k smrti, třikrát předtím prohlásil, že Ježíš je nevinný (J 18,38; J 19,4.6). A na kříž dal napsat slova „Ježíš Nazaretský, král židovský“ (J 19,19), čímž doplnil své svědectví o tom, kým Ježíš je. Ale i přes své svědectví o Kristově nevině odsoudil Ježíše k smrti.

Před Pilátem stála samotná Pravda. A přece se rozhodl raději ustoupit davu a odsoudil Ježíše k smrti! Pilátovo počínání je tragickým příkladem toho, když člověk nejdá podle vlastního svědomí a srdce.

Aplikace

Co se můžeme z Pilátova příkladu naučit o nebezpečí spočívajícím v poslechnutí toho, co říká většina? Proč je špatné ustoupit nátlaku a jednat proti svému svědomí?

SVĚDECTVÍ TOMÁŠE

²⁶Osmého dne potom byli učedníci opět uvnitř a Tomáš s nimi. Ač byly dveře zavřeny, Ježíš přišel, postavil se doprostřed a řekl: „Pokoj vám.“ ²⁷Potom řekl Tomášovi: „Polož svůj prst sem, pohled na mé ruce a vlož svou ruku do rány v mém boku. Nepochybuj a věř!“ ²⁸Tomáš mu odpověděl: „Můj Pán a můj Bůh.“ ²⁹Ježíš mu řekl: „Že jsi mě viděl, věříš. Blahoslavení, kteří neviděli, a uvěřili.“ (J 20,26–29)

Osobní studium

Přečti si text J 20,19–31. Co se můžeme naučit z Tomášova příběhu o víře a pochybnostech? V čem spočívala Tomášova chyba?

Po svém zmrtvýchvstání se Kristus zjevil učedníkům, kteří byli ze strachu schováni „za zavřenými dveřmi“ (J 20,19). Tomáš však s nimi nebyl. Později sice slyšel zprávy o vzkříšení od ostatních učedníků, ale i tak se ho zmocnila beznaděj. To, co slyšel, neodpovídalo jeho představě o očekávaném království. Tomášovu stavu zřejmě napomáhala skutečnost, že se Ježíš ostatním zjevil právě tehdy, když tam on nebyl.

Řekl: „Dokud neuvidím na jeho rukou stopy po hřebecích a dokud nevloším do nich svůj prst a svou ruku do rány v jeho boku, neuvěřím“ (J 20,25).

Tomáš si diktoval podmínky pro vlastní víru. Takový přístup k víře v Ježíše se u Jana objevuje opakovaně. Nikodém odpověděl Ježíši: „Jak se může člověk narodit, když je už starý?“ (J 3,4). Žena u studny se zeptala: „Pane, ani vědro nemáš a studna je hluboká; kde tedy vezmeš tu živou vodu?“ (J 4,11). Zástup, který Ježíš nasytil chlebem

a rybami, se zeptal: „Jaké znamení učiníš, abychom je viděli a uvěřili ti? Co dokážeš?“ (J 6,30).

Evangelium podle Jana odmítá postoj, který by se dal vyjádřit slovy „uvěřím, až když uvidím“. Když se Ježíš po vzkříšení setkal s Tomášem, vyzval ho, aby se dotkl jeho vzkříšeného těla. Potom však řekl: „Blahoslavení, kteří neviděli, a uvěřili“ (J 20,29).

„Bůh nám vždy nejdříve poskytne fakta a důvody a pak po nás žádá, abychom věřili. Víme, že existuje, protože všechno stvořil. Tím, co pro nás koná, nám představuje svůj charakter. Víme, že Bible je pravdivá, protože se přesně splnilo, co předpověděla.

Možnost pochybovat nám Bůh nevzal. Naše víra stojí na dobrých důvodech, nikoli však na nezvratných důkazech. Kdo chce pochybovat, má pro to prostor. Naopak lidé, kteří chtějí skutečně poznat pravdu, najdou dostatek dobrých důvodů, aby mohli věřit. Svou víru mohou postavit na Bibli.“ (SC 105; CVP 107)

Prostřednictvím Božího slova, stvoření a osobní zkušenosti jsme obdrželi neuvěřitelné množství důkazů pro naši víru v Ježíše.

Aplikace

Co bys odpověděl na otázku: Proč věříš v Ježíše?

NAŠE SVĚDECTVÍ O JEŽÍŠI

³⁰Ještě mnoho jiných znamení učinil Ježíš před očima učedníků, a ta nejsou zapsána v této knize.

³¹Tato však zapsána jsou, abyste věřili, že Ježíš je Kristus, Syn Boží, a abyste věřice měli život v jeho jménu. (J 20,30.31)

Osobní studium

Jan ve svém evangeliu opakovaně přináší svědectví různých lidí o Ježíši. Tím se nás snaží přivést k velmi důležitému závěru, že „Ježíš je Kristus, Syn Boží“ a že vírou v něho a v jeho jménu můžeme mít „život“ (J 20,31).

Představ si, že bychom na vlastní oči viděli Ježíše a jeho zázraky. Zdá se, že v takovém případě bychom neměli problém v něho věřit. Nebo ne? V některých ohledech však máme ještě více důvodů věřit v Ježíše než ti, kteří osobně viděli jeho zázraky. Proč?

Jaké výhody máme oproti těm, kdo žili v době Ježíše Krista? Jak nám mohou pomoci uvěřit? Viz například následující texty:

Mt 24,2

Mt 24,14

Mt 24,6–8

Evangelium podle Jana nám přináší mnohá svědectví o Ježíšových činech. Kromě toho však máme velkou výhodu, že vidíme naplnění toho, co předpovídali nejen pisatelé, ale i samotný Ježíš: zničení chrámu (Mt 24,2), šíření evangelia po celém světě

(Mt 24,14), velké odpadnutí (2Te 2,3) a pokračující rozmach zla na světě (Mt 24,6–8). Ježíšovi následovníci – ti, kdo ho viděli konat většinu znamení a zázraků – byli jen malou skupinou mužů a žen. Podle všech lidských měřítek se na ně mělo už dávno zapomenout. Jak mohli být jen tušit to, co dnes víme my? Ježíšovy předpovědi se naplnily. Naše osobní víra ve skutečnosti existuje jako naplnění Ježíšova prorocství, že evangelium se rozšíří po celém světě.

A dnes, asi o dva tisíce let později, máme i my jako následovníci Ježíše výsadu svědčit o něm a o tom, co pro nás udělal. Ježíše nemůžeme poznat jako Mesiáše jen na základě argumentů Natanaela, Nikodéma, ženy ze Samarij ani učení farizeů. Ježíše přijímáme jako Spasitele světa a svědectví o něm vydáváme na základě čtení Písma, vedeni usvědčující mocí Ducha svatého.

Na základě osobního, jedinečného vztahu s Bohem může každý z nás sobě vlastním způsobem vyprávět svůj příběh. Možná náš příběh není tak dramatický, jako kdybychom viděli vzkříšené mrtvé nebo uzdravení slepého od narození, ale na tom nezáleží. Důležité je, že sami známe Ježíše a svým vlastním způsobem o něm vydáváme svědectví, stejně jako to dělali lidé popisovaní v evangeliu.

Aplikace

Jak by znělo tvé svědectví o Ježíši a o tom, kým je?

PODNĚTY K ZAMYŠLENÍ

Přečtěte si 13. kapitolu „Nejtěžší zkouška“ (PP 145–155; NUD 63–68) z knihy *Na úsvitu dějin* a 77. kapitolu „Rozsudek“ (DA 723–740; TV 462–475) z knihy *Touha věků*.

„Už [Tomáš] žádný důkaz nežádal. Zaradoval se a vrhnul se Ježíšovi k nohám s vyznáním: ‚Můj Pán a můj Bůh.‘ (J 20,28)

Ježíš jeho vyznání přijal, ale s láskou mu vytkl jeho nevíru: ‚Že jsi mě viděl, věříš. Blahoslavení, kteří neviděli, a uvěřili.‘ (J 20,29) Ježíše by více potěšilo, kdyby Tomáš uvěřil na základě svědectví ostatních učedníků. Kdyby se dnes měl svět řídit Tomášovým příkladem, nikdo by ve spasení neuvěřil, protože všichni mohou přijmout Krista jen na základě svědectví druhých.

Mnozí lidé stále pochybují a vymlouvají se, že kdyby se oni setkali s takovým svědectvím, jaké předložili Tomášovi jeho bratři, jistě by uvěřili. Neuvědomují si, že se jim nabízí nejen tento důkaz, ale i mnoho dalších. Lidé, kteří stejně jako Tomáš vyčkávají, až již nebudou mít žádný důvod k pochybnostem, nikdy neuvěří. Jen se postupně utvrdí ve své nevěře. Mnozí mají před očima jen stinné stránky života, stále reptají a naříkají. Ani si neuvědomují, co dělají. Zasévají kolem sebe semeno pochybností a budou sklízet jeho plody. V době, kdy budou víru a důvěru nejvíce potřebovat, zjistí, že už nejsou schopni ani doufat, ani věřit.“ (DA 807.808; TV 515)

Otázky k rozhovoru

1. *Porovnejte způsob, jakým svou víru vyjádřili Abraham a Tomáš. V čem se jejich vyjádření lišila? Co se můžeme naučit z jejich příběhů?*
2. *Ti, kdo se na to cítí, ať ve vaší třídě krátce vydají své svědectví o Ježíši, podobně jako to dělali lidé v Evangelii podle Jana. Přestože se jednotlivá svědectví liší, v čem jsou si podobná?*
3. *Pilát položil filozofickou otázku: „Co je pravda?“ Pokuste se na tuto otázku odpovědět ve světle toho, co jsme studovali v Evangelii podle Jana.*
4. *Uvažujte o proroctvích z Daniela 2 a 7. Lidé žijící v Ježíšově době měli k dispozici tyto dvě kapitoly. Jakou výhodu máme proti nim dnes? Pomáhá naplnění proroctví vaší víře? Proč? Pokud ano, jak?*

Naplnění starozákonních proroctví

Texty na tento týden

J 5,17.20.36–40.46.47; J 13,18; J 17,12; Jr 2,13; Za 9,9; J 8,12–30

Základní verš

„Svědectví, které mám já, je větší než Janovo: skutky, jež mi Otec svěřil, abych je vykonal. Tyto skutky, které činím, svědčí o tom, že mě Otec poslal.“ (J 5,36)

V Evangeliu podle Jana můžeme opakovaně vidět popis Ježíšových slov a činů, které potvrdily, že Mesiáš (Kristus) opravdu přišel do Izraele. Ve skutečnosti byl jako jeden z nich – Žid narozený v Betlémě, přesně jak to předpovědělo Písmo.

A přece, jak napsal Jan: „Na světě byl, svět skrze něj povstal, ale svět ho nepoznal“ (J 1,10).

Byl ve světě, svět vznikl skrze něj, a přece ho svět nepoznal? To je ohromující prohlášení. Ve všech čtyřech evangeliích vidíme, že mnozí lidé Ježíše nepoznali, ačkoli ho na základě všech jeho skutků a znamení poznat mohli. Kromě toho na Mesiáše ukazovalo množství starozákonních proroctví.

Zamysleme se nad tím, proč Ježíše někteří stále odmítali – navzdory mnoha vážným důvodům, které ho potvrzovaly jako Krista. A položme si i otázku, co se můžeme naučit z chyb lidí, kteří v Ježíši Mesiáše nepoznali.

Osnova lekce

Tento týden se podíváme na další způsoby, jakými Jan představil Ježíše jako Mesiáše. Uvidíme, jak o jeho božském poslání svědčily nejen jeho činy, ale také všechna hebrejská Písma, včetně řady proroctví.

- ▶ J 5,17.20.36–38: Svědectví Ježíšových činů (neděle)
- ▶ J 5,39.40.46.47: Svědectví Písem (pondělí)
 - Svědectví konkrétních starozákonních proroctví (úterý, středa)
- ▶ J 8,12–30: Tragické odmítnutí těchto svědectví (čtvrtek)

Budování společenství

- Podělte se ve skupině o to, co jste v posledním týdnu zažili. Jak vás tento prožitek ovlivnil ve vašem duchovním životě?
- Řekněte ostatním o situaci, kdy jste v poslední době vnímali výrazný projev Boží přítomnosti ve vašem životě. Vyjádřete veřejně Bohu své poděkování.

ZNAMENÍ A ZÁZRAKY

¹⁷On však jim odpověděl: „Můj Otec pracuje bez přestání, proto i já pracuji.“ [...] ²⁰Vždyť Otec miluje Syna a ukazuje mu všechno, co sám činí; a ukáže mu ještě větší skutky, takže užasnete. [...] ³⁶Svědectví, které mám já, je větší než Janovo: skutky, jež mi Otec svěřil, abych je vykonal. Tyto skutky, které činím, svědčí o tom, že mě Otec poslal. ³⁷A sám Otec, který mě poslal, vydal o mně svědectví. Vy jste však nikdy neslyšeli jeho hlas ani jste nespátřili jeho tvář ³⁸a jeho slovo ve vás nezůstává, poněvadž nevěříte tomu, koho on poslal. (J 5,17.20.36–38)

Osobní studium

Kromě konkrétních zázraků, jejichž popisem Jan ukázal na Ježíše jako na Mesiáše, zaznamenal i poměrně obsáhlé diskuze o jeho znameních, skutcích a dívech.

Znamení a zázraky samy o sobě nebyly důkazem Ježíšova mesiášství, protože zázraky konali i mnozí proroci, někdy dokonce i ti falešní. Jan mluvil o znameních nejen proto, aby jejich prostřednictvím poukázal na velkého Dívtvorce. Janem popisovaná znamení měla jedinečným způsobem poukázat na Ježíše jako na Mesiáše a dokázat, že skutečně přichází od samotného Boha Otce.

Jak popisují úvodní verše (J 5,17.20.36–38) vztah mezi Ježíšem a Bohem Otcem, zejména v kontextu znamení?

Ježíš používal znamení, aby zjevil svůj blízký vztah s Otcem, který byl založen na spolupráci. Ti dva byli jedno. Prostřednictvím všeho, co dělal, Ježíš ukazoval, že „Otec je ve mně a já v Otcí“ (J 10,38; viz také J 14,10.11).

Cílem Ježíšova příchodu bylo konat skutky toho, který ho poslal zjevit tyto skutky světu. To znamená, že přišel konat dílo, které ho poslal dělat Otec, a skutky, které konal, jasně svědčily, že je poslán od Otce.

Jak jsme však již viděli, i přes mocná znamení a svědectví mnoha lidí se mnozí rozhodli nevěřit.

Náboženští vůdci se Ježíše ptali: „Jak dlouho nás chceš držet v nejistotě? Jsi-li Mesiáš, řekni nám to otevřeně!“ Ježíš jim odpověděl: „Řekl jsem vám to, a nevěříte. Skutky, které činím ve jménu Otce, ty o mně vydávají svědectví“ (J 10,24.25).

Kdyby Ježíš hned od začátku otevřeně prohlásil, že je Mesiáš, náboženští vůdci, připraveni najít cokoli pro jeho odsouzení, by se na něho okamžitě vrhli. Ježíš to věděl, a proto raději poukazyval na skutky, které vykonal. Pokud by Ježíš řekl, že je Kristus, jeho odpůrci by se to snažili vyvrátit. Ale jak mohli popřít znamení, skutky a zázraky, které Ježíš konal veřejně? Šlo o mocné svědectví o tom, kým Ježíš je a odkud přišel.

Aplikace

Jak se můžeme chránit před takovým zatvrzelým srdcem, jaké vidíme u zmíněných náboženských vůdců? Jakými způsoby můžeme bojovat (možná i nevědomě) proti Božímu dílu v našich vlastních životech?

BIBLE JAKO NEJVYŠŠÍ AUTORITA

³⁹Zkoumáte Písma a myslíte si, že v nich máte věčný život; a Písma svědčí o mně. ⁴⁰Ale vy nechcete přijít ke mně, abyste měli život. [...] ⁴⁶Kdybyste opravdu věřili Mojžíšovi, věřili byste i mně, neboť on psal o mně. ⁴⁷Nevěříte-li tomu, co on napsal, jak uvěříte mým slovům? (J 5,39.40.46.47)

Osobní studium

Kromě konkrétních znamení a svědectví, které Jan používal k označení Ježíše jako Mesiáše, se Jan odvolával i na autoritu Starého zákona a na jeho proroctví, která předpovídala Kristovo dílo. Starý zákon je ústředním prvkem nejen Evangelia podle Jana, ale celého Nového zákona. Potvrzení toho, kým Ježíš byl, co dělal, co říkal a odkud přišel, je založeno na Písmu, v tomto případě na Starém zákoně.

Co se můžeme naučit z úvodních veršů (J 5,39.40.46.47) o Ježíšově postoji k autoritě Písma?

Ve všech evangeliích Ježíš opakovaně poukazuje na autoritu Písma jako na svého klíčového svědka. Ježíš se často odvolává na události ze Starého zákona, aby svým posluchačům poukázal na význam svých skutků a totožnost své osoby. Podívejme se například na případ, kdy Ježíš připomíná událost z Nu 21,5–9. „Jako

Mojžíš vyvýšil hada na poušti, tak musí být vyvýšen Syn člověka“ (J 3,14). Ježíš odkazuje na starozákonní příběh, aby vysvětlil své jednání. Ale nejen to. Takovým způsobem vlastně Ježíš dává směrodatný výklad významu události, která se kdysi odehrála na poušti.

K Písmu tak přistupuje nejen Ježíš, ale i další používají Starý zákon, aby ukázali na Ježíše. Na začátku Evangelia podle Jana čteme například slova Filipa: „Nalezli jsme toho, o němž psal Mojžíš v Zákoně i Proroci, Ježíše, syna Josefova z Nazareta“ (J 1,45).

Co učí následující texty o autoritě Písma, jak ji chápali Ježíš a Jan? Co nám to říká o zásadní roli, kterou musí hrát celé Písmo v růstu naší víry?

J 13,18

J 17,12

J 19,24.28.36

Aplikace

Co všechno dnes nenápadně nebo i otevřeně podkopává naši víru v autoritu Bible? Podělte se o svou odpověď ve třídě sobotní školy.

STAROZÁKONNÍ PROROCTVÍ O JEŽÍŠI (1)

⁹Za cizího mě mají mí bratři, cizincem jsem pro syny své matky, ¹⁰neboť horlivost o tvůj dům mě strávila, tupení těch, kdo tě tupí, padlo na mne. (Ž 69,9,10)

¹⁵Udělal si z provazů bič a všechny z chrámu vyhnal, i s ovceci a dobytkem, směnárníkům rozházel mince, stoly zpřevracel ¹⁶a prodavačům holubů poručil: „Pryč s tím odtud! Neležte z domu mého Otce tržště!“ ¹⁷Jeho učedníci si vzpomněli, že je psáno: „Horlivost pro tvůj dům mne stráví.“ (J 2,15–17)

Osobní studium

V diskuzi s náboženskými vůdci o své identitě Ježíš potvrdil autoritu Písma. Na první pohled by se mohlo zdát takové jednání zbytečné, protože náboženští vůdci věřili Písmu. Přesto i v rozhovoru s nimi Ježíš zdůrazňoval autoritu Písma. Chtěl jim totiž ukázat, kým je – bez ohledu na to, jak tvrdá byla jejich srdce a jak moc se proti jeho tvrzením snažili bojovat.

Mezitím Jan zaznamenává mnoho přímých citací a narážek na Starý zákon, které poukazují na Ježíše jako na splnění starozákonních zaslíbení o Mesiáši.

Jak jsou propojeny následující starozákonní a novozákonní pasáže? Jak Nový zákon používá tyto texty ke svědectví o Ježíši?

J 1,23; Iz 40,3

J 2,16.17; Ž 69,9.10

J 7,38; Jr 2,13

J 19,36; Nu 9,12

Nejen Jan, ale také Petr, Pavel, Matouš, Marek, Lukáš a všichni ostatní pisatelé Nového zákona opakovaně pod inspirací Ducha svatého ukazují, že život, smrt, vzkříšení a vyvýšení Ježíše na Boží trůn jsou naplněním známých starozákonních proroctví.

Ježíš neustále poukazoval učedníkům na Písmo, které předpovídalo jeho službu. A co na to učedníci? Jak dlouho jim trvalo, než konečně pochopili, že Bible opravdu poukazuje na Ježíšovu smrt a zmrtvýchvstání? Vlastně až poté, co Ježíš zemřel, byl vzkříšen a zjevil se jim, pochopili jeho předchozí slova. „Když byl pak vzkříšen z mrtvých, rozpomenuli se jeho učedníci, že to říkal, a uvěřili Písmu i slovu, které Ježíš pověděl“ (J 2,22; viz také J 20,9).

Aplikace

Jak pevně jsi zakotven v tom, čemu věříš? Čím můžeš ovlivnit, jak silná je tvá víra?

STAROZÁKONNÍ PROROCTVÍ O JEŽÍŠI (2)

I ten, s nímž jsem žil v pokoji a jemuž jsem důvěřoval, ten, jenž můj chléb jedl, vypíná se nade mne a zvedá patu. (Ž 41,10)

Nemluvím o vás všech. Já vím, které jsem vyvolil. Ale má se naplnit slovo Písma: „Ten, který se mnou jí chléb, zvedl proti mně patu.“ (J 13,18)

Osobní studium

Ježíš řekl náboženským vůdcům: „Zkoumáte Písma a myslíte si, že v nich máte věčný život; a Písma svědčí o mně“ (J 5,39). Takové tvrzení o sobě samotném je opravdu pozoruhodné!

Odhady se různí, ale podle některých teologů Ježíš z Nazareta svým životem naplnil stovky starozákonních proroctví. Ať je přesný počet jakýkoli, je velmi nepravděpodobné, že by se na jednom člověku vyplnilo několik různých proroctví. Na Ježíši se vyplnila všechna! Toto zjištění je ohromující.

Není pochyb – Kristovo narození, jeho život a smrt předpověděl Starý zákon, což byl velmi silný důkaz jeho identity jako očeká-

vaného Mesiáše. Jan opakovaně poukazuje na různé starozákonné texty, aby zdůraznil, kdo byl ve skutečnosti Ježíš. A nejen to, Jan ukazuje, proč bychom v něho měli věřit a proč bychom měli přijmout spasení, které nabízí.

Co prozrazuje každá z následujících pasáží Evangelia podle Jana o Ježíši jako naplnění mesiášských proroctví?

J 12,13; Ž 118,26

J 12,14.15; Za 9,9

J 13,18; Ž 41,10

J 19,37; Za 12,10; 13,6

Aplikace

Jakou odpověď bys dal na otázku, proč věříš v Ježíše jako Mesiáše? Jak bys svou víru obhájil?

„VY JSTE ZDOLA, JÁ JSEM SHŮRY“

²³I řekl jim: „Vy jste zdola, já jsem shůry. Vy jste z tohoto světa, já nejsem z tohoto světa. ²⁴Proto jsem vám řekl, že zemřete ve svých hříších. Jestliže neuvěříte, že já to jsem, zemřete ve svých hříších.“ ²⁵Řekli mu: „Kdo jsi ty?“ Ježíš jim odpověděl: „Co vám od začátku říkám. ²⁶Mám o vás mnoho co říci, a to slova soudu; ten, který mě poslal, je pravdivý, a já oznamuji světu to, co jsem slyšel od něho.“ ²⁷Nepoznali, že k nim mluví o Otci. ²⁸Ježíš jim řekl: „Teprve až vyvýšíte Syna člověka, poznáte, že já jsem to a že sám od sebe nečiním nic, ale mluvím tak, jak mě naučil Otec.“ (J 8,23–28)

Osobní studium

Během našeho studia Evangelia podle Jana jsme ukazovali na Janovy důrazy, že Ježíš je skutečně zaslíbeným Mesiášem, velkou nadějí, po které Židé tak velmi toužili.

A přece mnozí náboženští a duchovní vůdci patřili mezi největší Ježíšovy nepřátele. Proč?

Přečti si text J 8,12–30. Co se odehrává mezi Ježíšem a náboženskými vůdci? Které texty nejlépe pomáhají vysvětlit, proč ho mnozí odmítali?

Ježíš říká, že neznají ani jeho, ani Otce (J 8,19). Měli znát oba, ale tito lidé žili v sebeklamu. Byli tak zaujatí svými vlastními tradicemi a filozofiemi, že Ježíše odmítli. A to dokonce navzdory tomu, že ho měli přímo před sebou, že viděli všechna jeho znamení a zázraky, že slyšeli jeho slova a že sami byli svědky mocných zjevení Otce.

Ježíš jim řekl: „Vy jste zdola“ (J 8,23). Přestože se pokládali za zbožné, nebyli duchovní (z Ducha). Tvářili se sice „jako

zbožní“ (2Tm 3,5), ale to podstatné jim chybělo. Ukazovali vnější zbožnost, ale v jejich nitru nebyla víra.

Nebylo to nic nového. U proroka Izajáše můžeme číst: „Protože se tento lid přibližuje ke mně ústy a ctí mě svými rty, ale svým srdcem se ode mne vzdaluje a jejich bázeň přede mnou se stala jen naučeným lidským příkazem...“ (Iz 29,13). Velmi podobná slova zaznívají i z Ježíšových úst o několik století později: „... marná je zbožnost, kterou mne ctí, učíce naukám, jež jsou jen příkazy lidskými“ (Mk 7,7). Jejich lidská učení a přikázání byla „z tohoto světa“ (J 8,23). V tomto kontextu Ježíš zdůraznil rozdíl mezi ním a nimi: „Já nejsem z tohoto světa“ (J 8,23). Skutečnost, že lhali sami sobě, byla špatná. Mnohem tragičtější však bylo, že na scestí svedli i jiné. Pozoruhodné je, že výsledkem této ostré výměny názorů mezi Ježíšem a náboženskými vůdci bylo, že „mnozí v něho uvěřili“ (J 8,30).

A tak i přes bloudící a sobecké vůdce mnozí Židé dokázali pochopit, kdo je Ježíš.

Aplikace

Co se můžeme naučit z Ježíšovy výměny názorů s náboženskými vůdci? Co můžeme udělat pro to, abychom byli „shůry“, a ne „zdola“. Jak můžeme poznat rozdíl mezi těmito dvěma stavby?

PODNĚTY K ZAMYŠLENÍ

Přečtěte si 73. kapitolu „Nebojte se!“ (DA 662–680; TV 424–436) z knihy *Touha věků*.

„Člověk může projít okolo pokladu a vůbec si toho nemusí být vědom. Nebo může usednout ke kmeni stromu, aby si odpočinul, a přitom vůbec nepostřehne, že mezi kořeny je ukryto bohatství. A právě tak tomu bylo se Židy. Bůh jim svěřil zlatý poklad pravdy. Sám Kristus ustanovil židovskou bohoslužbu, která nesla pečeť nebes. Velké pravdy o vykoupení zahalil do obrazů a symbolů. Když však Kristus přišel, Židé nepoznali, že se na něm naplnily všechny tyto předobrazy. Měli sice ve svých rukou knihy Starého zákona, ale tradice, kterou si předávali z pokolení na pokolení, a lidský výklad Bible jim zakrývaly pravdu, kterou Ježíš Kristus ztělesňoval. Unikal jim duchovní význam Písma. Bůh jim otevřel pokladnici poznání, ale oni to nepochopili.

Bůh svou pravdu před lidmi neskrývá. Lidé si ji zatemňují sami, svým jednáním. Ježíš Kristus podal židovskému národu dostatek důkazů, že je Mesiáš, jeho učení však vyžadovalo rozhodnou změnu jejich života. Poznali, že přijetím Krista by se museli zřici svých oblíbených tradic a zvyklostí, sobeckých a bezbožných zvyků. Aby mohli přijmout neměnnou, věčnou pravdu, museli by přinést oběť. Proto nechtěli uznat ani nejpádnější důkaz, který jim Bůh mohl dát, aby uvěřili v Krista. Prohlašovali, že věří starozákonním spisům, ale odmítali uznat jejich svědectví o životě a povaze Ježíše Krista. Nechtěli se nechat přesvědčit. Obávali se, že by museli prožít obrácení a vzdát se svých předsudků. Měli mezi sebou poklad evangelia – Ježíše Krista – Cestu, Pravdu a Život, odmítli však největší dar, jaký jim mohla nebesa poskytnout.“ (COL 104.105; PM 50)

Otázky k rozhovoru

1. *Jakým způsobem může poznání proctví naplněných v Ježíšově životě budovat naši víru?*
2. *Pokuste se najít alespoň tři hlavní překážky, které bránily náboženským vůdcům přijmout Ježíše vírou. Jak se stejné principy projevují v životech lidí i dnes?*
3. *Udělejte si osobní inventuru toho, na čem je založeno vaše přesvědčení o duchovních věcech. Jaké kroky podle vás mohou posílit vaši víru?*
4. *Co se můžeme naučit z odpovědi, kterou jste dali na otázku v závěru části na pondělí o autoritě Písma? Proč musíme odmítnout cokoli, co zpochybňuje konečnou a nejvyšší autoritu Písma?*

Zdroj života

Texty na tento týden

J 1,4; J 10,10; J 1,12.13; J 6,61–68; Nu 13,23–33; Mt 4,1–4

Základní verš

*„Ježíš mu odpověděl: ‚Já jsem ta cesta, pravda i život. Nikdo nepřichází k Otci než skrze mne.“
(J 14,6)*

Na otázku, kým je, odpovídá Ježíš v Evangelii podle Jana většinou výrazem, který označuje božství. „JÁ JSEM“ odkazuje na samotného Hospodina, který se zjevil Mojžíšovi „v plápolajícím ohni uprostřed trnitého keře“ (Ex 3,2) a řekl mu: „JSEM, KTERÝ JSEM“ (Ex 3,14). A tentýž Bůh se stal tělem: „A Slovo se stalo tělem a přebývalo mezi námi. Spatřili jsme jeho slávu, slávu, jakou má od Otce jednorozený Syn, plný milosti a pravdy“ (J 1,14).

Téma „JÁ JSEM“ je velmi silně přítomno v celém Evangelii podle Jana. Reflektuje je i základní verš naší lekce: „Já jsem ta cesta, pravda i život“ (J 14,6). „JÁ JSEM“ je také světlo světa, chléb života, dveře ovcí, dobrý pastýř, vzkříšení a život a pravý vinný kmen.

Tento týden se budeme věnovat tématu zjevení Boha, jak je představuje apoštol Jan. Podrobněji budeme zkoumat i odvrácenou stránku událostí, pro které mnozí odmítli Ježíše jako Mesiáše, a to i přes silné důkazy v podobě jeho slov a činů. Tuto myšlenku budeme studovat ze dvou důvodů: abychom se vyhnuli stejné chybě a také abychom hledali způsob, jak oslovit ty, kterým hrozí, že se této chyby dopustí.

Osnova lekce

Při studiu této lekce se zaměříme na téma „věčného života“, který Ježíš zajistil a nabízí každému, kdo po něm touží. Podíváme se jak na dárce věčného života, tak i na to, jak jej můžeme přijmout, či co znamená jeho odmítnutí.

- ▶ J 3,14–16: Ježíš – dárce věčného života (neděle)
- ▶ J 6,66–69: Ježíš – ten, který má slova věčného života (pondělí)
- ▶ J 12 a 13: Přijetí daru věčného života (úterý)
- ▶ J 1,5.10.11: Odmítnutí daru a dárce věčného života (středa)
- ▶ J 3,18–21: Důsledky odmítnutí věčného života (čtvrtek)

Budování společenství

- Podělte se ve skupině o to, co jste v posledním týdnu zažili. Jak vás tento prožitek ovlivnil ve vašem duchovním životě?
- Řekněte ostatním o situaci, kdy jste v poslední době vnímali výrazný projev Boží přítomnosti ve vašem životě. Vyjádřete veřejně Bohu své poděkování.

„V NĚM BYL ŽIVOT“

¹⁴Jako Mojžíš vyvýšil hada na poušti, tak musí být vyvýšen Syn člověka, ¹⁵aby každý, kdo v něho věří, měl život věčný. ¹⁶Neboť Bůh tak miloval svět, že dal svého jediného Syna, aby žádný, kdo v něho věří, nezahynul, ale měl život věčný. (J 3,14–16)

Osobní studium

V prvním verši svého evangelia (J 1,1) apoštol jasně říká, že Ježíš je Bůh, Boží Syn. Následně zaznívají slova: „V něm byl život a život byl světlo lidí“ (J 1,4). Tento odkaz na život ukazuje na božskou, neodvozenou, věčnou existenci. Protože Syn má život sám v sobě, může ho položit a znovu si ho vzít (J 10,17). A navíc, protože má život v sobě, může tento život dát, komu chce (J 5,21; porovnej s J 14,19).

Výraz „život“ (řecky *zóé*) se v Janově evangeliu objevuje šestatřicetkrát, což je asi čtvrtina všech výskytů v Novém zákoně. V J 1,4.5 se toto slovo kromě odkazu na zdroj života na naší planetě spojuje i se spasením. Ve zbylé části Evangelia podle Jana je myšlenka života (*zóé*) nejčastěji použita ve smyslu „věčný život“, „zaslíbení spasení“ (viz J 3,15.16.36; J 4,14.36; J 6,27.40.47.54.68). Ten, kdo dal život při stvoření, je tentýž, který dává věčný život – spasení ztracenému světu.

Proč přišel Ježíš na tuto zemi?

J 3,16

J 1,29; J 6,40

J 10,10

J 12,27

„Jako Mojžíš vyvýšil hada na poušti, tak musí být vyvýšen Syn člověka, aby každý, kdo v něho věří, měl život věčný“ (J 3,14.15). Ježíš vzal na sebe trest, který patřil nám, abychom mohli mít život, který byl jeho.

Kristus touží, abychom měli život a abychom ho měli „v hojnosti“ (J 10,10). „Těm pak, kteří ho přijali a věří v jeho jméno, dal moc stát se Božími dětmi. Ti se nenarodili, jen jako se rodí lidé, jako děti pozemských otců, nýbrž narodili se z Boha“ (J 1,12.13).

Kristus přišel, aby nám zjevil Otce. Neboť: „Boha nikdy nikdo neviděl; jednorozenný Syn, který je v náručí Otcově, nám o něm řekl“ (J 1,18). Když se díváme na Ježíšův charakter, můžeme vidět charakter Otce.

Aplikace

Co se můžeme naučit z Ježíšova života o Otcově charakteru? Proč je toto odhalení tak povzbuzující?

SLOVA VĚČNÉHO ŽIVOTA

⁶⁶Od té chvíle ho mnoho jeho učedníků opustilo a už s ním nechodili. ⁶⁷Ježíš řekl Dvanácti: „I vy chcete odejít?“ ⁶⁸Simon Petr mu odpověděl: „Pane, ke komu bychom šli? Ty máš slova věčného života. ⁶⁹A my jsme uvěřili a poznali, že ty jsi ten Svatý Boží.“ (J 6,66–69)

Osobní studium

Přečti si verše J 6,60–69. Jaký význam měla Petrova slova v kontextu Ježíšovy otázky, zda i oni plánují odejít?

Petrova slova o „věčném životě“ se spojují s tématem, které se táhne celým Evangeliiem podle Jana. V kontextu nasycení pěti tisíců (J 6) nacházíme nesmírné množství vyjádření souvisejících právě s tématem věčného života (J 6,27.40.47.54.68). Ježíš říká, že on je chléb života (J 6,35), což znamená, že jeho život, smrt a vzkříšení jsou zdrojem věčného spasení.

Slovní spojení věčný život nebo jeho ekvivalenty se v Evangeliiu podle Jana nacházejí nejméně sedmkrát. Tento výraz se nevztahuje na nějakou formu duchovní existence a ani na to, že bychom se měli stát součástí nějaké věčné bytosti. Neobsahuje dokonce ani žádný mystický koncept. Jde spíše o životodárnou sílu, která přináší spasení a smysl naší současné existence a také životu bez konce, až se vrátí náš Pán. Tak jako se Ježíš stal tělem, tak i vzkříšení, o kterém mluví, se odehrává v čase, prostoru a ve fyzickém těle. Je to vzkříšení z mrtvých, obnovení života, který jsme kdysi měli v Eden.

Jak získáváme věčný život?

J 5,24

J 6,40.47

J 8,31

J 3,15.16; J 12,46

J 20,31

Jen prostřednictvím víry chápeme, že Ježíš Kristus přišel žít a zemřít za nás. Tato víra k nám přichází jako dar. My se ale musíme vědomě rozhodnout odevzdat se Ježíši, činit pokání a přijmout jeho krev k odpuštění a očištění od hříchů.

Když se Ježíš zeptal učedníků, zda odejdou i oni, Petr za všechny odpověděl: „Pane, ke komu bychom šli? Ty máš slova věčného života“ (J 6,68). Tato slova vystihují podstatu spasení a způsob, jakým jej můžeme dosáhnout. Jak jsme již řekli, spasení nepřichází získáním nějakého hlubokého poznání nebo pochopením přírodních zákonů. Pochází jediné od Ježíše, který má v sobě věčný život a zdarma jej nabízí všem, kteří ho v reakci na působení Ducha svatého přijmou.

Aplikace

Jak vnímáš náš současný život v kontextu příslibu věčného života? Jaký vliv by mělo mít zaslíbení věčného života na tvůj život?

VÍRA A NOVÉ NAROZENÍ

¹²Těm pak, kteří ho přijali a věří v jeho jméno, dal moc stát se Božími dětmi. ¹³Ti se nenarodili, jen jako se rodí lidé, jako děti pozemských otců, nýbrž narodili se z Boha. (J 1,12.13)

¹⁵Nepřijali jste přece Ducha otroctví, abyste opět propadli strachu, nýbrž přijali jste Ducha synovství, v němž voláme: Abba, Otče! ¹⁶Tak Boží Duch dosvědčuje našemu duchu, že jsme Boží děti. (Ř 8,15.16)

Osobní studium

Na základě úvodních veršů (J 1,12.13) se pokus definovat kroky, které vedou člověka k tomu, že se z něho stane křesťan.

Jan napsal své evangelium, abychom věřili, „že Ježíš je Kristus, Syn Boží“, a abychom díky této víře měli věčný život v jeho jménu (J 20,31). Ve verších (J 1,12.13) je tento proces popsán ve dvou krocích. Nejprve ho přijímáme, to znamená, že v něho uvěříme. Potom nám dává moc stát se Božími dětmi, o kterých je ve verši 13 psáno, že se narodily z Boha. Stát se křesťanem má tedy lidský i božský rozměr. Musíme jednat ve víře, přijmout ho, být otevření světu, ale je to on, kdo obnovuje naše srdce.

Ve skutečnosti je víra Božím darem, který přichází ze slyšení evangelia (Ř 10,17). „Abychom měli pravou a trvalou víru v Krista, musíme ho poznat tak, jak je představen v Písmu.“ (FE 433) „Duch, který působí na lid-

skou mysl a osvěcuje ji, vytváří víru v Boha.“ (7BC 940)

Ti, kteří věří a přijímají Syna jako Mesiáše, obdrží věčný život. Jan také zdůrazňuje přijetí nebo víru v to, co Ježíš řekl (J 5,24.38.47). Úkolem Ducha svatého je ukazovat světu, „co je hřích, co spravedlnost a soud“ (J 16,7.8; porovnej s Ř 8,16).

Jaký princip spasení v Ježíši představuje apoštol Pavel v Ř 8,15.16?

Naše víra vychází z působení Ducha svatého v našich srdcích. „Véra je... velké požehnání – oko, které vidí, ucho, které slyší.“ (6BC 1073) Humanistický přístup (tedy takový, který je založen na člověku a jeho schopnostech poznávat) k víře tvrdí, že musíme najít základ, kritéria víry, a pak věřit. Naproti tomu biblický přístup říká, že naopak víra je základ, dar od Boha (Ef 2,8; 1K 1,17–24; 1K 2,1–6). Začínáme základem víry a pokračujeme v růstu v porozumění a milosti.

Aplikace

Jak bys odpověděl na otázku, na čem je založena tvá víra?

ODMÍTÁNÍ ZDROJE ŽIVOTA

5To světlo ve tmě svítí a tma je nepohltila. [...] 10Na světě byl, svět skrze něj povstal, ale svět ho nepoznal. 11Přišel do svého vlastního, ale jeho vlastní ho nepřijali. (J 1,5.10.11)

Osobní studium

V evangeliu Jana nacházíme některé z nejsmutnějších zpráv celého Písma. Výstižně to ukazují úvodní verše (J 1,5.10.11). „JÁ JSEM“ nepřijalo mnoho z jeho vlastního lidu.

Není divu, že apoštol Pavel později varuje: „Neodhazujte tedy svou smělou důvěru...“ (Žd 10,35; ČSP). Opakovaně můžeme v Písmu vidět, že lidé odmítli Krista, protože nepřijali jeho slovo.

„Současný způsob myšlení založený výhradně na rozumu začíná pochybnostmi. Lidé zpochybňují všechno, aby zjistili, co je pravda. To, co přežije palbu křížového výslechu, přijímají jako neotřesitelné poznání, něco, na čem se dá postavit vlastní přesvědčení. Někteří aplikují stejnou metodu i na Bibli tím, že vše zpochybní z vědeckého, historického, psychologického, filozofického, archeologického nebo geologického hlediska, aby pak rozhodli, co je v Bibli pravda, a co ne. Taková metoda vychází z pochybností o pravdivosti Písma. Kris-

tus se zeptal: „Ale nalezne Syn člověka víru na zemi, až přijde?“ (L 18,8).“ (ZINKE, E. Edward a Roland Hegstad. *The Certainty of the Second Coming*. Hagerstown, MD: Review and Herald Publishing Association, 2000, s. 96)

Přečti si text Nu 13,23–33. V čem spočíval rozdíl mezi dvěma zprávami, které špióni přinesli o zaslíbené zemi?

Hříchem Židů u Kádeše byly pochybnosti o tom, co řekl Bůh. Bůh je vyzval, aby šli a zabrali určené území. Do Kenaanu vyslali dvanáct vyzvědačů, aby zemi prozkoumali. Vrátili se se dvěma zprávami. Většina přišla s obavami a nejistotou. V zemi jsou obří, opevněná města, zbraně, jaké jsme nikdy předtím neviděli, a dobře vycvičené armády. My jsme však byli jen otroky v egyptské zemi a nemáme žádné vojenské zkušenosti. Deset špiónů hlasovalo „ne“, protože měli strach z ohromující moci nepřítelů a brali v úvahu jen lidský pohled. Dva špióni hlasovali „ano“, neboť se opírali o svou víru a o úžasnou moc Božího slova.

Aplikace

Jak se můžeme vyhnout nedůvěře a pochybnostem, kterým podlehl Izraelitě u Kádeše? Proč je v této souvislosti důležité dát si pozor i na opačný extrém, který se může projevit jako troufalost nebo realizace vlastních nemoudrých rozhodnutí s přesvědčením, že plníme Boží vůli?

ODSOUZENÍ

¹⁸Kdo v něho věří, není souzen. Kdo nevěří, již je odsouzen, neboť neuvěřil ve jméno jednorozného Syna Božího. ¹⁹Soud pak je v tom, že světlo přišlo na svět, ale lidé si zamílovali více tmu než světlo, protože jejich skutky byly zlé. ²⁰Neboť každý, kdo dělá něco špatného, nenávidí světlo a nepřichází k světlu, aby jeho skutky nevyšly najevo. ²¹Kdo však činí pravdu, přichází k světlu, aby se ukázalo, že jeho skutky jsou vykonány v Bohu. (J 3,18–21)

Osobní studium

Proč lidé přicházejí před soud?

J 3,18.36

J 5,24.38

J 8,24

J 12,47

Odmítnutí Ježíše Krista, Světla světa, nás nechává napospas pochybnostem a ďáblovým pokušením. Znamená to obrátit se ze světla do tmy.

Eva dostala světlo, na jehož základě věděla, jak se chovat ke stromu poznání dobra a zla uprostřed zahrady. Satan ji pokoušel a toto světlo zpochybnil. Eva „zkoušela“ Boží slovo. Uvažovala o tom, že Bůh lásky určitě nezničí stvoření, které s takovou péčí

vytvořil. Spoléhala se na své smysly. Had jedl ovoce a teď uměl mluvit. Co když má had pravdu? Pokud budu jíst ovoce, můžu se stát podobnou Bohu! Oklamaná se odvrátila od světla a stejnou cestu si zvolil i její manžel.

Přečti si text Mt 4,1–4. Jaké zásady použil Kristus v poušti pokušení, aby zvítězil nad satanovými podvody?

Kristus měl k dispozici stejné rozumové nástroje, jaké používali Adam a Eva, lidé před potopou a Židé u Kádeše. Mohl se ptát, proč Bůh lásky nechá svého Syna na poušti čtyřicet dní a nocí bez jídla a ochrany. Mohl se také rozhodnout dokázat své synovství proměnou kamenů v chléb! Namísto toho odpověděl Božím slovem. Jeho uvažování a jednání bylo vedeno nebeskými hodnotami, nikoli pozemskými. Jak snadno mohl racionalizovat svou cestu k nesprávným rozhodnutím. Takové zkratky totiž dělá mnoho lidí, dokonce i věřících.

Aplikace

Jak se můžeme vyhnout pokušením? Jak se můžeme naučit dělat rozhodnutí, která budou vycházet z Božího slova?

PODNĚTY K ZAMYŠLENÍ

Přečtěte si 1. kapitolu „Největší dar lidstvu“ (DA 19–26; TV 9–14) a 66. kapitolu „Léčky“ (DA 601–609; TV 382–387) z knihy *Touha věků*.

„Kristus se ponižil a vzal na sebe lidskou podobu. Tím ukázal, že jeho povaha je pravým opakem povahy satanovy. Šel ve svém ponížení dokonce ještě dál. V podobě člověka se ponižil, v poslušnosti podstoupil i smrt, a to smrt na kříži.‘ (Fp 2,8) Stejně jako kdysi velekněz odkládal okázalý obřadní šat a vykonával službu v bílém lněném rouchu obyčejného kněze, vzal na sebe Kristus podobu služebníka a obětoval – byl knězem i obětí. ‚Byl proklán pro naši nevěrnost, zmučen pro naši nepravost. Trestání snášel pro náš pokoj.‘ (Iz 53,5)

S Kristem bylo naloženo tak, jak jsme si zasloužili my. A to proto, aby s námi mohlo být nakládáno tak, jak si zasloužil on. Byl odsouzen za naše hříchy, na kterých neměl žádný podíl, abychom my mohli být ospravedlněni jeho spravedlností, na které nemáme žádnou zásluhu. Podstoupil smrt, která měla stihnout nás, abychom získali život, který patřil jemu. ‚Jeho jizvami jsme uzdraveni.‘ (Iz 53,5).“ (DA 25; TV 12.13)

Otázky k rozhovoru

1. *Ježíš obětoval pro záchranu světa velmi mnoho. Co považujete za nejlepší způsoby, jak pomoci druhým vidět tuto úžasnou pravdu? Jak jim můžete pomoci přijít ve víře ke Kristu?*
2. *V čem spočívá rozdíl mezi rozhodnutími dělanými na základě světských principů a hodnot v kontrastu s rozhodnutími, která vycházejí z Božího zjevení?*
3. *Jak spolu souvisí rozum, logika a Boží slovo? Jaké logické a racionální důvody máme k tomu, abychom dospěli k víře? Jak nám naplněná proroctví nebo ohromující krása a složitost stvořeného světa logicky a racionálně poukazují na existenci Boha a na pravdivost plánu spasení?*
4. *Ve třídě si promluvte o svých odpovědích na otázku na konci úterní části. Na čem je založena vaše víra? Pokud by se vás někdo zeptal, proč věříte v Ježíše a evangelium, jak byste odpověděli?*

Cesta, pravda i život

Texty na tento týden

J 13,1–20; J 14,1–3; Da 7,27; J 14,5–11; J 1,14; Ko 1,16.17; J 5,38–40

Základní verš

„Boha nikdy nikdo neviděl; jednorozený Syn, který je v náruči Otcově, nám o něm řekl.“ (J 1,18)

Evangelium podle Jana je rozděleno na čtyři hlavní části: Prolog (J 1,1–18), Kniha znamení (J 1,19–12,50), Kniha slávy (J 13,1–20,31) a Epilog (J 21,1–25). V našich lekcích jsme se doposud zaměřovali zejména na první dvě části – Prolog a Knihu znamení. Prostřednictvím Ježíšových zázraků (znamení), rozhovorů a učení jsme si ukazovali, kdo je Ježíš. V následujících lekcích se přesuneme do třetí části – Knihy slávy.

Je zajímavé, že slavných sedm výroků „JÁ JSEM“ přemostuje druhou a třetí část evangelia. Ježíš o sobě říká, že je „chléb života“ (J 6,35.41.48.51), „světlo světa“ (J 8,12; J 9,5), „dveře“ (J 10,7.9), „dobrý pastýř“ (J 10,11.14), „vzkříšení a život“ (J 11,25), „cesta, pravda i život“ (J 14,6) a „pravý vinný kmen“ (J 15,1.5).

Osnova lekce

Tento týden se zaměříme na 13. a 14. kapitolu Janova evangelia. Nejdříve se budeme věnovat smyslu Ježíšovy řeči na rozloučenou, na jejímž začátku se nachází důležitý příběh o tom, jak Ježíš umyl nohy svým učedníkům. Následně budeme studovat jeho prohlášení „Já jsem ta cesta, pravda i život.“

- ▶ J 13,1–20: Naučení o službě a pokoře (neděle)
- ▶ J 14,1–3: Zaslíbení Ježíšova návratu (pondělí)
- ▶ J 14,5–11: Ježíš jako „cesta, pravda a život“ (úterý)
 - J 1,14.17: Ježíš jako vtělená „pravda“ (středa)
 - J 5,37–40: Písmo jako svědectví o „pravdě“ (čtvrtek)

Budování společenství

- Podělte se ve skupině o to, co jste v posledním týdnu zažili. Jak vás tento prožitek ovlivnil ve vašem duchovním životě?
- Řekněte ostatním o situaci, kdy jste v poslední době vnímali výrazný projev Boží přítomnosti ve vašem životě. Vyjádřete veřejně Bohu své poděkování.

„DAL JSEM VÁM PŘÍKLAD“

¹²Když jim umyl nohy a oblékl si svůj šat, opět se posadil a řekl jim: „Chápete, co jsem vám učinil?

¹³Nazýváte mě Mistrem a Pánem, a máte pravdu: Skutečně jsem. ¹⁴Jestliže tedy já, Pán a Mistr, jsem vám umyl nohy, i vy máte jeden druhému nohy umývat. ¹⁵Dal jsem vám příklad, abyste i vy jednali, jako jsem jednal já. ¹⁶Amen, amen, pravím vám, sluha není větší než jeho pán a posel není větší než ten, kdo ho poslal. ¹⁷Když to víte, blaze vám, jestliže to také činíte.“ (J 13,12–17)

Osobní studium

Ježíšova řeč na rozloučenou (J 13–17) poskytuje jeho učedníkům poučení o budoucnosti. Literární forma této řeči se podobá Mojžíšově rozloučení s Izraelity v Deuteronomiu, Jákobovu požehnání jeho dětem (Gn 47–49) nebo Davidovu poučení adresovanému Šalomounovi (1Pa 28–29). V souvislosti se svým odchodem Ježíš učedníky utěšuje a povzbuzuje. Dává jim zaslíbení o náhradě, která za něj přijde (Duch svatý; J 14–16). Předpovídá, že budou prožívat zármutek (J 15–16), a vybízí učedníky, aby zůstali věrní (J 15).

Přečti si text J 13,1–20. V čem spočívá důležitost popsané události? Co se Ježíš prostřednictvím svého jednání snažil učedníky naučit?

V této části světa v Ježíšových dnech lidé nosili sandály nebo chodili bosí. Na konci dne proto měli zaprášené a špinavé nohy. Bylo zvykem, že sluha nebo otrok myl nohy těm, kteří přicházeli do domu na jídlo. Ale v tu noc, kdy se Ježíš setkal s učedníky při posledním společném jídle před svým zatčením, nebyl na místě přítomen žádný sluha.

K překvapení všech vstal od večere sám Ježíš a nohy jim umyl. Text J 13,4.5 krok za krokem popisuje, co všechno Ježíš udělal, když se chystal umýt učedníkům nohy. Tyto podrobnosti zdůrazňují úžasný čin pokory, který vykonal jejich milovaný Mistr.

Záznam o Petrově reakci (J 13,8–11) ukazuje prohlubující se pocit zděšení a nepochopení, který projevovali učedníci z Ježíšova jednání. Jak se mohl Ježíš, Mistr a Mesiáš, snížit k něčemu tak podřadnému? Petr dokonce rázně odmítl, aby mu Ježíš nohy umyl. Dozvěděl se však, že pokud nebude spolupracovat, nebude mít s Ježíšem podíl. Proto následně žádal, aby pro něho Ježíš udělal ještě více, čímž vyjádřil svou touhu být stále ve spojení se svým milovaným Pánem.

Význam Ježíšova jednání vychází z toho, kým je. Verš J 13,13 říká, že je Učitel a Pán. Tak ho nazývali a on potvrzuje, že je tomu tak. Tyto tituly vyjadřují autoritu a moc.

Ježíš však učí, že moc a autorita se mají používat ke službě, ne k vyvyšování sebe sama. Církev adventistů sedmého dne přijala tento význam Ježíšova příkladu a to, co se právem nazývá obřad pokory, pokládá za součást Večere Páně.

Aplikace

Co tě učí obřad pokory o chození v Ježíšových stopách a o tom, jak máme sloužit druhým?

„OPĚT PŘIJDU“

¹Vaše srdce ať se nechvěje úzkostí! Věřte v Boha, věřte i ve mne. ²V domě mého Otce je mnoho příbytků; kdyby tomu tak nebylo, řekl bych vám to. Jdu, abych vám připravil místo. ³A odejdu-li, abych vám připravil místo, opět přijdu a vezmu vás k sobě, abyste i vy byli, kde jsem já. (J 14,1-3)

Osobní studium

V jakém kontextu říká Ježíš slova z úvodních veršů (J 14,1-3)? V čem spočívá jejich význam?

Na konci J 13 Ježíš říká, že odchází (J 13,33). U Petra to vyvolalo otázku, kam jde (J 13,36). Učedníci nechápou, že Ježíš mluví o své smrti, zmrtvýchvstání a nanebevstoupení. Petr vyjadřuje, že je připraven za něj položit svůj život (J 13,37). Tehdy Ježíš předpovídá Petrovo zapření (J 13,38).

V tomto kontextu Ježíš říká svým učedníkům, aby se neznepokojovali (J 14,1). Sloveso „znepokojovat se“ (řecky *tarassó*) znamená doslova „rozrušit“, „znejistit“, „prožívat velkou bolest“ nebo „uvrhnout do zmatku“. Není překvapující, že učedníky Ježíšova slova rozrušila a zmátla.

Aby Ježíš své učedníky zbavil zmatku a obav, vypráví jim o domě svého Otce, kde je mnoho „příbytků“ (nejde zde o „domy“, ale o místo k bydlení). Ježíš odchází do domu svého Otce, aby jim připravil místo. Jeho

slova míří za přicházející bouří kříže. Mluví o době, kdy se vrátí, aby přišel pro svůj lid. Hledí na dobu, kdy celá tragédie hříchu jednou provždy skončí (viz Da 7,27).

Ježíš říká: „A odejdu-li [...], opět přijdu a vezmu vás k sobě, abyste i vy byli, kde jsem já“ (J 14,3). Jde o jasné a jednoznačné zaslíbení jeho druhého příchodu.

Co je základem důvěry v toto zaslíbení? Mnozí by řekli, že se naplnilo biblické proroctví, a to je jistě pravda. Ale verš J 14,3 zdůrazňuje ještě něco jiného. V řečtině je sloveso „přijdu“ v přítomném čase („přicházím“). Jedná se o gramatický jev, *prorocký prezent*, kdy se o budoucí události mluví s takovou jistotou, jako by se již odehrávala. Proto bychom ono „opět přijdu“ (J 14,3) mohli přeložit přesněji jako „naprosto jistě opět přijdu“.

Základem naděje na návrat našeho Pána není jen naplnění biblického proroctví. Naše jistota je založena na důvěře v muže, který toto zaslíbení dal. Ježíš řekl, že se pro svůj lid určitě vrátí. Tomuto slibu můžeme věřit, protože věříme tomu, kdo tento slib dal.

Aplikace

Co nás učí kříž o jistotě Kristova druhého příchodu? K čemu by nám byla Ježíšova smrt při prvním příchodu bez toho, aby přišel podruhé?

„JÁ JSEM TA CESTA, PRAVDA I ŽIVOT“

⁵Řekne mu Tomáš: „Pane, nevíme, kam jdeš. Jak bychom mohli znát cestu?“ ⁶Ježíš mu odpověděl: „Já jsem ta cesta, pravda i život. Nikdo nepřichází k Otci než skrze mne.“ (J 14,5.6)

Osobní studium

Na co se ptá Tomáš a jak Ježíš odpovídá v úvodním textu (J 14,5.6)? Jak rozumíš tomuto rozhovoru?

Tomášova otázka se zdá být logická. Nevíme-li, kam někdo jde, jak můžeme tuto osobu následovat? Ježíš bez váhání odpovídá, že tou cestou je on sám. Ale o jakou cestu jde? A kam tato cesta směřuje? Je to cesta k Otci. V Prologu (J 1,1–18) je zdůrazněno důvěrné spojení mezi Slovem (*logos*), Ježíšem Kristem, a Otcem.

J 1,18 ukazuje, že „jednorozený Syn“ (v tomto kontextu by nejlepší překlad zněl jako „jedinečný“ nebo „jediný svého druhu“) je ten, kdo nám „zjevil“ Otce. Zde si opět můžeme pomoci pochopením řeckého slova *exégeomai*, které znamená „vysvětlovat“, „interpretovat“, „vykládat“. Od tohoto slovesa je odvozen například výraz *exegéze*, což znamená „vysvětlení významu“. Ježíš Kristus nás tedy vede k Otci, vysvětluje a předsta-

vuje Otce padlému světu. Právě v důsledku toho je cestou – cestou k Otci. Bez něho jsme omezeni v našem chápání Otce.

Přečti si text J 14,7–11. Čemu Filip nerozuměl? Jak mu to Ježíš pomohl objasnit?

Filip chtěl vidět Otce. Boha však nemůže bez újmy či hrozby smrti vidět žádný člověk (viz Ex 33,17–34,9; J 1,18). Ježíš kárá Filipův nedostatek porozumění a poukazuje na to, že pokud jsme viděli jeho, viděli jsme i Otce (J 14,9). Z toho je zřejmé, že Ježíš je cestou k Bohu. Bez něho se cesta stává temnou a nejistou. On je světlo, které osvětluje cestu k Bohu.

Ježíš ve svém výroku spojuje tři pojmy: cesta, pravda a život. O cestě jsme v přeneseném významu už slyšeli mluvit Jana Křtitele (J 1,23), který připravoval „cestu“ pro Ježíše. Ale pravda a život jsou hlavními tématy evangelia. Ve středu a ve čtvrtku se soustředíme na pojem „pravda“. Ve světě, který zpochybňuje samotný koncept pravdy, jde o klíčové téma evangelia.

Aplikace

Proč je uklidňující uvědomit si, že Ježíš je tím nejlepším zjevením Boha Otce, jakého se nám může dostat?

JÁ JSEM PRAVDA

16 To Slovo se stalo tělem a přebývalo mezi námi a my jsme viděli jeho slávu, slávu, jakou má od Otce jednorozenný Syn, plný milosti a pravdy. [...] 17 Zákony byl totiž dán skrze Mojžíše, ale milost a pravda přišly skrze Ježíše Krista. (J 1,14.17)

Osobní studium

Jak je v Evangelii podle Jana propojen pojem „pravda“ s Ježíšem?

J 1,14.17

J 8,32

J 14,6

J 15,26

V Evangelii podle Jana se pravda opakovaně spojuje s Ježíšem, s jeho Otcem a s Duchem svatým. Pravda je spojena s Ježíšem, Slovem (*logos*), a se světlem – na rozdíl od tmy (J 1,1–14; J 3,19–21). Naproti tomu protiklad pravdy – lež – je spojen s ďáblem a hříchem (J 8,44–46). V důsledku toho „pravda“ v Janovi není jen otázkou faktů či důkazů. Myšlenka pravdy obsahuje morální aspekt věrnosti Bohu a jeho vůli.

„Mnozí lidé touží po živém Bohu a jeho přítomnosti. Ani nejskvělejší filozofické názory a literární díla nemohou trvale uspokojit lidské srdce. Názory a výmysly lidí nejsou přínosem pro náboženský život. Ať k lidem promlouvá Boží slovo. Ať všichni, kdo dosud slyšeli jen o tradicích, lidských názorech a předpisech, slyší hlas Krista. Jeho slovo může obnovit člověka pro věčný život.“ (COL 40; PM 17.18)

Uvažujme, co měl Ježíš na mysli, když řekl, že je Pravda. Ježíš je *logos*, Slovo, které bylo s Bohem od počátku a které bylo Stvořitelem všeho stvořeného (J 1,1–4), jedno s Otcem od věčnosti až do věčnosti. Ježíš má vlastnosti Otce, a proto o sobě také může říci: „JÁ JSEM“. Jeho bytí nepodléhá nikomu a ničemu jinému. Nic, co existuje, včetně poznání, neexistuje mimo něho. A všechno, co existuje, co bylo stvořeno, stvořil pouze Ježíš a existuje pouze v něm. „Neboť v něm bylo stvořeno všechno na nebi i na zemi – svět viditelný i neviditelný; jak nebeské trůny, tak i panstva, vlády a mocnosti – a všechno je stvořeno skrze něho a pro něho. On předchází všechno, všechno v něm spočívá.“ (Ko 1,16.17).

Ježíš není jen ztělesněním pravdy. On je Pravda. Pravda není pojem ani vědecký či myšlenkový konstrukt. Je to osoba!

Pravda, Ježíš Kristus, se dá přirovnat ke světlu, které osvětluje svět (J 8,12). Uveďme v tomto kontextu opět citát C. S. Lewise, který jsme již použili ve 3. lekci: „Věřím v křesťanství stejně jako věřím, že Slunce vyšlo – nejen proto, že ho vidím, ale proto, že díky němu vidím všechno ostatní.“ (LEWIS, C. S. „Is Theology Poetry?“ Samizdat. University Press, 2014, původně vydáno v roce 1944, s. 15) Díky Ježíši, Pravdě, jsme schopni správně vnímat a chápat svět kolem nás

Aplikace

Jak bys vlastními slovy vysvětlil, co pro tebe znamená, že Ježíš je Pravda?

PRAVDA A PÍSMO

³⁷A sám Otec, který mě poslal, vydal o mně svědectví. Vy jste však nikdy neslyšeli jeho hlas ani jste nespátřili jeho tvář ³⁸a jeho slovo ve vás nezůstává, poněvadž nevěříte tomu, koho on poslal. ³⁹Zkoumáte Písma a myslíte si, že v nich máte věčný život; a Písma svědčí o mně. ⁴⁰Ale vy nechcete přijít ke mně, abyste měli život. (J 5,37–40)

Osobní studium

Evangelium podle Jana jako součást Bible hraje důležitou roli při vydávání svědectví o Ježíši, který je cesta, pravda a život. Celá Bible (Starý i Nový zákon) má klíčovou roli při zjevování pravdy. Nejdůležitější poselství se soustředí na to, kdo je Ježíš a co přišel vykonat.

Co říká Ježíš o Písmu v úvodních verších (J 5,37–40)?

Ježíš i jeho učedníci se odvolávali na Písmo (texty Starého zákona), aby ukázali, že je Mesiáš. Kristus řekl: „Kdybyste opravdu věřili Mojžíšovi, věřili byste i mně, neboť on psal o mně. Nevěříte-li tomu, co on napsal, jak uvěříte mým slovům?“ (J 5,46.47).

Aby Ježíš odhalil, kým je a jaký je význam jeho služby, odkazoval se na poselství Písma (L 24,27). Proč to bylo důležité?

Na jiném místě, když citoval z Exodu, Ježíš Kristus řekl: „A pokud jde o vzkříšení mrtvých, nečetli jste, co vám Bůh pravil...? (Mt 22,31). Zachariáš se odvolával na Boží zaslíbení a chválil Boha za to, že „mluvil ústy svatých proroků od pradávna...“ (L 1,70). Apoštol Petr ve svém kázání o Letnicích řekl: „Bratří, muselo se splnit slovo Písma, kde Duch svatý už ústy Davidovými mluvil...“ (Sk 1,16).

Bible není vědeckou učebnicí. Nevysvětluje, jak rozdělit atom nebo provést operaci mozku. Její obrovský význam spočívá v něčem jiném. Přináší kontext, ve kterém má náš vesmír smysl. Je to klíč, který otevírá dveře, světlo, které umožňuje vidět. Bez Bible bychom tápali ve tmě. Nevěděli bychom nic o existenci Boha, jeho roli ve vesmíru, našem vlastním původu, smyslu života a budoucnosti.

Aplikace

Které pravdy jsou pro Písmo jedinečné, tedy takové, že se o nich nedozvíme z žádného jiného zdroje?

PODNĚTY K ZAMYŠLENÍ

Přečtěte si 51. kapitolu „Světlo světa a slepota farizeů“ (DA 463–475; TV 296–304) z knihy *Touha věků*.

„Ježíš k nim opět promluvil a řekl: ‚Já jsem světlo světa; kdo mě následuje, nebude chodit ve tmě, ale bude mít světlo života.‘ (J 8,12) Tato slova pronesl Ježíš na chrámovém nádvoří, které mělo při bohoslužbě o Svátku stánků zvláštní význam. Uprostřed nádvoří se tyčily dva vznosné sloupy a na nich obrovské stojany s lampami. Po večerní oběti se všechny lampy rozsvítily a ozařovaly celý Jeruzalém. Obřad připomínal lidem ohnivý sloup, který vodil Izraelce pouští, a zároveň symbolicky ukazoval na Mesiášův příchod. Večer, když se rozsvítily lampy, stalo se nádvoří místem velikého radování. Šedovlasí muži, chrámoví kněží a vůdcové lidu tančili za doprovodu hudby a zpěvu levitů.

Osvětlení Jeruzaléma bylo výrazem naděje lidu na příchod Mesiáše, který svým světlem osvítil Izrael. Pro Ježíše měl však tento obraz hlubší smysl. Tak jako zářivá světla chrámu osvětlovala všechno kolem, osvěcuje Kristus, zdroj duchovního světla, temnotu světa. Ani toto přirovnání však není dokonalé. Slávu jeho poslání mnohem výstižněji představuje veliké světlo, které on sám rozsvítil v nebesích.

Bylo ráno. Nad Olivovou horou právě vyšlo slunce a jeho paprsky ozařovaly svým jasem mramorové paláce a pozlacené chrámové zdi. Ježíš poukázal na tento výjev a řekl: „Já jsem světlo světa.“ (DA 463.464; TV 296)

Otázky k rozhovoru

1. *Ve třídě sobotní školy si promluvte o své odpovědi na čtvrtéční závěrečnou otázku. Jaké zásadní pravdy, které učí Bible, bychom se nikdy nemohli dozvědět z vědeckých učebnic? (Například informace o kříži, vzkříšení nebo druhém příchodu.) Jaké další důležité biblické pravdy můžeme znát jen díky biblickému zjevení?*
2. *Přemýšlejte o pádu Lucifera, dokonalé bytosti s úžasnými intelektuálními znalostmi o Bohu a o tom, jaký Bůh je. Přesto se proti němu vzbouřil. Co nám to říká o realitě svobodné vůle, téže svobodné vůle, jakou máme i my? Proč potřebujeme každodenně předávat tuto vůli Bohu?*

Otec, Syn a Duch svatý

Texty na tento týden

J 14,10.24; Gn 3,7–9; J 16,27.28; J 16,7–11; J 17,1–26

Základní verš

„Ale Přímluvce, Duch svatý, kterého pošle Otec ve jménu mém, ten vás naučí všemu a připomene vám všechno, co jsem vám řekl.“ (J 14,26)

Od začátku našeho studia jsme se již naučili, že Evangelium podle Jana tvoří mozaika různých témat a myšlenek. Jan popisuje znamení (zázraky), aby ukázal, že Ježíš je Mesiáš zaslíbený proroky. Kromě toho zaznamenává různá svědectví (lidí i textů Písma), aby představil Ježíše jako Krista. Zároveň používá výroky „JÁ JSEM“, aby poukázal na Ježíšovu božskou přirozenost.

Jan se odvolává na všechny tři osoby Božství již v první kapitole (J 1,1–4.14.18.32–34). Po staletí se lidé snažili pochopit podstatu Božství, ale jelikož to nedokážeme, mnozí tuto myšlenku odmítají. Je však nemoudré odmítat něco jen proto, že to neumíme úplně pochopit nebo že se to nevejde do úzkých hranic lidského uvažování.

Jan říká, že chceme-li pochopit Boha, musíme se podívat na Ježíše a na to, co bylo zjeveno v Bibli. Tento přístup nám otevírá zcela nový svět vztahů – (1) vztahů mezi osobami Trojice, (2) vztahů mezi osobami Trojice a lidmi a (3) vztahů mezi lidmi samotnými.

Osnova týdne

Tento týden se v našem studiu zaměříme na způsob, jakým Evangelium podle Jana představuje Otce, Syna a Ducha svatého, tentokrát v kontextu Ježíšovy řeči na rozloučenou (J 13–17).

- ▶ J 15,16; 16,23: Nebeský Otec (neděle)
- ▶ J 16,5; 17,25: Vztah mezi Otcem a Synem (pondělí)
- ▶ J 1,18; 14,7; 17,3.25: Ježíš jako ten, kdo nám představuje Otce (úterý)
- ▶ J 14,26; 15,26; 16,7–11: Duch svatý (středa)
- ▶ J 17,6–10: Pozvání k podobnému vztahu lásky a blízkosti (čtvrtek)

Budování společenství

- Podělte se ve skupině o to, co jste v posledním týdnu zažili. Jak vás tento prožitek ovlivnil ve vašem duchovním životě?
- Řekněte ostatním o situaci, kdy jste v poslední době vnímali výrazný projev Boží přítomnosti ve vašem životě. Vyjádřete veřejně Bohu své poděkování.

NEBESKÝ OTEC

Ne vy jste vyvolili mne, ale já jsem vyvolil vás a ustanovil jsem vás, abyste šli a nesli ovoce a vaše ovoce aby zůstalo; a Otec vám dá, oč byste ho prosili v mém jménu. (J 15,16)

V onen den se mě nebudete již na nic ptát. Amen, amen, pravím vám, budete-li o něco prosit Otce ve jménu mém, dá vám to. (J 16,23)

Osobní studium

Evangelium podle Jana je napsáno tak, že zahrnuje celý biblický příběh počínaje naším původem. „Na počátku stvořil Bůh nebe a zemi“ (Gn 1,1). Jinými slovy: *Na počátku Otec, Syn a Duch svatý stvořili nebe a zemi*. V nich je zdroj a původ všeho, co existuje. Stvořili vesmír a bytosti, které jej obývají. Příběh počátku mimořádným způsobem popisuje stvoření života na naší planetě a velký důraz věnuje stvoření člověka. Božím záměrem stvoření lidstva bylo, abychom žili v láskyplném souladu s ním a mezi sebou navzájem.

Naneštěstí Lucifer přinesl na tento svět hřích, který se mimo jiné projevuje narušením našeho vztahu s Bohem. Zkreslil a překroutil Boží obraz. Ježíš tedy vzal na sebe

naši lidskou přirozenost, aby obnovil poznání Boha a přinesl lidstvu spasení.

Během svého života na Zemi Ježíš odevzdal celý svůj život Otci a naprosto se podřídil jeho vedení. Řekl: „Já a Otec jsme jedno“ (J 10,30). „Otec je ve mně a já v Otci“ (J 10,38). „Nečiním-li skutky svého Otce, nevěřte mi!“ (J 10,37).

Jaké úkoly a role Otce jsou popsány v následujících textech?

J 3,16.17; J 6,57

J 5,22.30

J 6,32; J 14,10.24

J 6,45

J 15,16; J 16,23

Aplikace

Tyto verše představují Otce v úzkém spojení s Ježíšem Kristem, jeho Synem. Otec má důvěrný kontakt s našim světem a činí vše pro naše spasení. Co nás tato pravda učí o Boží lásce k nám?

JEŽÍŠ A OTEC

Nyní však odcházím k tomu, který mě poslal... (J 16,5)

Spravedlivý Otče, svět tě nepoznal, ale já jsem tě poznal a také oni poznali, že jsi mě poslal. (J 17,25)

Osobní studium

Byli jsme stvořeni Bohem, abychom s ním měli osobní vztah (Gn 1,26.27), ale hřích tento vztah zásadně narušil. Jaký to mělo okamžitý dopad, můžeme vidět v příběhu z rajské zahrady.

Přečti si text Gn 3,7–9. Jak tyto verše odhalují rozvrat, který způsobil hřích? Co znamená, že Bůh hledal lidi, a ne naopak?

Božím záměrem bylo nabídnout celému lidstvu uzdravení rozvratu způsobeného hříchem. A to i přes skutečnost, že ne každý přijme Boží nabídku.

Aby mohl být vztah obnoven, jeden člen Božství (Trojice) se stal člověkem. Tak se Slovo „stalo tělem a přebývalo mezi námi“ a zjevovalo Boží slávu (J 1,14–18). Ježíš přišel, aby obnovil vztah narušený hříchem všem, kteří jsou ochotni přijmout vírou jeho nabídku milosti.

O jaké naději pro nás se mluví v těchto textech?

J 1,1.2

J 5,16–18

J 6,69

J 10,10.30

J 20,28

„V Kristu je život, původní, nevypůjčený, neodvozený.“ (DA 530; TV 338) Jako vtělený Syn „sám sebe zmařil“ (Fp 2,7); vzdal se svého postavení, své rovnosti s Bohem. Protože na Zemi byl Kristus člověkem, mohl v této souvislosti mluvit o svém vlastnictví života jako o daru od Boha. „Kristovo božství je pro věřícího zárukou věčného života.“ (DA 530; TV 338)

Lidstvo nepoznalo Boha (J 17,25). Proto Bůh poslal svého jediného Syna (J 9,4; J 16,5), abychom mohli poznat Otce.

Aplikace

V souvislosti s vesmírem jeden ateista napsal: „V naší temnotě, v celé této rozlehlosti, neexistuje ani náznak toho, že pomoc přijde odjinud, aby nás zachránila před námi samotnými.“ V čem je tento pohled nesprávný? Co o tomto problému říká Bible?

ZNÁT SYNA ZNAMENÁ ZNÁT OTCE

Boha nikdy nikdo neviděl; jednorozený Syn, který je v náručí Otcově, nám o něm řekl. (J 1,18)

Kdybyste znali mne, znali byste i mého Otce. Nyní ho již znáte, neboť jste ho viděli. (J 14,7)

³A život věčný je v tom, když poznají tebe, jediného pravého Boha, a toho, kterého jsi poslal, Ježíše Krista. [...] ²⁵Spravedlivý Otče, svět tě nepoznal, ale já jsem tě poznal a také oni poznali, že jsi mě poslal. (J 17,3.25)

Osobní studium

V celém evangeliu apoštol Jan popisuje, jak Ježíšovy skutky ukazují na Otce. Ježíš vysvětluje, kdo je Otec, a vysvětluje, jaký je jeho vztah k našemu světu. To vše je v souladu s veršem J 1,18, který říká, že Ježíš nám o Otci „řekl“ (řecky *exégeomai*; „vysvětlil“). Ježíš to dělá znovu a znovu. Slovo Otec (*pater*) se objevuje v Janovi 136krát a v Janových epištolách 18krát. To je celkově více než jedna třetina všech použití tohoto slova v Novém zákoně. Ježíšova řeč na rozloučenou je jedním z hlavních míst v Evangeliu podle Jana, kde nám Ježíš vysvětluje Otce.

Ježíš byl zástupcem Otce na Zemi a v lidském těle přišel plnit Otcovu vůli. Ve skutečnosti Ježíš řekl, že se ve všem snažil hledat Otcovu vůli, a ne svou vlastní (J 5,30). Na první pohled se to může zdát překvapující, ale ukazuje to, jak úplně se Ježíš jako lidská bytost podřídil Otci.

Ježíš také řekl, že byl poslán od Otce, aby dokončil jeho dílo – spasení lidstva – a že sám Otec o něm vydal svědectví (J 5,36–38).

Otec přitahuje lidi k Ježíši, aby k němu přišli a uvěřili v něj (J 6,40.44). Otec chce,

aby lidé měli věčný život v Ježíši, který zaslubuje, že je povolá k životu v den vzkříšení.

Co nás učí následující texty o vztahu Ježíše a Otce?

J 7,16

J 8,38

J 14,10.23

J 15,1.9.10

J 16,27.28

J 17,3

Ježíšova tvrzení o jeho vztahu k Otci jsou udivující. Vysvětluje, že všechno jeho učení je učením Otce; že všechno, co říká, osobně slyšel od Otce; že víra v něj je totéž jako víra v Otce; že i jeho vlastní slova a skutky jsou všechny od Otce a že on a Otec jsou sjednoceni v lásce a díle spasení lidstva. Jak mocné svědectví o Ježíšově blízkosti s Otcem v nebesích!

Aplikace

Jak by se změnil tvůj život, kdyby všechny tvé myšlenky a činy byly splněním Boží vůle pro tvůj život? Jak můžeme lépe žít podle Boží vůle pro náš život?

DUCH SVATÝ

Ale Přímluvce, Duch svatý, kterého pošle Otec ve jménu mém, ten vás naučí všemu a připomene vám všechno, co jsem vám řekl. (J 14,26)

Až přijde Přímluvce, kterého vám pošlu od Otce, Duch pravdy, jenž od Otce vychází, ten o mně vydá svědectví. (J 15,26)

⁷Ríkám vám však pravdu: Prospěje vám, abych odešel. Když neodejdu, Přímluvce k vám nepříjde. Odejdu-li, pošlu ho k vám. ⁸On přijde a ukáže světu, v čem je hřích, spravedlnost a soud: ⁹Hřích v tom, že ve mne nevěří; ¹⁰spravedlnost v tom, že odcházím k Otci a již mne nespapříte; ¹¹soud v tom, že vládce tohoto světa je již odsouzen. (J 16,7–11)

Osobní studium

Duch svatý nevystupuje v Evangelii podle Jana tak výrazně jako Otec a Syn. Pro úspěch Ježíšova poslání je však jeho role naprosto klíčová.

Přečti si text J 1,10–13. Co se z něho dovidáme o důležitosti svatého Ducha pro obrácení?

V první kapitole Janova evangelia vidíme důležitost role Ducha svatého. Jan říká, že všichni, kdo přijali Slovo, tedy všichni, kdo v něho uvěřili, se stali Božími dětmi, nenarodili se, „jen jako se rodí lidé, jako děti pozemských otců, nýbrž narodili se z Boha“ (J 1,13). Takové narození je právě dílem Ducha svatého.

Co říkají následující verše o činnosti Ducha svatého?

J 3,4–8

J 6,63

J 14,26

J 15,26

J 16,7–11

„Ježíš chtěl učedníky potěšit a dát jim naději, která povzbuzovala i jeho. Představil jim proto dílo Ducha svatého. Měl radost z toho, že mohl své církvi zajistit tak významnou pomoc. Duch svatý byl největším darem, který mohl Kristus od Otce získat pro povznesení svého lidu. Duch svatý byl dán Božímu lidu proto, aby jej vedl k duchovní obnově. Bez jeho působení by byla Kristova oběť zbytečná. Moc zla postupem času stále narůstala a je ohromující, jak snadno si satan lidstvo zotročil. Nad hříchem je možno zvítězit jedině s pomocí třetí božské osoby, jejíž síla není ničím omezena, neboť přichází v plnosti božské moci.“ (DA 671; TV 429)

Je velkým požehnáním přijmout Ducha svatého. Právě to totiž potvrzuje, že Bůh je pravdivý (J 3,33). Je to Duch, kdo nám ukáže, „v čem je hřích, spravedlnost a soud“ (J 16,8–11). Klíčem k tomu, abychom věděli, co je správné, pravdivé a dobré, je podřízení našeho rozumu a životních zkušeností Božímu slovu prostřednictvím usvědčující a přesvědčující moci Ducha svatého.

Aplikace

Jak rozumíš výzvě „přijmout Ducha svatého“? Co to znamená a jak se to projevuje?

JEŽÍŠOVA MODLITBA

⁶Zjevil jsem tvé jméno lidem, které jsi mi ze světa dal. Byli tvoji a mně jsi je dal; a tvoje slovo zachovali. ⁷Nyní poznali, že všechno, co jsi mi dal, je od tebe; ⁸neboť slova, která jsi mi svěřil, dal jsem jim a oni je přijali. Vpravdě poznali, že jsem od tebe vyšel, a uvěřili, že ty jsi mě poslal. ⁹Za ně prosím. Ne za svět prosím, ale za ty, které jsi mi dal, neboť jsou tvoji; ¹⁰a všechno mé je tvé, a co je tvé, je moje. V nich jsem oslaven. (J 17,6–10)

Osobní studium

Dostáváme se k té části Evangelia podle Jana, která se nazývá Ježíšova velekněžská modlitba (J 17) a tvoří závěr jeho řeči na rozloučenou. Ježíš přišel na tuto zemi, aby lidé mohli obnovit svůj původní osobní vztah s Bohem. Věrně vykonával znamení, která mu dal Bůh dělat. Slovy a skutky ukazoval a vysvětloval lidem Boha.

Nyní se dostáváme do doby, kdy měl Ježíš brzy opustit tuto zemi. Chtěl se opět podělit o svou lásku ke svým učedníkům. Toužil, aby pochopili úzký vztah mezi ním, Otcem a Duchem svatým. Chtěl své následovníky dovést ke stejnému osobnímu vztahu s Bohem Otcem a Duchem svatým, jaký měl on sám.

Přečti si text J 17,1–26. Jaká slova nebo vyjádření v této kapitole ukazují na Ježíšovu touhu po úzkém vztahu lásky mezi ním, Otcem a učedníky?

Mnozí se při čtení J 17 soustřeďují na to, že jediná věc, na které záleží, je jednota a láska. Není pochyb, že Božím záměrem je obnovit v nás osobní vztah s ním a se všemi

lidmi. Ale pozornější čtení naznačuje velmi důležité spojení mezi láskou a pravdou.

„A život věčný je v tom, když poznají tebe, jediného pravého Boha...“ (J 17,3). Jde tedy o skutečné poznání Boha takového, jaký je, ne jak si ho my sami představujeme. „Zjevil jsem tvé jméno lidem, které jsi mi ze světa dal... a tvoje slovo zachovali. [...] Vpravdě poznali, že jsem od tebe vyšel“ (J 17,6.8). „Posvěť je pravdou; tvoje slovo je pravda“ (J 17,17).

Kristus přišel zjevit Otce. Toto zjevení bylo důležité kvůli mnoha mylným představám o Bohu. Evangelium podle Jana ukazuje, jak vážně Ježíš bral toto poslání. Správně představoval Boží slovo i jeho činy. Pokud by na pravdě nezáleželo, proč by se tomu tak obšírně věnoval?

Ježíš se v životě setkával s velkými obtížemi a překážkami a nakonec ho náboženské autority zavrhly. Trpěl lhostejností od lidí, a někdy dokonce i od svých vlastních učedníků. Jeden z jeho učedníků ho zradil, jiný ho třikrát zapřel. Procházel neustálými zkouškami a zemřel na kříži rukou těch, které přišel zachránit.

Aplikace

Jak můžeš ve svém životě lépe zrcadlit Boží lásku, která existuje mezi Ježíšem a Otcem?

PODNĚTY K ZAMYŠLENÍ

Přečtěte si 73. kapitolu „Nebojte se!“ (DA 662–680; TV 424–436) z knihy *Touha věků*.

Při hledání odpovědi na otázku, kdo je Ježíš, ho jeho protivníci posuzovali podle lidských norem, „podle těla“ (J 8,15; ČSP). To je pravděpodobně ještě horší než soudit „podle zdání“ (J 7,24). Soudili podle kritérií těla, tedy podle padlého lidstva v padlém světě, bez vedení Ducha (viz J 3,3–7). Soustředili se jen na jeho „tělo“, ale nikdy neuvažovali o možnosti, že by mohl být Slovem, které se stalo tělem (J 1,14). Dívat se na Krista podle tak omezeného souboru kritérií znamená přistupovat k němu jen z pohledu světa (2K 5,16).

„Utěšitel je nazván ‚Duchem pravdy‘. Jeho posláním je vymezovat pravdu a udržovat ji. Na lidské srdce působí především jako Duch pravdy, a tím se stává Utěšitelem. Pravda je totiž zdrojem útěchy a pokoje, které ve lži nenajdeme. Satan se snaží ovládnout lidskou mysl lživými teoriemi a tradicemi. Vede lidi ke zvrácenému životnímu stylu a kazí tak i jejich povahu. Duch svatý oslovuje člověka prostřednictvím Písma a zasévá mu do srdce pravdu. Odhaluje blud a vyhání jej z mysli. Kristus získává své vyvolené právě Duchem pravdy, který působí prostřednictvím Božího slova.“ (DA 671; TV 429)

Otázky k rozhovoru

1. *Věčný život je poznat Boha (J 17,3). Co to znamená osobně znát Boha, na rozdíl od pouhého poznání určitých faktů o něm, tedy toho, že je spravedlivý, mocný nebo milující? Jak byste odpověděli na otázku, zda „znáte Boha“? Jak tvou odpověď ovlivňuje Ježíš?*
2. *Co znamenají pro každodenní život Ježíšova slova „Tvoje slovo je pravda“ (J 17,17)?*
3. *Ježíš se modlil: „Neprosím, abys je vzal ze světa, ale abys je zachoval od zlého“ (J 17,15). Jak naše vlastní rozhodnutí ovlivňují naši odpověď na tuto modlitbu?*

Hodina slávy: Kříž a vzkříšení

Texty na tento týden

J 18,33–19,5; J 19,17–22; J 19,25–27; L 2,34.35; J 20,1–18; 1K 15,12–20

Základní verš

„Pilát mu řekl: ‚Jsi tedy přece král?‘ Ježíš odpověděl: ‚Ty sám říkáš, že jsem král. Já jsem se proto narodil a proto jsem přišel na svět, abych vydal svědectví pravdě. Každý, kdo je z pravdy, slyší můj hlas.“ (J 18,37)

Ježíšovo ukřižování a vzkříšení jsou vrcholem Janova evangelia. První polovina knihy popisuje zhruba tři a půl roku Ježíšovy služby (J 1–10), zatímco kapitoly J 11–20 jen necelé dva týdny. Každé z evangelí představuje Ježíšovu smrt jiným způsobem. Přestože jsou jejich zprávy ve vzájemném souladu, každý autor zdůrazňuje ty klíčové body, které vyzdvihují hlavní témata jeho evangelia. Pro Matouše je ukřižování naplněním Písma, Marek zdůrazňuje paralelu mezi Ježíšovým křtem a křížem a Lukáš se zaměřuje na kříž jako na uzdravení a spasení (příběh o zločinci na kříži).

Jan však představuje kříž jako Ježíšovo uvedení na trůn. Jeho intronizace je propojena s myšlenkou „hodiny“, o které se v knize opakovaně hovoří (J 7,30; 8,20; 12,27). Tento způsob intronizace je tak trochu ironický, protože ukřižování bylo nejostudnějším a nejpotupnějším způsobem smrti používaným ve starověkém Římě. Jan čtenáři předkládá zásadní kontrast: Ježíš umírá potupený a ponížený, ale zároveň se tak uskutečňuje jeho slavná intronizace jako Spasitele.

Osnova lekce

V této předposlední lekci se dostáváme k vrcholu Janova evangelia – k jeho zprávě o Kristově oběti na kříži, kterou chce představit (zdánlivě paradoxně) jako Kristovo vítězství, vyvýšení a vrcholné oslavení.

- ▶ J 18,33–38: Soud nad „Pravdou“ (neděle)
- ▶ J 19,1–16: Lidé odmítají vtělenou Pravdu (pondělí)
- ▶ J 19,17–30: Ukřižování (úterý)
- ▶ J 20,1–5: Prázdny hrob (středa)
- ▶ J 20,11–18: Setkání se vzkříšeným Ježíšem (čtvrtek)

Budování společenství

- Podělte se ve skupině o to, co jste v posledním týdnu zažili. Jak vás tento prožitek ovlivnil ve vašem duchovním životě?
- Řekněte ostatním o situaci, kdy jste v poslední době vnímali výrazný projev Boží přítomnosti ve vašem životě. Vyjádřete veřejně Bohu své poděkování.

CO JE PRAVDA?

³⁶Ježíš řekl: „Moje království není z tohoto světa. Kdyby mé království bylo z tohoto světa, moji služebníci by bojovali, abych nebyl vydán Židům; mé království však není odtud.“ ³⁷Pilát mu řekl: „Jsi tedy přece král?“ Ježíš odpověděl: „Ty sám říkáš, že jsem král. Já jsem se proto narodil a proto jsem přišel na svět, abych vydal svědectví pravdě. Každý, kdo je z pravdy, slyší můj hlas.“ ³⁸Pilát mu řekl: „Co je pravda?“ Po těch slovech vyšel opět k Židům a řekl jim: „Já na něm žádnou vinu nenalézám.“ (J 18,36–38)

Osobní studium

V první části popisu probíhajícího procesu s Ježíšem (J 18,28–32) se řeší neshody židovských vůdců s Pilátem v otázce, kdo má převzít odpovědnost za soud s Ježíšem. Až v další části se pozornost soustředí na Ježíše.

Přečti si verše J 18,33–38. Jak popisují rozhovor Piláta s Ježíšem? O co v rozhovoru jde?

Místodržitel se Ježíše ptá, zda je židovským králem (J 18,33). Je to první zmínka o tomto titulu, ale nebude poslední. Ježíš odpovídá protizáškou, zda se Pilát ptá sám od sebe, nebo mu o tom řekli jiní. Ježíšova otázka vrací hru na Pilátovu stranu hřiště. Jde o to, zda státní zástupce rozumí, s kým mluví. Čtenář už ví, že Ježíš je Král. Pochopí to i místodržitel?

Pilát odpovídá vlastní otázkou: „Jsem snad žid? Tvůj národ a velekněží mi tě vydali. Čím ses provinil?“ (J 18,35). Pilát se snaží vyhnout odpovědi. Je podrážděný tím, že Ježíš přesně odhalil podstatu sporu. Byl to první krok, kterým se vzdálil od pravdy. Dovolil, aby mu předsudky zabránily správně vnímat.

Ježíš odpovídá, že jeho království není z tohoto světa (J 18,36). Pilát pak vyvozuje, že Ježíš o sobě tvrdí, že je král (J 18,37). To vede k Ježíšovu důležitému vysvětlení, že se narodil, aby vydal svědectví o pravdě, a že každý člověk, který je „z pravdy“, slyší jeho hlas (J 18,37).

Pilát se pak ptá: „Co je pravda?“ (J 18,38). Nečeká však na odpověď. Namísto toho jde ven, aby se pokusil zachránit Ježíše před davem.

Pravda je důležitým tématem Evangelia podle Jana. Jako věčné Slovo (*logos*; J 1,1–5) je Ježíš Světlo a Pravda. To vše je v kontrastu s temnotou a omylem. Ježíš je plný milosti a pravdy (J 1,14). Milost a pravda přišly skrze něho (J 1,17). Jan Křtitel vydal svědectví o pravdě (J 5,33). Ježíš potvrdil, že jeho Otec je „pravdivý“ (J 7,28). Sám Ježíš slyšel pravdu od svého Otce (J 8,40). Ježíš je „cesta, pravda i život“ (J 14,6). Slovo Boží je „pravda“ (J 17,17). Navzdory své otázce Pilát proměškal příležitost poznat pravdu. Zabránil mu v tom jeho předsudky, předchozí rozhodnutí a tlak, kterému nakonec podlehl.

Aplikace

Jak rozumíš tomu, že Ježíš je Pravda?

„HLE, ČLOVĚK!“

¹Tedy dal Pilát Ježíše zbičovat. ²Vojáci upletli z trní korunu, vložili mu ji na hlavu a přes rama na mu přehodili purpurový plášť. ³Pak před něho předstupovali a říkali: „Bud' pozdraven, králi židovský!“ Přitom ho bili do obličeje. ⁴Pilát znovu vyšel a řekl Židům: „Hledte, vedu vám ho ven, abyste věděli, že na něm nenalézám žádnou vinu.“ ⁵Ježíš vyšel ven s trnovou korunou na hlavě a v purpurovém plášti. Pilát jim řekl: „Hle, člověk!“ (J 19,1–5)

Osobní studium

Přečti si text J 18,38–19,5. Jak se Pilát snažil přesvědčit lidi, aby žádali Ježíšovo propuštění?

Pilát nečekal na Ježíšovu odpověď týkající se pravdy. Namísto toho předstoupil před Židy a snažil se je přesvědčit, aby změnilí svůj postoj k Ježíši. Tím, že se Pilát rozhodl vést s nimi dialog místo toho, aby prostě Ježíše propustil, se dostal do nevýhodné situace. Náboženští vůdci pochopili, že prostřednictvím shromážděného davu mohou na místodržitele vyvíjet tlak.

Pilát mluví o zvyku propustit v době Velikonoc jednoho vězně na svobodu. Ptá se, zda chtějí, aby jim propustil „židovského krále“ (J 18,39). Překvapivě lidé žádají o propuštění zločince jménem Barabáš, a ne nevinného Ježíše.

Nyní začíná Ježíšovo ponižování. Římští vojáci upletli trnovou korunu, oblékli Ježíši purpurové roucho a opakovaně ho s posměchem „oslavují“ jako židovského krále. Podobným způsobem by zdravili císaře. V tomto případě však šlo o výsměch a ponižování.

Tím, že se Pilát snaží vzbudit u lidí alespoň nějaký soucit s Ježíšem, se zdá, že hledá způsob, jak ho propustit. Vyvádí Ježíše s trnovou korunou a v purpurovém plášti před nenávisť naplněný dav. Scéna, kterou Jan nekomentuje, zobrazuje Ježíše v jakoby královském oděvu, přičemž místodržitel vyzývá lidi: „Hle, člověk!“ (J 19,5). Čtenáři to připomíná slova Jana Křtitele: „Hle, beránek Boží, který snímá hřích světa“ (J 1,29). Je ironií, že právě pohanský místodržitel představuje Židům Mesiáše v královském oděvu.

Jak ukazují následující verše (J 19,6–16), dav si přeje Ježíšovo ukřižování. Hlavním obviněním je, že se „vydával za syna Božího“ (J 19,7). To Piláta vystrašilo a ještě více se snažil zařídit Ježíšovo propuštění. Ale vůdcové zpečetili Ježíšův osud tvrzením, že propustit ho znamená postavit se proti císaři. Vědí, že Pilátova loajalita vůči císaři mu nedovolí propustit někoho, kdo by si nárokoval stejné postavení. Proto náboženští vůdci tvrdí, že jejich jediným králem je císař. Hluboká nenávisť vůči Ježíši byla tedy větší než jejich národní zájmy. Aby se zbavili Ježíše, byli ochotni obětovat snahy o národní nezávislost.

Aplikace

Je to děsivé – pohanský vládce chce Ježíše propustit, zatímco duchovní vůdci národa, kteří ho měli poznat, chtěli Ježíše ukřižovat! Jaké ponaučení si z toho můžeme vzít pro sebe?

„DOKONÁNO JEST“

²⁸Ježíš věděl, že vše je již dokonáno; a proto, aby se až do konce splnilo Písmo, řekl: „Žízním.“

²⁹Stála tam nádoba plná octa; namočili tedy houbu do octa a na yzopu mu ji podali k ústům.

³⁰Když Ježíš okusil octa, řekl: „Dokonáno jest.“ A nakloniv hlavu skonal. (J 19,28–30)

Osobní studium

Podle textu J 19,17–22 napsal Pilát nápis v latině, řečtině a hebrejštině, který říkal: „Ježíš Nazaretský, král židovský“ (J 19,19). Židovští velekněží to chtěli změnit. Pilát však trval na svém a nezměněný nápis zůstal němým svědkem nejen pravdy o Ježíši, ale také jedním ze znaků, že pro Ježíše se kříž stal trůnem. Takto byl Ježíš skutečně jejich Králem, „král židovský“ visel na kříži jako obyčejný zločinec.

„Zavěšení nápisu nad Ježíšovu hlavu řídila vyšší moc, než byl Pilát nebo Židé. Boží prozřetelnost chtěla přivést lidi k tomu, aby zkoumali Písmo a uvažovali o něm.“ (DA 745; TV 480)

Jakou scénu popisují verše J 19,25–27? Co je hlavní myšlenkou?

Mezi těmi, kteří ten den stáli pod křížem, byl Jan, milovaný učedník, spolu s Marií,

Ježíšovou matkou, a dalšími. Právě tuto zkušenost předpovídal Simeon před mnoha lety, když Josef a Marie přinesli Ježíše do chrámu, aby ho zasvětili Bohu (srov. s L 2,34.35). Nyní, ve chvílích své smrti, Ježíš mluví se svou matkou. „Ženo, hle, tvůj syn!“ A Janovi říká: „Hle, tvá matka!“ (J 19,26.27).

Jaký význam mají Ježíšova slova: „Dokonáno jest“? (Viz úvodní text J 19,28–30.)

Řecké sloveso *teleó* („dokončit, dokonat, provést“) ve verši 28 („vše je již dokonáno“) je stejné, jaké zaznívá ve verši 30 („Dokonáno jest“). Kromě toho se ve verši 28 objevuje i příbuzné slovo (*teleioó*; „dokončit, uskutečnit, splnit“) v souvislosti s naplněním Písma („aby se až do konce splnilo Písmo“). Ať to, co se odehrávalo na kříži, bylo jakkoli bolestné a tragické, ve skutečnosti se vše naplňovalo, uskutečňovalo, dokonávalo.

Když Ježíš říká: „Dokonáno jest!“, dokončuje, naplňuje to, co chtěl jeho Otec.

Aplikace

Co pro každého z nás znamenají Ježíšova slova „Dokonáno jest“? Co bylo dokonáno? Jaký význam to má pro náš život?

PRÁZDNÝ HROB

¹První den po sobotě, když ještě byla tma, šla Marie Magdalská k hrobu a spatřila, že kámen je od hrobu odvalen. ²Běžela k Šimonu Petrovi a k tomu učedníkovi, kterého Ježíš miloval, a řekla jim: „Vzali Pána z hrobu, a nevíme, kam ho položili.“ ³Petr a ten druhý učedník vstali a šli k hrobu. ⁴Oba dva běželi, ale ten druhý učedník předběhl Petra a byl u hrobu první. ⁵Sehnul se a viděl tam ležet lněná plátna, ale dovnitř nevešel. (J 20,1–5)

Osobní studium

Přečti si text J 20,1–7. Jakou důležitou skutečnost popisují tyto verše? V čem spočívá význam popsané události?

Ježíš Kristus zemřel v pátek pozdě odpoledne a vstal v neděli brzy ráno. Protože se blížila sobota, jeho pohřeb byl proveden narychlo a zůstal nedokončen (J 19,42). Přestože Ježíše milovali, jeho následovníci zachovávali sobotní den, a proto v sobotu ke hrobu nešli (porovnej s Mk 16,1 a L 23,56). Po sobotě si několik žen nakoupilo vonné oleje, kterými se chtěly postarat o Ježíšovo tělo, a v neděli ráno přišly ke hrobu. K jejich zděšení však byl kámen odvalený a hrob prázdný.

Marie Magdaléna byla jednou z těch, kdo přišli ke hrobu mezi prvními. Běžela říci Petrovi a Janovi, co viděla. Oba učedníci se rozběhli k hrobu. Jan předběhl Petra a byl u hrobu první. Nahlédl dovnitř a uviděl tam ležet lněná plátna, do kterých bylo dříve zavínuto Ježíšovo tělo. Ale Jan do hrobky nevstoupil.

Petr však vešel dovnitř. Všiml si nejen pláten, ale také šátku, kterým ovázali Ježíšovu hlavu. Ten ležel svinutý odděleně.

Přečti si text J 20,8–10. Jaký význam měl složený šátek, který předtím zakrýval Ježíšovu tvář?

Když Petr vešel do hrobu, vstoupil za ním i Jan. Verš J 20,8 říká, že vešel, viděl a uvěřil. Proč by pohled na složené pohřební roucho, které tam leželo, a svinutý šátek na obličej vedly Jana k přesvědčení, že Ježíš vstal z mrtvých?

K zodpovězení této otázky je třeba se zamyslet nad tím, jak to, že byl hrob vůbec prázdný. Nejtypičtější odpovědí by byli vykrádači hrobů. Toto vysvětlení však selhává ze tří důvodů. Za prvé, Matouš nám říká, že u hrobu stály stráže (Mt 27,62–66), takže vykradení hrobu bylo velmi nepravděpodobné. Za druhé, vykrádači hrobů obvykle kradli cennosti, nikoli těla v rozkladu. A za třetí, vykrádači hrobů by spěchali a neskládali by pohřební roucha. Není proto divu, že když Jan viděl složená plátna, a dokonce i šátek, uvěřil, že Ježíš vstal z mrtvých.

Aplikace

Proč je svědectví o prázdném hrobě tak důležité?

JEŽÍŠ A MARIE

¹³Otázali se Marie: „Proč pláčeš?“ Odpověděla jim: „Odnegli mého Pána a nevím, kam ho položili.“ ¹⁴Po těch slovech se obrátila a spatřila za sebou Ježíše; ale nepoznala, že je to on. ¹⁵Ježíš jí řekl: „Proč pláčeš? Koho hledáš?“ V domnění, že je to zahradník, mu odpověděla: „Jestliže tys jej, pane, odnesl, řekni mi, kam jsi ho položil, a já pro něj půjdu.“ ¹⁶Ježíš jí řekl: „Marie!“ Obrátila se a zvolala hebrejsky „Rabbuni“, to znamená „Mistře“. (J 20,13–16)

Osobní studium

Co popisují verše J 20,11–13? Proč měla Marie Magdaléna problém pochopit význam prázdného hrobu?

Před událostí popsanou v úvodních verších se dozvídáme, že Marie běžela za Petrem a Janem, aby jim řekla o prázdném hrobě (J 20,2). Učedníci ke hrobu běželi a ona se tam o něco později vrátila také. Když si Petr a Jan prohlédli prázdný hrob, odešli (J 20,10). Marie však stála u hrobu a plakala. Není pochyb o tom, že během posledních dnů plakala hodně. A teď ještě tohle? Opět se naklonila a podívala se dovnitř.

K jejímu překvapení byli v hrobě dva andělé v bílém rouchu a seděli tam, kde předtím leželo Ježíšovo tělo. Zeptali se jí: „Proč pláčeš?“ (J 20,13). S bolestí odpověděla, že někdo odnesl jejího Pána a ona neví, kam ho položili.

Přečti si text J 20,14–18. Co způsobilo změnu v Mariině chápání toho, co se stalo?

Marie se s pohledem zastřeným slzami otočila a uviděla, že za ní někdo stojí. Podobně jako andělé se cizinec zeptal: „Proč pláčeš? Koho hledáš?“ (J 20,15). Domnívala se, že na ni mluví zahradník, a proto ho požádala o pomoc při hledání Ježíšova těla.

Cizinec jí odpověděl kratičkým oslovením: „Marie!“ Toto jedno slovo změnilo její svět. Najednou překvapená Marie pochopila, že s ní mluví vzkříšený Ježíš, a poznala ho. Ježíš trval na tom, aby se ho nedotýkala, protože musí vystoupit ke svému Otci. Jejím úkolem bylo jít za učedníky a předat jim Ježíšova slova: „... vystupuji k Otci svému i Otci vašemu a k Bohu svému i Bohu vašemu“ (J 20,17). Marie své poslání splnila. Řekla učedníkům, že viděla Pána, a také se s nimi podělila o všechny ostatní podrobnosti (J 20,18).

Aplikace

Přečti si text 1K 15,12–20. Co by bylo podle Pavla s naší vírou, kdyby Kristus nebyl vzkříšen z mrtvých?

PODNĚTY K ZAMYŠLENÍ

Přečtěte si 79. kapitolu „Význam Ježíšovy oběti“ (DA 758–764; TV 487–491), 81. kapitolu „Zmrtvýchvstání“ (DA 779–787; TV 499–503) a 82. kapitolu „Zpráva o vzkříšení“ (DA 788–798; TV 504–507) z knihy *Touha věků*.

„Pilát se snažil Ježíše osvobodit. Poznal však, že chce-li si udržet své postavení, nemůže Krista zachránit. Než by se připravil o světskou moc, raději obětoval nevinný život. Podobně i dnes mnozí lidé obětují zásady, jen aby o nic nepřišli a nemuseli trpět. Svědomí a povinnost vedou jedním směrem, a sobecké zájmy druhým. Proud se žene špatnou cestou a každého, kdo se spojuje se zlem, strhává do husté tmy hříchu.“ (DA 738; TV 474)

„Kristus nepodlehł smrti, dokud nedokončil dílo, které přišel vykonat. Posledním dechem zvolal: ‚Dokonáno jest.‘ (J 19,30) Boj byl úspěšně dobojován. Kristus zvítězil svou pravicí, svou svatou paží (viz Ž 98,1). Jako vítěz vztyčil svůj prapor na věčných výšinách. Andělé měli nevýslovnou radost. Celé nebe jávalo nad Spasitelovým vítězstvím. Satan byl poražen a uvědomil si, že přišel o své panství.“

Pro anděly a nepadlé světy mělo zvolání: ‚Dokonáno jest‘ hluboký význam. I pro nás to dodnes znamená, že velké dílo vykopení bylo dokončeno. Spolu s nebeskými bytostmi můžeme mít podíl na plodech Kristova vítězství.“ (DA 758; TV 487)

Otázky k rozhovoru

1. Co nám při rozhodování může pomoci, abychom se vyhnuli chybám, kterých se dopustil Pilát?
2. Proč musel Ježíš zemřít místo nás? Proč musel být naším zástupcem? Proč byla jeho smrt nezbytná, abychom mohli být spaseni? Které pasáže Písma podporují vaše odpovědi?
3. Jaký je vztah mezi důkazy z Písma a historickými důkazy, pokud jde o víru v Ježíšovo vzkříšení? Který historický důkaz potvrzuje Ježíšovo vzkříšení?
4. Zamyslete se nad textem 1K 15,12–20. Jak rozumíte myšlence, že bez Kristova zmrtvýchvstání „jsou ztraceni i ti, kteří zesnuli v Kristu“ (1K 15,18)? Jaký smysl by měla tato slova, pokud by ti, kdo „zesnuli v Kristu“, šli hned po své smrti do nebe? Jak zde Pavlova slova potvrzují pravdu, že mrtví spí až do vzkříšení při Kristově návratu?

Epilog: Poznání Ježíše a jeho slova

Texty na tento týden

J 21; J 11,9.10; J 8,42–44; J 4,46–54; 2Tm 3,16; J 15,1–11

Základní verš

„Zkoumáte Písma a myslíte si, že v nich máte věčný život; a Písma svědčí o mně.“ (J 5,39)

Evangelium podle Jana, podobně jako to Markovo, končí setkáním v Galileji. V naší poslední lekci se budeme věnovat právě tomuto setkání, které je však propojeno s otázkou, jak můžeme znát Ježíše a Boží slovo. Tento koncept je přítomen v celém čtvrtém evangeliu.

Učedníci strávili s Ježíšem více než tři roky. Přesto nebyli vůbec připraveni na události spojené s ukřižováním a vzkříšením. A to i navzdory tomu, že jim Ježíš opakovaně říkal, co všechno se má stát.

Naneštěstí jeho slova nebrali vážně.

I my dnes můžeme být v nebezpečí, že budeme dělat totéž: slyšet, nebo dokonce číst Boží slovo, ale neposlouchat ho, nesetrvávat v něm a nežít podle něho. Tedy nepřijímat jej jako světlo, které by mělo vést naše myšlenky a činy. Naneštěstí právě v takovém stavu se možná nevědomky nachází až příliš mnoho křesťanů.

Osnova lekce

- ▶ J 21,1–19: Pozvání k lásce, pokoře a službě (neděle)
- ▶ J 21,20–25: Pozvání k zaměření se na Ježíše (pondělí)
- ▶ J 3,19–21: Pozvání k přijetí a následování pravdy (úterý)
- ▶ J 4,46–54: Pozvání k plné důvěře (středa)
- ▶ J 15,1–11: Pozvání k trvalému vztahu s Ježíšem (čtvrtek)

V naší poslední lekci se budeme věnovat některým klíčovým myšlenkám evangelia, které nám mohou pomoci posunout se za hranice intelektuálních, rozumových vědomostí o Ježíši. Důležité je totiž poznat Krista i jeho slovo osobně.

Budování společenství

- Podělte se ve skupině o to, co jste v posledním týdnu zažili. Jak vás tento prožitek ovlivnil ve vašem duchovním životě?
- Řekněte ostatním o situaci, kdy jste v poslední době vnímali výrazný projev Boží přítomnosti ve vašem životě. Vyjádřete veřejně Bohu své poděkování.

SETKÁNÍ V GALILEJI

¹⁵Když pojedli, zeptal se Ježíš Šimona Petra: „Šimone, synu Janův, miluješ mne víc než ti zde?“ Odpověděl mu: „Ano, Pane, ty víš, že tě mám rád.“ Řekl mu: „Pas mé beránky!“ ¹⁶Zeptal se ho podruhé: „Šimone, synu Janův, miluješ mne?“ Odpověděl: „Ano, Pane, ty víš, že tě mám rád.“ Řekl mu: „Bud' pastýřem mých ovcí!“ ¹⁷Zeptal se ho potřetí: „Šimone, synu Janův, máš mne rád?“ Petr se zarmoutil nad tím, že se ho potřetí zeptal, má-li ho rád. Odpověděl mu: „Pane, ty víš všechno, ty víš také, že tě mám rád.“ Ježíš mu řekl: „Pas mé ovce!“ (J 21,15–17)

Osobní studium

Přečti si text J 21,1–19. Které klíčové pravdy se zde dozvídáme? Co text říká o Boží milosti a lidské pokoře?

Na konci 20. kapitoly Jan připomíná cíl své knihy („abyste věřili, že Ježíš je Kristus, Syn Boží“; J 20,31). Logicky bychom mohli předpokládat, že se jedná o závěrečná slova celé knihy. Po nich však následuje ještě jedna kapitola. J 21 začíná tím, že někteří učedníci byli v Galileji a Petr navrhl, aby šli společně lovit ryby. Vypadá to, jako by nastaly staré časy a učedníci se vrátili ke svému řemeslu, rybolovu. V tu noc však nic nechytily.

Ráno jim záhadný cizinec na břehu řekne, aby hodili síť na pravou stranu lodi. Když ho poslechnou, chytí tolik ryb, že téměř nedokážou síť vytáhnout. Bylo to jako tehdy, když je Ježíš povolal do služby (viz L 5,1–11). Jan v cizinci pozná Ježíše a řekne to Petrovi, který okamžitě skočí do vody a brodí se na břeh.

Ježíš klade Petrovi tři otázky a všechny se týkají jeho lásky k němu. Před ukřižováním Petr trval na tom, že položí svůj život za Ježíše (J 13,37). Tehdy Ježíš předpověděl, že ho Petr třikrát zapře (J 13,38). Při tomto setkání v Galileji Petr pochopí, že svět se netočí jen kolem jeho slov a činů. Vyjádří, že

středem všeho je Ježíš: „Pane, ty víš všechno, ty víš také, že tě mám rád“ (J 21,17).

Někteří teologové poznamenávají, že když se Ježíš ptá Petra, zda ho miluje, používá (kromě poslední otázky) sloveso *agapaó* („milovat“), a že Petr pokaždé odpovídá slovesem *phileó*, což znamená „mít rád“ nebo „milovat“ jako přítel. Z toho by vyplývalo, že Petr nedosáhl „vyššího typu“ lásky.

Ve skutečnosti je důvodem takové Petrovy odpovědi spíše pokora. S ohledem na vše, v čem Petr selhal a co se mu nepodařilo, je pravděpodobné, že pokorně používá zdánlivě „nižší výraz“, jako by se neodvážil být ve svých tvrzeních tak nekompromisní jako ještě nedávno. A právě tuto Petrovu pokoru Ježíš přijímá a oceňuje. Pokora je to, co Petr potřebuje, aby mohl pokračovat ve své službě. Není pochyb, že pokora je jedním z nejdůležitějších předpokladů pro službu. Máme-li pokorného ducha, středem pozornosti se stává Ježíš Kristus, ne naše vlastní osoba.

Petrovu obnovu a jeho vůdčí postavení v rané církvi můžeme zařadit mezi nejsilnější důkazy toho, že Ježíš opravdu vstal z mrtvých. Bylo by obtížné vysvětlit Petrovu výjimečnost, kdyby mu Ježíš v přítomnosti ostatních učedníků znovu neprojevil důvěru a nepověřil ho službou evangelia.

Aplikace

Proč je pokora tak klíčová u každého, kdo se snaží poznat Pána? Na co by měl být každý z nás hrdý ve světle kříže?

DÍVEJTE SE NA JEŽÍŠE

²⁰Petr se obrátil a spatřil, že za nimi jde učedník, kterého Ježíš miloval, ten, který byl při večeři po jeho boku a který se ho tehdy otázel: „Pane, kdo tě zrazuje?“ ²¹Když ho Petr spatřil, řekl Ježíšovi: „Pane, co bude s ním?“ ²²Ježíš mu řekl: „Jestliže chceš, aby tu zůstal, dokud nepřijdu, není to tvá věc. Ty mne následuj!“ ²³Mezi bratřími se to slovo rozšířilo a říkalo se, že onen učedník nezemře. Ježíš však neřekl, že nezemře, nýbrž: „Jestliže chceš, aby tu zůstal, dokud nepřijdu, není to tvá věc.“ ²⁴To je ten učedník, který vydává svědectví o těchto věcech a který je zapsal; a my víme, že jeho svědectví je pravdivé. ²⁵Je ještě mnoho jiného, co Ježíš učinil; kdyby se mělo všechno dopodrobna vypsát, myslím, že by celý svět neměl dost místa pro knihy o tom napsané. (J 21,20–25)

Osobní studium

Proč byla Petrova otázka nesprávná? Jak mu Ježíš připomněl, na čem opravdu záleží (J 21,20–22)?

Ježíš právě znovu pověřil Petra službou a řekl mu: „Následuj mne!“ (J 21,19). V tomto případě šlo pravděpodobně i o skutečné fyzické následování Ježíše po břehu jezera. A to proto, že Petr se pak otočil, viděl, že za nimi jde i Jan, a zeptal se Ježíše: „Pane, co bude s ním?“ (J 21,21).

Při opětovném uvedení Petra do služby Ježíš předpověděl i způsob apoštolovy smrti (J 21,18). Zdá se, že Petr byl nyní zvědavý na okolnosti Janovy smrti. Ježíš místo toho přesměruje Petrovu pozornost na otázku, jak ho následovat, a nevyzvídat, co se stane s ostatními učedníky.

V čem byl Ježíšův výrok v souvislosti s Janem nesprávně pochopen? Jak apoštol Jan napravil toto nedorozumění (J 21,23–25)?

Někteří lidé nepochopili, co Ježíš myslel, když řekl: „Jestliže chceš, aby tu zůstal, do-

kud nepřijdu, není to tvá věc. Ty mne následuj!“ (J 21,22). Tato slova byla vykládána tak, že Ježíš se vrátí ještě během Janova života. Jak plynul čas a Jan zestárl, tato otázka se stávala stále aktuálnější. Co by se stalo, kdyby Jan zemřel (a on opravdu zemřel) ještě před Kristovým příchodem? Nesprávné chápání Ježíšových slov by mohlo vyvolat krizi. Jan tedy tuto mylnou představu opravuje. Vysvětluje, že v dané situaci šlo o vyjádření Ježíšovy vůle, ne o proctví budoucích událostí.

Myšlenka zaměřit pozornost na Ježíše namísto na jiné lidi je velmi důležitá. Ježíš a jedině Ježíš je náš Spasitel. Jen on je naší nadějí. Lidé nás totiž nutně zklamou a možná nám i ublíží.

V dalších částech lekce se zaměříme na téma, kterým je správné chápání Božího slova, s cílem znát a následovat Ježíše, který jediný má být našim Pánem, Učitelem a tím, kdo nás v životě povede. A to bez ohledu na pomoc, rady a vedení, které by nám mohli dát i moudří a zkušení lidé.

Aplikace

Jakou zkušenost máš se zklamaním v lidech, které jsi obdivoval nebo kterým jsi důvěřoval? Co ses z toho naučil?

SVĚTLO A TMA

¹⁹Soud pak je v tom, že světlo přišlo na svět, ale lidé si zamilovali více tmu než světlo, protože jejich skutky byly zlé. ²⁰Neboť každý, kdo dělá něco špatného, nenávidí světlo a nepřichází k světlu, aby jeho skutky nevyšly najevo. ²¹Kdo však činí pravdu, přichází k světlu, aby se ukázalo, že jeho skutky jsou vykonány v Bohu. (J 3,19–21)

Osobní studium

Jaký kontrast připomínají následující verše? Proč je jeho pochopení důležité pro správné pochopení pravdy?

J 1,4–10

J 3,19–21

J 5,35

J 8,12

J 9,5

J 11,9,10

J 12,35

Svět je v temnotě. Vyhýbá se světlu a nemůže sám najít cestu k pravému Bohu, osobnímu Bohu stvoření, zjevení a vykoupení.

„Člověk sám od sebe nemůže poznat Boha. ‚Dokážeš vystihnout Boha...‘, jenž nebesa převyšuje? Co chceš dělat? Hlubší je než podsvětí. Co o tom víš?‘ (Jb 11,7.8). Jedině Duch svatý nám může zjevit Boží hlubi-

ny, to, ‚co oko nevidělo a ucho neslyšelo, co ani člověku na mysl nepřišlo.‘ ‚Nám však to Bůh zjevil skrze Ducha; Duch totiž zkoumá všechno, i hlubiny Boží‘ (1K 2,9.10).“ (DA 412; TV 264)

Pouze Ježíš Kristus nám „řekl“ o svém Otci (J 1,18). (Vzpomněli jsme již řecké sloveso *exégeomai*, které znamená „vyložit“, „vysvětlit“, „ukázat“.) Jan představuje Ježíše jako nebeského Posla, který vysvětluje, co znamená znát Boha. Pouze prostřednictvím Ježíše můžeme Boha skutečně poznat.

Přečti si text J 8,42–44. Jak Ježíš popisuje falešný základ, na kterém založili svou víru náboženští vůdci Izraele?

Ti, kteří nestojí v pravdě, mluví jen sami ze sebe. Biblický text chápou jen z lidské perspektivy. Něco jiného je, když přijmeme, že Kristus je Světlem světa a následujeme ho i při našem výkladu jeho slova. Dábel však „nemůže jinak než lhát, protože je lhář a otec lži“ (J 8,44). Nedáme-li si pozor a neodevzdáme se ve víře a poslušnosti Bohu, hrozí nám, že uděláme totéž: text Písma budeme vykládat jen na základě našich vlastních přání, představ a pohledů. Sklouznout do něčeho takového je mnohem snazší, než si dokážeme uvědomit.

Aplikace

Jak reagujete na pravdy, které vám nejsou po vůli? Proč? Jak byste měli na tyto pravdy reagovat správně?

TEOLOGIE „SHORA“, NEBO „ZDOLA“

⁴⁶Přišel tedy opět do Kány Galilejské, kde předtím proměnil vodu ve víno. V Kafarnaum byl jeden královský služebník, jehož syn byl nemocen. ⁴⁷Když uslyšel, že Ježíš přišel z Judska do Galileje, vydal se k němu a prosil ho, aby přišel a uzdravil jeho syna, který byl už blízek smrti. ⁴⁸Ježíš mu odpověděl: „Neuvidíte-li znamení a zázraky, neuvěříte.“ ⁴⁹Královský služebník mu řekl: „Pane, pojď, než mé dítě umře!“ ⁵⁰Ježíš mu odpověděl: „Vrať se domů, tvůj syn je živ!“ Ten člověk uvěřil slovu, které mu Ježíš řekl, a šel. (J 4,46–50)

Osobní studium

Přečti si text J 4,46–54. Jaká situace přivedla královského služebníka k Ježíši? V čem spočíval jeho skutečný problém?

Tento muž sice přišel za Ježíšem, Světlem světa, ale naplno uvěřil teprve tehdy, když zjistil, že Ježíš jeho syna opravdu uzdravil (J 4,53). Mohli bychom říci, že teologie tohoto muže byla teologií „zdola“. Je to takový přístup, který Bohu a jeho slovu stanovuje různá pravidla a normy (J 4,48; J 6,14). Lidské myšlenky, často chybné, omezené a podmíněné vlastní zkušeností, se stávají konečnou autoritou ve způsobu výkladu Božího slova. Jedná se o velmi nebezpečnou past!

Na rozdíl od toho teologie „shora“ nejprve projeví víru a důvěřuje Bohu a Písmu. Když je Bible přijata vírou, stává se svým vlastním vykladačem (2Tm 3,16). Průvodcem k pochopení a výkladu Písma se tak pro nás stává spíše „pohled Bible na svět“ než „filozofie doby“. Lidské názory se musí podřídít Božímu slovu, a ne naopak.

Máme-li věřit Ježíšovým slovům, musíme věřit slovům Bible (J 5,46.47). „Zůstanete-li v mém slovu, jste opravdu mými učedníky“ (J 8,31). Pokud pochybujeme o Božím slově, jeho slovo v nás nezůstává (J 5,38). „Kdo mě odmítá a nepřijímá moje slova, má, kdo by jej soudil: Slovo, které jsem mluvil, to jej bude soudit v poslední den. Neboť jsem nemluvil sám ze sebe, ale Otec, který mě poslal, přikázal mi, jak mám mluvit a co říci“ (J 12,48.49).

Poslouchat Boží slovo nespočívá jen v jakémsi pasivním přijímání informací. Jedná se o mnohem víc. Znamená to jednat podle Boží vůle, aktivně odpovědět na Boží slovo, které slyšíme. „Kdo chce činit jeho vůli, pozná, zda je mé učení z Boha, nebo mluvím-li sám za sebe“ (J 7,17).

Přijímání Božího slova a jednání podle něj je projevem lásky k Bohu. Ježíš řekl: „Kdo mě miluje, bude zachovávat mé slovo, a můj Otec ho bude milovat; přijďme k němu a učiníme si u něho příbytek“ (J 14,23).

Aplikace

Jaký je vztah mezi naší láskou k Ježíši a poslušností? Proč každá „poslušnost“, která nevychází z lásky, může být zákonictvím?

PŘEBÝVÁNÍ V JEŽÍŠI

A já, až budu vyvýšen ze země, přitáhnu všechny k sobě. (J 12,32)

⁶*Kdo nezůstane ve mně, bude vyvržen ven jako ratolest a uschne; pak ji seberou, hodí do ohně a spálí. ⁷Zůstanete-li ve mně a zůstanou-li má slova ve vás, prostě, oč chcete, a stane se vám. [...]*

¹⁰*Zachováte-li má přikázání, zůstanete v mé lásce, jako já zachovávám přikázání svého Otce a zůstávám v jeho lásce. (J 15,6.7.10)*

Osobní studium

Jak popisuje verš J 12,32 autoritu Ježíše Krista?

Jak jsme během našeho společného studia poznali, Evangelium podle Jana nás přitahuje k Ježíši. Uskutečnit se to však může jen tehdy, jsme-li ochotni poznávat Boha a jednat podle jeho vůle. Lidé, kteří se u Jana setkávají s Ježíšem, buď přijímají světlo a rostou, nebo světlo odmítají a ztrácejí zrak. Nikodém, žena u studny, královský služebník, muž u rybníka Bethesda, pět tisíc nasyčených, Ježíšovi bratři, náboženští vůdci, člověk slepý od narození, Marie, Marta a Pilát – ti všichni se setkali s Ježíšem a učinili rozhodnutí, jaký postoj zaujmou k pravdě a světlu, které přinesl.

Teologie „zdola“ začíná lidskou argumentací s cílem určit a prozkoumat Boží existenci a podstatu. Lidský pohled, chybný, padlý a zaujatý, má přednost před Božím, svatým, dokonalým a vševědoucím. Teologie „zdo-

la“ zaručeně přivede lidi v omyl. Dělo se to v minulosti a bude tomu tak i v budoucnosti (viz Zj 14,1–12), kdy se lidská moudrost, která se snaží nahradit Boží, pokusí vnutit světu falešné uctívání.

Přečti si text J 15,1–11. V čem spočívá princip duchovního růstu?

Tajemství duchovního růstu je založeno na spojení s Ježíšem. On je Boží slovo, chléb života, světlo světa, brána pro ovce, dobrý pastýř, vzkříšení a život, cesta, pravda i život a pravý vinný kmen.

Osoby Božství (Trojice) a jejich Slovo, Bible, jsou jako magnety. Pokud se nebudeme bránit, přitáhnou nás k sobě. „Boží hlas k nám promlouvá prostřednictvím jeho slova. Existuje však mnoho hlasů, které uslyšíme. Kristus řekl, že se máme mít na pozoru před těmi, kdo řeknou: Tady je Mesiáš nebo tam je Mesiáš. Jak potom poznáme, že nemají pravdu, pokud své já nepodřídíme Písmu?“ (RH 3. dubna 1888) Své vlastní názory musíme podříditi těm, které nám představuje Boží slovo.

Aplikace

Co znamená zůstat v Ježíši a v jeho lásce (J 15,5.6.9.19)?

PODNĚTY K ZAMYŠLENÍ

Boží pohled se výrazně liší od našeho lidského. Bůh se s námi dělí o svůj pohled prostřednictvím svého Slova, Bible, pod mocí Ducha svatého. Je na nás, zda se rozhodneme chodit ve tmě, nebo přijmeme světlo přicházející od Ježíše Krista, jak je zjeveno v Bibli.

Nedílnou součástí této volby je naše osobní odevzdání se Ježíši Kristu, Božímu Synu a Vykupiteli lidstva. Prostřednictvím moci Ducha svatého nám Bůh Otec zjevil – v životě, smrti a zmrtvýchvstání Ježíše – hloubku své lásky. A o Ježíši víme, protože jeho život, smrt a vzkříšení byly zaznamenány v Božím slově.

„Boží andělé neustále proudí z nebe na zem a ze země do nebe. Zázraky, které Kristus vykonal pro zarmoucené a trpící lidi, byly dílem Boží moci a uskutečnily se za přispění andělů. S jejich pomocí k nám skrze Krista přichází veškeré Boží požehnání. Spasitel vzal na sebe lidskou podobu, a tím spojil své zájmy se zájmy padlých Adamových dětí. Svým božstvím však zároveň zůstal spojen s Božím trůnem. Jeho prostřednictvím jsou lidé spojeni s Bohem a Bůh s lidmi.“ (DA 143; TV 87)

Otázky k rozhovoru

1. *Vyberte příběh, který podle vás ze všech příběhů v Evangelii podle Jana mluví nejhlasitěji o Boží lásce a charakteru. Podělte se ve své třídě o to, proč jste vybrali právě tento příběh.*
2. *Jak by měl člověk postupovat při hledání pravdy?*
3. *Proč je obvykle obtížné vzdát se snahy posuzovat pravdu? Dopracujeme se někdy k takovému postoji, nebo bude naše lidství vždy nějakým způsobem ovlivňovat naše vnímání Písma? Proč musíme uznat tuto skutečnost a jak nám pokora pomáhá uvědomit si své předsudky a podřídit se Božímu slovu?*
4. *Dějiny západního křesťanství jsou plné tragických příkladů toho, co se stane, když se Boží slovo stane předmětem politiky a předsudků lidí. Zkuste uvést některé z těchto příkladů. Co se z nich můžeme naučit o nebezpečí toho, když se lidský pohled stane dominantním filtrem při „interpretaci“ Bible?*
5. *Vlastními slovy shrňte celkový obraz Evangelia podle Jana. Jaké je hlavní poselství této knihy pro nás dnes?*

POUŽITÉ ZKRATKY

Biblické překlady

Standardně je v lekcích Průvodce studiem Bible používán Český ekumenický překlad (ČEP). Pokud je použit jiný překlad, je u odkazu verše uvedena následující zkratka:

B21 Bible, překlad 21. století

BK Bible kralická

ČSP Český studijní překlad

Díla Ellen G. Whiteové

U českých překladů knih Ellen Whiteové je uváděno nejnovější vydání z nakladatelství Advent-Orion.

Zkratka	Anglický název	Zkratka	Český překlad
COL	Christ's Object Lessons	PM	Perly moudrosti
DA	The Desire of Ages	TV	Touha věků
GC	The Great Controversy	VDV	Velké drama věků
PP	Patriarchs and Prophets	NUD	Na úsvitu dějin
SC	Steps to Christ	CVP	Cesta k vnitřnímu pokoji

Zkratka	Anglický název
FE	Fundamentals of Christian Education

Další materiály

Zkratka	Anglický název
BC	The Seventh-day Adventist Bible Commentary
RH	Advent Review and Sabbath Herald
SDA BD	The Seventh-day Adventist Bible Dictionary

INTERNETOVÉ STRÁNKY SOBOTNÍ ŠKOLY <http://sobotniskola.casd.cz>

základní informace o sobotní škole / lekce ve formátu pdf / doplňkové materiály / odkazy na další studijní pomůcky / podněty k modlitbám

Všem dárcům děkujeme za jejich ochotu podporovat práci církve v naší zemi i v prostoru světa kolem nás.

Církev adventistů sedmého dne financuje většinu svých projektů z vlastních zdrojů prostřednictvím různých sbírek. Každou sobotu proběhnou v našich shromážděních sbírky dvě. Jedna je určena na provoz místního sboru a druhá na podporu různých celosvětových misijních projektů.

Informace pro pokladníky sborů – misijní sbírky jsou odesílány na účet příslušného sdružení. První část variabilního symbolu je ve sloupci VS, druhá část variabilního symbolu je přidělené číslo sboru.

Plán tematických sobot, týdnů a sbírek v roce 2024			
	Téma soboty	Sbírka	VS
Říjen			
5. 10.	Den modlitby a půstu		
12. 10.	Den kazatelské služby		
	Sbírka pro potřeby DC ADRA ČR	Sbírka pro DC Aduro ČR	42
19. 10.	Den daru prorocství		
26. 10.	Sobota stvoření		
Listopad			
2. 11.	Modlitební týden – zahájení (2.–9. 11.)		
9. 11.	Modlitební týden – ukončení a sbírka pro projekty Globální misie	Sbírka MT pro GK	100
16. 11.	e-Modlitební týden mládeže (10.–16. 11.)		
	Den sirotků a opuštěných dětí		
23. 11.			
30. 11.	Týden křesťanského správcovství (30. 11.–7. 12.)		
Prosinec			
7. 12.	Den křesťanského správcovství		
14. 12.			
21. 12.			
28. 12.	Sbírka 13. soboty pro Severoamerickou divizi	Sbírka 13. soboty	13

HopeTV.cz

NABÍDKOVÝ LIST 4.Q 2024

NOVINKY

ELLEN G. WHITEOVÁ EVANGELIZACE

Tematicky uspořádaná kompilace se věnuje všem důležitým součástem evangelizace. Objasňuje osvědčené principy, které by měly formovat práci evangelisty a učitele Bible, a také představuje souhrn podrobných rad, jak tyto principy aplikovat. Ve výsledku tvoří kompilace vzácných pokynů, které dal Pán v průběhu mnoha let, skutečnou příručku evangelizace. Velká péče byla věnována tomu, aby výroky byly představeny v dostatečně délce a takto byl poskytnut správný kontext pro konkrétní radu.

16 × 24 cm / 390 stran / brožura

JOHN C. PECKHAM BŮH S NÁMI: ÚVOD DO ADVENTISTICKÉ TEOLOGIE

Tato kniha je úvodem do křesťanské teologie z adventistické perspektivy. Jejím záměrem je nabídnout čtenářům takový úvod, který by jim umožnil vnímat učení Bible podložené samotnou Biblí. Nejde v ní jen o představení a formulace toho, čemu adventisté sedmého dne věří, ale o to, jak jejich věroučné postoje vyplývají ze samotného příběhu Bible. Autor v úvodu uvádí, že vždy bude rád vzpomínat na to, jak společně se svým synem pomalu pročítali kapitoly této knihy, když se připravoval ke křtu.

16 × 24 cm / 534 stran / brožura

MOŽNOST OBJEDNÁNÍ

▶ Advent-Orion, spol. s r. o.
Roztocká 44/5, 160 00 Praha 6 – Sedlec
tel.: 558 359 100, 603 553 628
e-mail: expedice@adventorion.cz
www.adventorion.cz

- ▶ Prostřednictvím sborového traktátníka doručení v příští zásilce do vašeho sboru (*neplatí se poštovné ani balné*).
- ▶ Osobní objednání – zásilky jsou expedovány po obdržení objednávky na adresu objednatele (*poštovné a balné 100 Kč, dobřerečné 100 Kč*).

NOVINKY

Život v pohybu – nástěnný kalendář 2025

335 × 23,5 cm / 28 stran / drátěná spirála s očkem na pověšení

MARKÉTA MÜLLEROVÁ, JAN TITĚRA DALŠÍ ARIŠČINA DOBRODRUŽSTVÍ

Tato knížka je pokračováním dalších příběhů šarplaninského pasteveckého psa Ariky z Terky. Poznáváme ji jako psí slečnu s touhou být se svými lidmi a chránit je. Má vztah k dětem i k dalším obyvatelům domu – kočičce a kocourkovi, kteří však mají kratší životy a Ariška se musí vyrovnávat s jejich postupnou ztrátou. Zažívá však také dobrodružství při návštěvě zoo, na výletech i návštěvách. Děti si opět

doplňují znalosti ze života psů a koček, ale také mohou lépe porozumět vztahu mezi lidmi a jejich ochočenými zvířaty, závislými na naší péči a lásce.

16,5 × 18 cm / 112 stran / pevná vazba

HopeTV nabízí naději v každém záběru

Achillovy paty evoluce

Mnozí lidé věří, že evoluce je nezpochybnitelným faktem a odolá všem útokům, jako Achilles ve svém zlatém brnění. Je to ale opravdu tak?

Ahoj, námořníci!

Valí se sem vína dětské zábavy! Nasedněte se svými dětmi a s posádkou kapely Only His na loď a vydejte se na dobrodružnou plavbu.

Projekt rodina

Kdysi byla fungující rodina samozřejmostí, dnes je spíše vzácností. Proto vznikl Projekt rodina – seriál, v němž vás vztahová poradkyně Milena Mikulková provede celou problematikou vztahů a rodinného života.

Hledání 2

Seriál Hledání 2 sklídl po celém světě již mnoho ocenění a svým moderním zpracováním může i vám pomoci seznámit vaše přátele s křesťanstvím a nenásilnou formou je oslovit poselstvím evangelia.

Dále z archivu doporučujeme

Identita
HopeTV Czech

Igor Bukovský: Mentální výkonnost člověka
HopeTV Czech

Také ateista
HopeTV Czech

Miroslav Kysilko: Tajemství prorocství
HopeTV Czech

Sedmý den
HopeTV Czech

Max Kašparů: Stavby a vztahy
HopeTV Czech

A tisíce dalších křesťanských videí

AHOJ, NÁMOŘNÍCI!

OMALOVÁNKY A PÍSNIČKY

Ahoj, námořníci! Na palubě naší lodi jsme pro vás připravili omalovánky a notový zápis písniček, které znáte z dětského pořadu AHOJ, NÁMOŘNÍCI! Všechny písničky se teď s námi můžete naučit a doplnit je barevnými obrázky. Tak pojďme na to!

Brožura 17,5 × 25 cm / 32 stran

Objednávky přijímá Advent-Orion, spol. s r. o., Roztocká 44/5, 160 00 Praha 6-Sedlec,
e-mail: expedice@adventorion.cz, tel.: 603 553 625, www.adventorion.cz

POŠLETE bangladéšské dítě **DO ŠKOLY?**

ZAPOJTE RODINU! Již od 700 Kč měsíčně můžete utvářet budoucnost bangladéšského kluka nebo dívky. Podpořte dítě, darujte budoucnost, objevte Bangladéš!

- BanglaKids je rozvojový program humanitární organizace ADRA.
- Bangladéšským dětem ze znevýhodněných rodin poskytujeme vzdělání, stravu a lékařskou péči.
- 25 let spolupracujeme s křesťanskými školami a zajišťujeme dětem osobní rozvoj.

www.banglakids.cz

DARUJTE vzdělání, darujte **BUDOUCNOST!**

- Čalantika je vzdělávací centrum pro děti ze slumu v bangladéšské Dháce.
- Dětem poskytuje každodenní doučování, výživné obědy, lékařskou péči a řadu příležitostí k seberozvoji.
- Maminkám přináší kurzy gramotnosti a semináře se zdravotní a sociální tematikou.

www.calantika.cz

Naším posláním je nabízet prostor, kde v kolektivu mladých lidí můžeš růst ve své víře a zkoumat hlubší otázky života.

Toužíme být prostředím, kde nám navzájem na sobě záleží, setkáváme se s Bohem a jsme otevření k lidem kolem nás.

Najdeš nás v různých univerzitních městech a tohle můžeš prožít:

- Malé skupinky
- Studentské bohoslužby
- Víkendovky SPICE UP!
- RAILTOUR
- Duchovní retreat
- A další ...

WWW.INRIROAD.ORG

